থ ভৈলা আসি কলিত বিদিত।।
খে আক কৰ্ণে কৰা পান।
লভিবা সুখে বৈকুণ্ঠ স্থান।।
— ভাগৱত

Tech/RNP/GH-105/2012-14
Regd. No. 63480/95

অষ্টাদশ বছৰ ঃ সপ্তম সংখ্যা, ৫৬৪ শঙ্কৰাব্দ, জুলাই ২০১৩ চন, মূল্য ঃ ৫.০০ টকা, পঞ্জীয়ন নং ঃ ৬৩৪৮০

সাহিত্য, কবিতা আবৃত্তি আৰু সাংবাদিকতাৰ কৰ্মশাল

ঙ্কৰদেৱ
সাহিত্য
যোগত
য় সেৱা
দ্যোগত
টীৰ
স্থিত
সভাৰ
৯ আৰু
তাৰিখে
এখনি
কবিতা
আৰু
ওক)

বিশিষ্ট সাহিত্যিক ড° দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীদেৱে বক্তব্য প্ৰদান কৰা মুহূৰ্তত

সাহিত্য কৰ্মশালাৰ প্ৰশিক্ষাৰ্থীৰ একাংশ

াত গোবিন্দ চন্দ্ৰ শইকীয়া বাপলৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি

াবাপে গোলাঘাট মহকুমাৰ বুঢ়া লিকচন গাঁৱত ১৯৩৫ চনত জন্ম গ্ৰহণ কৰে। ২০১৩ ম' সোমবাৰে আবেলি ৪ বজাত এখন নাৰ্চিংহোমত মৃত্যুবৰণ কৰে। তেখেতে পাঁচটি দুজনী কন্যা সন্তান পৰিবাৰসহ ইহসংসাৰত এৰি থৈ যায়।

ত শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ তৃণমূল পৰ্যায়ৰ প্ৰাথমিক শাখাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি উপ- পৰ্যন্ত আসন অলংকৃত কৰি সেৱা আগবঢ়াই। শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ গোলাঘাট জিলা পাদক ৰূপে ১৯৬৬ চনক পৰা ১৯৭৩ চনলৈ সুদীৰ্ঘ ৮ বছৰ কাল অতি দক্ষতাৰে কৰিছিল। শইকীয়া বাপজনাই ১৯৭৮ চনৰ পৰা ১৯৮৫ চনলৈকে একেৰাহে ৮ বজাৰ সঙ্ঘৰ প্ৰধান সম্পাদকৰূপে দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰি অনুষ্ঠানটিক এক বিশেষ গতি প্ৰদান ীয়াবাপ প্ৰকৃতপক্ষে এজন পুৰঠ আৰু অভিজ্ঞ সম্পাদকৰূপে প্ৰতিটো বিষয় সম্পাদনা ত সফলকাম হৈছিল। তেখেতৰ প্ৰধান সম্পাদকৰ কালছোৱাতে ৪৭, ৪৮, ৪৯, ৫০, ৫৩ আৰু ৫৫ সংখ্যক অধিৱেশনসমূহ ক্ৰমান্বয়ে গুৱাহাটী মহানগৰী বকলীয়াঘাট, নেহেৰুবালী, মঙ্গলদৈ, নগাঁও, কাচিগাঁও আৰু নলবাৰীত (২ পৃষ্ঠাত চাওক)

মুম্বাইত আন্তৰ্জাতিক পৰ্যায়ৰ আলো চক্ৰৰ প্ৰস্তুতি

উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ সৰ্ববৃহৎ ধৰ্মীয়-সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘ আৰু মুম্বাই প্ৰবাসী অসমীয়াসকলৰ সহযোগত অহা অক্টোবৰ মাহত মহাপুৰুষ শ্ৰীম গুৰুজনাৰ ৫৬৫ সংখ্যক আৱিৰ্ভাৱ মহোৎসৱৰ লগত সংগতি ৰাখি গুৰুজনাৰ ধৰ্মাদৰ্শৰ বি আন্তৰ্জাতিক পৰ্যায়ৰ আলোচনা-চক্ৰ আৰু শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ গুৰুজনাৰ সৃষ্ট গীত, নৃত্য অঙ্কীয়া ভাওনা প্ৰদৰ্শনৰ ব্যাপক প্ৰস্তুতি হাতত লোৱা হৈছে। এই উদ্দেশ্যে শ্ৰীমন্ত শঙ্ক যুটীয়া সম্পাদক শ্ৰীআনন্দ কুমাৰ বৰা আৰু প্ৰচাৰ শাখাৰ সভাপতি শ্ৰীচন্দ্ৰ হাজৰিকাই যো মুম্বাইত উপস্থিত হৈ মুম্বাইৰ অসম ভৱনত, অসম এছছিয়েচনৰ লগত এখন গুৰুত্বপ মিলিত হয়। ইয়াৰ উপৰি 'অসম বৈষ্ণৱী সমাজ, খাৰঘৰ মুম্বাই', 'পানভেলী অসমীয়া সম 'অসম কালচাৰেল ফ'ৰাম, মুম্বাই' আদি কেইবাটাও সংগঠনৰ লগত লগ হৈ কাৰ্যসূচী ৰূপায়ণৰ বাবে প্ৰাৰম্ভিক পৰ্যায়ৰ ব্যৱস্থাসমূহ সম্পূৰ্ণ কৰি তুলিছে। উল্লেখযোগ্য যে মু আৰু অস্থায়ীভাৱে বসবাস কৰি থকা দুই হাজাৰৰো অধিক পৰিয়ালে কাৰ্যসূচীভাগত প কৰাৰ সম্ভাৱনা আছে। *প্ৰতিবেদক— শ্ৰীঅঞ্জন সাধনিদাৰ*

াল্মীকিকৃত সংস্কৃত ৰামায়ণ আৰু মাধৱ কন্দলীকৃত অসমীয়া ৰামায়

এক বিশ্লেষণাত্মক অধ্যয়ন

ড^0 ইন্দিৰা শইকীয়া বৰা

ভাৰতীয় সাহিত্যত দুখন মহাকাব্যৰ ায় — সেই দুখন হ'ল ৰামায়ণ আৰু । ৰামায়ণ ৰচনা কৰে মহৰ্ষি তেওঁক 'আদিকবি' আৰু ৰামায়ণক বোলা হয়। সংস্কৃত ভাষা বুলিলে যি সয়া দুটা পৰ্যায়ৰ আছিল। ৰামায়ণৰ প্ৰাচীনতৰ যি ভাষাত বেদ, ব্ৰাহ্মণ, ৰামায়ণ, মহাভাৰত আদিত ব্যৱহাৰ হোৱা ভাষাক লৌকিক ভাষা বোলা হয়। অলঙ্কাৰ শাস্ত্ৰত যি ধৰণৰ ৰচনাক 'কাব্য' বোলা হয় তেনে ৰচনা

'ঋক্ষোহভূদ্‌ভাৰ্গৱস্তস্মাদ্‌বাল্মীকিৰ্য়োহভিধীয়তে।
তস্মাদস্মৎপিতা শক্তিব্যাসস্তস্মাদহং মুনে।।[1]
(চতুৰ্বিংশত ভৃগুবংশীয় ঋক্ষব্যাস, যাক

কৈছে যে তেওঁৰ ৰচনাৰ নামকৰণ কৰিছিল। 'ৰামায়ণ', 'সীতা চৰিত্ৰ', ' আদি নামৰ ইঙ্গিত পোৱা যায়।

"কাব্যং ৰামায়ণং কৃত্স্নং সীতায়াশ্চ পৌলস্ত্যবধমিত্যেবং চকাৰ চৰিত্ৰব্ৰ
—ৰামায়ণ

সমগ্ৰ ৰামায়ণত সীতাৰ মহৎ

ত প্ৰৱৰ অচ্যুতকৃষ্ণ মিশ্ৰ; ঋষিতুল্য
ষ ঋষেশ্বৰ দলৈ, আকাশলঙ্ঘী
ন্ন দীননাথ ডেকাৰ দৰে বাপসকল।
ৰি তেখেতে ১৯৮৬ আৰু ১৯৮৭
উপ-পদাধিকাৰৰ আসন অলংকৃত
কম হৈছিল। তেখেত পেচাত আছিল
ক। শিক্ষকতা বৃত্তিৰ লগতে নিজক
মহাপুৰুষ গুৰুজনাৰ সেৱা কৰিছিল
ত। মহাপুৰুষীয়া ধৰ্মৰ প্ৰতি থকা
নিষ্ঠাৰে তেখেতে সাহিত্য চৰ্চাত
ছিল। গোলাঘাট জিলা শাখাৰ বাৰ্ষিক
শ্ৰীমন্ত'ৰ চতুৰ্থ সংখ্যাৰ পৰা অষ্টম
ক তেখেতৰ সম্পাদনাত প্ৰকাশ
য়াৰউপৰি শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ
-ধৰ্ম' আলোচনীখনপো ১৪টা সংখ্যা
ভাৱে সম্পাদনা কৰি এজন নিষ্ঠাবান
পে পৰিচয় দাঙি ধৰিবলৈ সক্ষম হয়।
তিমধ্যে 'মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱৰ ধৰ্ম
'কৃষ্ণ শঙ্কৰ' নামৰ দুখন পুথি প্ৰকাশ
। তেখেত অসম সাহিত্য সভাৰ
দস্য আছিল।◆

কৃত সংস্কৃত ৰামায়ণ

(১ পৃষ্ঠাৰ পৰা)

। বালকাণ্ডৰ চতুৰ্থসৰ্গৰ প্ৰথমতে
যে — শ্ৰীৰামচন্দ্ৰই বনবাসৰ পৰা
জ্যৰ শাসন ভাৰ লয়। পিছত ভগৱান
নিয়ে ৰামৰ সম্পূৰ্ণ চৰিত্ৰৰ আধাৰত
আৰু অৰ্থেৰে ৰামায়ণ ৰচনা কৰে।
কিয়ে ইয়াত চৌব্বিশ হাজাৰ শ্লোক,
াৰু উত্তৰাকাণ্ডৰ সৈতে সাতটা কাণ্ড
Đ
জ্যস্য ৰামস্য বাল্মীকিৰ্ভগৱানৃৰ্ষিঃ।
ৰিতং কৃতৱৎং বিচিত্ৰপদমৰ্থৱত্।।
াত্সহস্ৰানি শ্লোকানামুক্তৱানৃষিঃ।
শিতান পঞ্চষট্কাণ্ডানি তথোত্তৰম্।।[2]
ত থকা শ্লোকৰ যি চৌব্বিশ হাজাৰ
্যা দিয়া হৈছে সেই সংখ্যাটো অতিশয়
টীকাকাৰ ৰামভদ্ৰৰ মতে গায়ত্ৰীমন্ত্ৰৰ
া আখৰ আছে তাৰ প্ৰতিটো আখৰৰ
জাৰকৈ শ্লোক ধৰি চৌব্বিশ হাজাৰ
ামায়ণ ৰচনা কৰি গায়ত্ৰীমন্ত্ৰৰ দ্বাৰা
হৈছে। বাল্মীকি মুনিয়ে প্ৰথমে
শ্লোকেৰে ৰামায়ণখনি ৰচনা কৰে।
তাৰেই সাৰাংশৰূপে চৌব্বিশ হাজাৰ
য়ণখনি ৰচনা কৰি লৱ আৰু কুশৰ
ৰ কৰাইছিল।[3]
কালত কবিসকলে কাব্য ৰচনা কৰিবৰ
ৰ একোটা পৃথক স্থান লৈছে। কিন্তু
বোৰ কাব্যৰ পদ্ধতি সূচনা হয় প্ৰথমে

মহামাণিক্যৰ পৃষ্ঠপোষকতাত মাধৱ কন্দলিয়ে ৰামায়ণ ৰচনা কৰে আৰু সেই কথা লঙ্কাকাণ্ডৰ শেষত উল্লেখ কৰিছে।[4]

ভাৰতত বাল্মীকি ৰামায়ণক প্ৰাচীনতম লিখিত ৰামায়ণৰূপে স্বীকাৰ কৰা হয়। সংস্কৃত, পালি প্ৰাকৃত আৰু প্ৰান্তীয় ভাষাত ৰচনা কৰা ৰামায়ণবোৰ বাল্মীকি ৰামায়ণৰ আধাৰত ৰচনা কৰা। আনকি বিদেশত ৰচিত ৰামায়ণী সাহিত্যৰো আধাৰ গ্ৰন্থ বাল্মীকি ৰামায়ণ বুলিয়ে অনুমান কৰা হয়। অসমীয়াতো মাধৱ কন্দলীৰ উপৰি শঙ্কৰদেৱ, মাধৱদেৱ, অনন্ত কন্দলী, দুৰ্গাবৰ, ৰঘুনাথ মহন্ত প্ৰমুখ্যে বিভিন্নজনে ৰামায়ণ ৰচনা কৰিছে। এই সকলোবোৰ ৰামায়ণৰ ভিতৰত মাধৱ কন্দলীৰ ৰামায়ণ বহু কাৰণত বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ।

মাধৱ কন্দলী ৰামায়ণৰ প্ৰথম বৈশিষ্ট্য এয়ে যে ই বাল্মীকি ৰামায়ণৰ অবিকৃত অসমীয়া ৰূপান্তৰ। কন্দলীৰ বাহিৰে প্ৰায় আটাইবিলাক কবিয়ে নিজৰ নিজৰ ৰচনাত প্ৰক্ষিপ্ত কাহিনী সংযোগ কৰিছে। কন্দলিয়ে কিন্তু প্ৰায় অবিকৃতভাৱে সংক্ষেপে সাৰ উদ্ধাৰ কৰি 'লম্ভা পৰিহৰি সাৰোধৃতে' অসমীয়াত ৰামায়ণ ৰচনা কৰিছে।

মাধৱ কন্দলী ৰামায়ণ অসমীয়া লিখিত সাহিত্যৰ অন্যতম প্ৰাচীনতম্ নিৰ্দেশনেই নহয়, পুৰণি অসমীয়া সাহিত্যৰ সৰ্বোকৃষ্ট নিৰ্দেশনো। সেইকাৰণে বোধকৰো ছশ বছৰকৈও অধিক বছৰৰ আগতে মাধৱ কন্দলীয়ে অসমীয়াত মহাকাব্য ৰচনা কৰিছিল। কন্দলীৰ আগতে আন কোনোৱে বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ অসমীয়া ভাষাত কিবা সাহিত্যকৰ্ম লেখি উলিয়াইছিল বুলি এতিয়ালৈকে জানিব পৰা হোৱা নাই। কন্দলীৰ সমকালীন বা অলপ পিছৰ হেম সৰস্বতী, হৰিহৰ বিপ্ৰ, কবিৰত্ন সৰস্বতী, ৰুদ্ৰ কন্দলী প্ৰমুখ্যে কবি সাহিত্যিকসকলেও সাহিত্য কৰ্মত মনোনিবেশ কৰিছিল আৰু জনপ্ৰিয়তাও লাভ কৰিছিল। ভাষাৰ বৈচিত্ৰ্যৰ ফালৰ পৰা বিচাৰ কৰিলে দেখা যায় যে কবি মাধৱ কন্দলীৰ ৰামায়ণ সেই সকলতকৈ প্ৰাচীন।

সেই কাৰণে গুণীৰ মোল বুজি শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱে সঠিকভাৱেই যথোপযুক্ত ভাৱে স্বীকৃতি দিছিল Đ

"পূৰ্ব্ব কবি অপ্ৰমাদী মাধৱ কন্দলী আদি
বিৰচিলা পদে ৰাম কথা।
হস্তীৰ দেখিয়া লাদ শশা যেন ফাৰে মাৰ্গ
মোৰ ভৈল তেহ্নয় অৱস্থা।।"

—উত্তৰাকাণ্ড, 18û6

'আদি' শব্দই প্ৰথম স্তৰৰ অৰ্থও সূচায় আৰু 'সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ' অৰ্থও সূচায়। মহাকবি কালিদাসেও তেওঁৰ ৰচিত নাটক আৰু কাব্যত 'আদি' শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰিছে। কবিৰ মতে যি গৰাকী স্ৰষ্টাৰ

মুগ্ধ হৈয়ে তেওঁৰ সমকালীন সমাজে তেওঁক কবিশ্ৰেষ্ঠ 'কবিৰাজ' ৰূপে সন্মানিত কৰিছিল। সেইকথা তেওঁ লঙ্কাকাণ্ডৰ শেষত উল্লেখ কৰিছে।[5]

মাধৱ কন্দলীৰ ৰামায়ণৰ মূল হৈছে-বাল্মীকি ৰচিত সংস্কৃত ৰামায়ণ। তেওঁ ৰামায়ণৰ অবিভ্ৰান্তিৰ বিষয়েও প্ৰত্যাহবান জনাইছে।[6]

আদিকবি বাল্মীকি ৰচিত সংস্কৃত ৰামায়ণ আৰু মাধৱ কন্দলীৰ ৰচিত সপ্তকাণ্ড ৰামায়ণৰ তুলনামূলক অধ্যয়নত দেখা যায় যেĐ বাল্মীকি ৰামায়ণৰ আদিকাণ্ড বা বালকাণ্ড প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় সৰ্গত ৰামায়ণ ৰচনাৰ প্ৰসঙ্গকথা বৰ্ণনা আছে। এই বৰ্ণনামতে এদিন বাল্মীকিয়ে চান্দ্ৰায়নাদি ব্ৰতপালনত আৰু বেদ অধ্যয়নৰত মুনিশ্ৰেষ্ঠ দেৱৰ্ষি নাৰদক লগ পাই সুধিলেĐ 'সম্প্ৰতি এই জগতত এনে কোনো ব্যক্তি আছে, যিজন গুণৱান, বীৰ্যৱান, ধৰ্মজ্ঞ, কৃতজ্ঞ, সত্যবাদী আৰু দৃঢ় প্ৰতিজ্ঞ।[7] এনেকোনো ব্যক্তি আছে যিজন সদাচাৰসম্পন্ন, সকলো প্ৰাণীৰ হিতসাধনকাৰী, বিদ্বান, সামৰ্থশালী আৰু অদ্বিতীয় সুন্দৰ, জিতেন্দ্ৰিয়, ক্ৰোধজয়ী, কান্তিমান, অসূয়াৰহিত আৰু যুদ্ধক্ষেত্ৰত যাৰ ক্ৰোধ দেখিলে দেৱতাসকলেও ভয় খায়। এনে ব্যক্তিৰ বিষয়ে জানিবলৈ মোৰ কৌতুহল জন্মিছে। অনুগ্ৰহ কৰি মোক কওঁক।[8]

তেতিয়া ত্ৰিভুবন বৃত্তান্তবিদ দেৱৰ্ষি নাৰদে আনন্দিত হৈ ক'বলৈ ধৰিলে যেĐ যি সমস্ত বহুবিধ গুণৰ বিষয়ে জনালে, তেনে সকলোবিধ গুণ একেজনে পুৰুষতে পোৱা দুৰ্লভ। তথাপি চিন্তা কৰি এনে গুণবিশিষ্ট পুৰুষৰ বিষয়ে ক'লে 'ইক্ষ্বাকুবংশত জন্মলাভ কৰা ৰাম নামেৰে যিজন পুৰুষ তেওঁ জিতেন্দ্ৰিয়, সদায় সংযত, মহাবীৰ্যশালী, কান্তিসম্পন্ন আৰু ধৈৰ্যশীল। এনেদৰে নাৰদে বাল্মীকিক ৰামৰ জন্ম কৰ্মৰ বিষয়ে কৈ শেষত ইয়াকো জানিবলৈ দিলে যে, ৰামে ৰাৱণক বধ কৰি অযোধ্যাত ৰাজত্ব কৰিছে। (বাল্মীকি ৰামায়ণ, বালকাণ্ডĐ1û1û5-84)

বাল্মীকি ৰামায়ণত বৰ্ণিত এই কাহিনীৰ পৰা নিশ্চিতকৈ জানিব পাৰি যে ৰামায়ণৰ কাহিনীৰ আদিবক্তা নাৰদ। নাৰদে ৰামে অযোধ্যাত ৰাজত্ব কৰিবলৈ ধৰিছে বুলি কোৱাৰ পিছতে ভৱিষ্যত কালত ক'বলৈ আৰম্ভ কৰিছে। ৰামৰ ৰাজত্বত সকলো প্ৰজা হৰ্ষান্বিত, আনন্দিত, সন্তু আৰু অতি ধাৰ্মিক, কোনো ব্যাধি বা দুৰ্ভিক্ষজনিত ভয় নাথাকিব। কোনোলোকৰ পুত্ৰ মৰণৰ ভয় নাথাকিব। কোনো নাৰীয়ে বৈধব্য যান্ত্ৰনা ভোগ কৰিব নালাগিব, সকলো নাৰীয়েই পতিব্ৰতা হ'ব।[9] এনেদৰে ভৱিষ্যতৰ গৰ্ভত থকা ৰামৰাজ্যৰ বৰ্ণনা দি শেষত কৈছেĐ

পাৰৰ প্ৰাকৃতিক শোভা উপভোগ ক
এটি বেদনাদায়ক দৃশ্য ঋষিৰ চকুত
দেখা পালে যে, এজন ব্যাধে
ক্ৰৌঞ্চপক্ষীযুগলৰ মতা চৰাইটোক শ
ভাৱে বধ কৰে। সেই কৰুণ ঘটনা
শোকাভিভূত কৰি তুলিলে, লগে
মুখৰ পৰা স্বতঃস্ফুৰ্টভাৱে ওলাই আ
'মা নিষাদ প্ৰতিষ্ঠাং ত্বমগমঃ শ্বা
যৎ ক্ৰৌঞ্চ মিথুনা
কামমোহিতম্।।'[11]
(হে নিষাদ্ (ব্যাধ), যিহেতু ত
মোহিত ক্ৰৌঞ্চ যুগলৰ মতা চৰাইটো
গতিকে তই কেতিয়াও জীৱনত প্ৰতিষ্
নোৱাৰিবি।)
ঋষিৰ মুখনিঃসৃত এই টোৱে
ভিতৰতে আদি শ্লোক ছন্দ। ক্ৰৌঞ্চ
ব্যথিত মহৰ্ষি বাল্মীকিৰ মুখেদি স্বত
প্ৰকাশ হোৱাৰ পিছত হেনো নিজেই ক
Đ 'শোকাৰ্তেনাস্য শকু
ব্যাহৃতংময়া।'
—ৰামায়ণ, বালকা
তাৰপিছত তেওঁৰ শিষ্যসকল
বিস্মিত চিত্তেৰে সেই শ্লোকটো বাৰে
ধৰিলে। ঋষিয়ে স্নান আদি সমাপন ক
ঘূৰি অহাৰ পিছতো হেনো সেই অ
পাহৰিব পৰা নাছিল। সেই সময়তে ব্ৰ
উপস্থিত হ'ল। মহৰ্ষি বাল্মীকিয়ে ব্ৰ
সকলো কথা বিবৰি ক'লে। ক্ৰৌ
শোকত মুখেৰে ওলাই অহা ছন্দটো
'শ্লোক'[12]। নাৰদৰ মুখেৰে শুনা
সকলো বৃত্তান্ত সেই শ্লোক ছন্দত ৰচ
পৰামৰ্শ দিলে।[13] ব্ৰহ্মাৰ পৰামৰ্
বাল্মীকিয়ে ৰাম বিষয়ক বৃত্তান্তৰ
ৰামায়ণ ৰচনা কৰিলে।[14]
ৰামায়ণৰ বালকাণ্ডত থকা ব
এনেদৰে বাল্মীকিয়ে ৰামায়ণ ৰচনা ক
অয়নং Ô ৰামায়ণম্) লোকবিশ্বাস অনু
প্ৰাচীনতম্ ৰচনা বেদ। পণ্ডিতসকলৰ
ৰামায়ণৰ উল্লেখ নাই। গতিকে, অনু
যে, ৰামায়ণ বেদ ৰচনাৰ পি
মহাভাৰত,পুৰাণ দৰ্শন আদি ৰচনাৰ ত
হৈছিল। ৰামায়ণত বেদত্ৰয়ী আছে। বি
উল্লেখ নাই। গতিকে, অৰ্থববেদৰ ৰচ
ৰামায়ণ ৰচিত হৈছে।
আৰ্যভাৱতে ৰাক্ষসৰূপে হেয় প্
লঙ্কাবাসীসকলৰ মাজত বেদ অধ্যয়
আছিল। সুন্দৰকাণ্ডত দেখা যায়
সীতাৰ অন্বেষণত গৈ যিখন লঙ্কা দে
তাৰ এঠাইত স্পষ্টভাৱে সেইকথাৰ

এক সমালোচনাত্মক আলোচনা

প্ৰফুল্ল কোঁৱৰ

চত প্ৰমাণ পোৱা নাযায়। শঙ্কৰদেৱৰ
্য মহাপুৰুষ মাধৱদেৱে গুৰুৰ
ৱ নাটখিনি অসমীয়া নাটক আৰু
চটি বন্ধাত অহিৰণা যোগাইছিল।
নাট্যশাস্ত্ৰত 'অঙ্ক' শব্দৰ অৰ্থ 'চিহ্ন'
কীয় কাহিনীৰ চিহ্নিত কৰা বিভাগ
লগত 'ঈয়া' প্ৰত্যয় লগাই অঙ্কীয়া
নৃৎ (নচা) ধাতুৰ পৰা 'নট' আৰু
ইদৰে গুৰুজনাৰ নাটসমূহ কালক্ৰমত
ই হিচাপে বিভূষিত হৈছিল। কিন্তু
জনাই নাটক অৰ্থত অঙ্ক বা অঙ্কীয়া
ৰ কৰা নাছিল, নাটক নাট বা যাত্ৰা
হাৰ কৰিছিল। এই অঙ্কীয়া নাটক
গুৰুজনাই ছয়খন পূৰ্ণাঙ্গ নাটক ৰচনা
ত্নীপ্ৰসাদ, কালিয় দমন, ৰুক্মিণী হৰণ,
ল, পাৰিজাত হৰণ আৰু ৰামবিজয়।
প্ৰথম নাটকখন কোন চনত লিখিছিল
কৈ কোৱা টান যদিও এই কথা ঠিক
তিকাৰ আৰম্ভণিতে অসমীয়া নাটকৰ
হাপুৰুষ মাধৱদেৱে গুৰুজনাৰ আৰ্হিত
ন-খন নাট বা ঝুমুৰ ভিতৰত অৰ্জ্জুন
ধৰা, পিম্পৰা গুচোৱা, ভূমি লেটুৱা
জন বেহাৰ উপৰি চৰিতপুথিত
ৰচনা বুলি উল্লেখ থকা গোবৰ্দ্ধন
ৰ বুলি উল্লেখ কৰা ভূষণ হৰণ,
খলা, ৰাস ঝুমুৰা আৰু ব্ৰহ্মামোহন
বা ঝুমুৰা অসমীয়া নাট্য সাহিত্য
ভঁৰাল চহকী কৰি তুলিছিল।

অঙ্কীয়া নাটসমূহ সাধাৰণতে ধৰ্মভিত্তিক আৰু প্ৰচাৰমূলক, মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱে প্ৰৱৰ্তন কৰা 'একশৰণ হৰিনাম ধৰ্ম'ৰ মূল নীতিসমূহ আৰু ঈশ্বৰ কৃষ্ণৰ শ্ৰেষ্ঠতা প্ৰদৰ্শন কৰি চহা-হজুৱা-অনাখৰী জনসাধাৰণক আকৃষ্ট কৰিবলৈ নাটকৰ জৰিয়তে প্ৰয়াস কৰা হৈছে। কৃষ্ণ সংস্কৃতিৰে সমসাময়িক অসমৰ আধ্যাত্মিক, ৰাজনৈতিক, আৰ্থিক আদি বিভিন্ন দিশত উৰলি যোৱা তথাকথিত সমাজখনক সংস্কাৰমুখী কৰিবলৈ নাটক বা দৃশ্য কাব্যৰ যোগেদি প্ৰয়াস কৰা হৈছে। সমাজৰ কলুষবোৰ ধ্বংস কৰি নতুন সমাজ গঢ় দিবৰ বাবে সৰ্বসাধাৰণ লোকৰ আগত ঈশ্বৰৰ গুণ নামৰ মহাত্মা দেখুৱাই মধ্যযুগীয় বিশ্বাস ধ্যান-ধাৰণাৰ লগত খাপ খোৱাকৈ মহাপুৰুষ দুজনাই ৰচনা কৰা নাটকসমূহ ধৰ্মমূলক নৃত্য আৰু গীতি ধৰ্মিতা। গীতৰ প্ৰাধান্য ইমানেই বেছি যে কথোপকথন আৰু মঞ্চ নিৰ্দেশনা বাদ দি কেৱল গীত আৰু শ্লোকবিলাকৰ সহায়তেই নাটকীয় বক্তব্য বুজিব পাৰি। অঙ্কীয়া নাটত সংস্কৃত শ্লোক ভালেমান পোৱা যায়। পণ্ডিত কালিৰাম মেধিৰ মতে শঙ্কৰদেৱৰ নাটকত মুঠতে ১৮০টা সংস্কৃত শ্লোক আছে আৰু এইবোৰৰ এটা শ্লোকৰ বাহিৰে আটাইখিনিয়েই গুৰুজনাৰ নিজা ৰচনা। অঙ্কীয়া নাটৰ অন্যতম বৈশিষ্ট হৈছে সূত্ৰধাৰ। সূত্ৰধাৰে নাটৰ আৰম্ভণিৰ গীত বা ভটিমা গাই আগতীয়াকৈ নাটকৰ বিষয়বস্তুৰ এটি চমু আভাস দিয়ে আৰু চৰিত্ৰসমূহ প্ৰৱেশ বা প্ৰস্থানৰ কথা ঘোষণা কৰে। তদুপৰি মঞ্চ নিৰ্দেশনা দিয়া নাটকত দেখুৱাব নোৱাৰা ঘটনা আৰু অৱস্থা বৰ্ণনা কৰে। মুক্তি মঙ্গল ভটিমা বা কুশল গীত পৰিৱেশন কৰাও সূত্ৰধাৰৰ প্ৰধান কাম। মুঠৰ ওপৰত মধ্যযুগীয় অসমীয়া নাটকৰ সূত্ৰধাৰ হৈছে নাটকৰ কেন্দ্ৰ শক্তি, গায়ক, নৰ্তক, অভিনেতা, মঞ্চ নিৰ্দেশক আদি বিভিন্ন ভূমিকা সূত্ৰধাৰে একেলগে ৰূপায়িত কৰিব লাগে।

মধ্যযুগত ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন অঞ্চলত নানা ধৰণৰ থলুৱা জন নাট্যানুষ্ঠানে গঢ় লৈ উঠিছিল। এই নাট্যানুষ্ঠানবিলাকৰ লগত কিছুমান দিশত অঙ্কীয়া নাটৰ সাদৃশ্য দেখা যায়। বিশেষকৈ দক্ষিণ ভাৰতৰ নাট্যানুষ্ঠানবিলাকৰ লগত এই সাদৃশ্য অধিক পৰিমাণে থাকিলেও সেই যুগত বাট-পথ ইমান দুৰ্গম আছিল যে কেৱল ভৌগোলিক দূৰত্বৰ বাবেই বিশেষকৈ দাক্ষিণাত্যৰ নাট্যানুষ্ঠানে অসমৰ নাট্যকাৰৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলোৱাটো একপ্ৰকাৰৰ অসম্ভৱ। সেয়েহে পণ্ডিতসকলৰ মতে এই সাদৃশ্য প্ৰধান কাৰণ পাৰস্পৰিক প্ৰভাৱ
ভিতৰত কৰ্ণাটকৰ যক্ষগান, কেৰালা
তামিলনাডুৰ তেৰুকুতু আৰু ভা
নাটক, গুজৰাটৰ ভৱাই, মহাৰাষ্টৰ ল
প্ৰদেশৰ ৰাসলীলা, ৰাজস্থানৰ ৰাম
বঙ্গদেশৰ যাত্ৰাৰ কথা উল্লেখ কৰি
মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱে তীৰ্থ ভ্ৰম
ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন মই ফুৰিছিল, এ
তেওঁ সেই সময়ৰ ভাৰতৰ বিভিন্ন
লগত জ্ঞাত হৈছিল। উমাপতি আৰু
মৈথিলি নাটকে শঙ্কৰদেৱৰ ওপ
পেলোৱাটো নুই কৰিব নোৱাৰি।
আৰু বৰগীতসমূহত ব্যৱহৃত হোৱা
অসমীয়া মিশ্ৰিত ব্ৰজবুলি বা ব্ৰজা
পৰা সহজে অনুমান কৰিব পাৰি। ব্ৰ
মধ্যযুগত অসমৰ কথিত ভাষা
শঙ্কৰদেৱৰ এটি অনুপম সৃষ্টি। শঙ্ক
এটি ভাষাৰ সৃষ্টি কৰিলে যিটো ক
পৰা বেলেগ, অথচ সৰ্বসাধাৰণ
বুজিবলৈ টান নহয়। উল্লেখযোগ্য
অসমীয়া আৰু মৈথিলিৰ সানমিহলি
হ'লেও ইয়াৰ গঠন প্ৰণালী অসমী
অসমৰ বাহিৰেও পূব ভাৰতৰ অন্যা
যাতে নাটকবিলাক উপভোগ কৰি
বাণী উপলব্ধি কৰিব পাৰে সেই
শঙ্কৰদেৱে এই কৃত্ৰিম ভাষা ব্যৱহা
অনুমান হয়। উত্তৰ ভাৰতৰ নাট্যানুষ্ঠ

(১৪ পৃ

মাধৱে বোলন্ত শ্ৰুতি-স্মৃতি ঃ শ্ৰুতি স্মৃতিশাস্ত্ৰ

বিপিন চুতীয়া

ষ মাধৱদেৱৰ একশৰণ হৰিনাম ধৰ্মৰ সমস্ত তত্ত্বসাৰ নাম-ঘোষাৰ প্ৰতিজনা ঘোষাতে
প্ৰতিফলন ঘটিছে। বেদ উপনিষদ, বেদাঙ্গ, শ্ৰুতি-স্মৃতি, গীতা, ভাগৱত আদি মহান
আৰু দৰ্শনৰ তত্ত্ব, বিশ্বৰ অন্যান্য ধৰ্মতত্ত্বৰ সাৰ আৰু নিজ হৃদয়ৰ উপলব্ধিৰে সমৃদ্ধ
সমলেৰে ভগৱন্তৰ অনন্ত নাম সন্নিৱিষ্ট কৰি ঘোষা শাস্ত্ৰ মহান ভক্তজনাই নিৰ্মাণ কৰি
ওপৰৰ শিৰোনামাত উল্লেখ কৰা এটি ঘোষাৰ প্ৰথম চৰণটি অতি তাৎপৰ্যপূৰ্ণ। ৬২৭নং
হ— "মাধৱে বোলন্ত শ্ৰুতি-স্মৃতি/ মোৰ আজ্ঞাবাণী জানানিষ্ঠি/ যিটো জনে আক
প্ৰবৰ্ত্তয়। ভৈল সিটো মোৰ আজ্ঞাচ্ছেদী/ মোৰ দ্বেষ কৰিলেক আতি/ মোৰ ভক্ত হন্তো
টা নহয়।।"
নাৰ অৰ্থ হৈছে— হৰিভক্তি ৰাজপথ সদৃশ, গুৰুজনৰ পদ, নখ, চন্দ্ৰাদিৰ প্ৰকাশ মানে
ৰ্শৰাজি, শ্ৰুতিজননী মানে ভাগৱত শাস্ত্ৰৰ অনুমোদিত গ্ৰন্থৰাজি অৰ্থাৎ বেদৰ জ্ঞানকাণ্ডৰ
বেদৰ গুপ্তবিত্ত সম্বলিত নিগম শাস্ত্ৰসমূহ।
কি ঘোষাই বেদোক্ত শ্ৰুতি আৰু স্মৃতিশাস্ত্ৰলৈ সেই বাবে শ্ৰুতি আৰু স্মৃতিশাস্ত্ৰৰ বিষয়ে
জানিলেহে ওপৰৰ ঘোষা দুজনাৰ সন্দৰ্ভত সম্যক তত্ত্ব উপলব্ধি হ'ব। গতিকে স্মৃতি
ৰ ধাৰণা তলত উল্লেখ তত্ত্ব কৰিব বিচৰা হৈছে।
আৰু নিগম শাস্ত্ৰৰাজিৰ মাতৃ বা জননী স্বৰূপ বেদ বাঙ্ময়। ভগৱন্তৰ নিশ্বাসৰ পৰা
া বেদ অখিল-ব্ৰহ্মাণ্ডৰ জ্ঞান সাগৰৰ অনন্ত জলৰাসি স্বৰূপ অনন্ত জ্ঞানৰ মেটমৰা
দৰ বহিৰাৱৰণ কৰ্মকাণ্ড আৰু আভ্যন্তৰিণভাগ জ্ঞানকাণ্ড। জ্ঞানকাণ্ডতেই নিতাল মাৰি
সূক্তৰ হিৰণ্য গৰ্ভৰ— "একংসৎ' পৰমব্ৰহ্ম হৈছে বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডৰ সাৰতত্ত্ব। কৰ্মকাণ্ডক
জ্ঞানকাণ্ডক নিগম বোলা হয়। নিগমৰ সাৰ কাঢ়ি তত্ত্ববিদ অনুসন্ধিৎসু ঋষিসকলে

হাতত লিখিত ৰূপ পৰিগ্ৰহ কৰি শ্ৰুতিৰ বিৰুদ্ধ বিধি ব্যৱস্থা প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে।
'শ্ৰুতি' আৰু 'স্মৃতি' শব্দ দুটাৰ আভিধানিক অৰ্থ নিৰূপনৰ ক্ষেত্ৰত পণ্ডিত Monier
ৰ সংস্কৃত-ইংৰাজী অভিধানত পোৱা যায় যে শ্ৰুতিস্মৃতিবোৰ পুৰুষানুক্ৰমে চলি অহা
Veda and human Tradition)।
'শ্ৰুতি' মানে আৰম্ভণিৰে পৰা ব্ৰাহ্মণসকলে পুৰুষানুক্ৰমে মুখে মুখে চলাই অহা
অহা বেদৰ মন্ত্ৰবোৰক বুজায়। প্ৰথম অৱস্থাত বেদৰ মন্ত্ৰ আৰু ব্ৰাহ্মণ অংশত 'শ্ৰুতি' শ
হৈছিল যদিও পৰৱৰ্তী কালত বেদৰ দৰ্শনশাস্ত্ৰসমূহ আৰু উপনিষদ আদি সমূহতে
ব্যাপকভাৱে প্ৰয়োগ হৈছিল। আচলতে শ্ৰুতি প্ৰস্থানসমূহক উপনিষদত ধৰা হয়।
স্মৃতি' লিখিত অৱস্থাত পুৰুষানুক্ৰমে যি চলি আহিছিল, তাৰ 'স্মৃতি' আখ্যান দিয়া
বেদাঙ্গ, শ্ৰৌত, গৃহ্য আদি সূত্ৰ ৰামায়ণ, পুৰাণ, নীতিশাস্ত্ৰ আদিকো বহল অৰ্থত
হৈছিল। স্মৃতিশাস্ত্ৰ ৰচকসকলক স্মৃতিকাৰ বোলা হৈছিল। আচলতে স্মৃতি প্ৰস্থানসমূ
আঙুলিয়ায়।
পদ্মপুৰাণৰ উত্তৰখণ্ডত স্মৃতিকাৰ ঋষিসকলৰ নাম আৰু স্মৃতি শাস্ত্ৰৰ বিভাগৰ
'স্মৃতি'বোৰ তিনিভাগত বিভক্ত— সাত্ত্বিক, ৰাজসিক আৰু তামসিক ভাৱৰ। স্মৃ
প্ৰণয়নকাৰীসকল তিনি শাখাত বিভক্ত—

সাত্ত্বিক প্ৰণয়নকাৰী	ৰাজসিক প্ৰণয়নকাৰী	তামসিক প্ৰণয়নকাৰী
১. বশিষ্ঠ	১. চ্যৱণ	১. গৌতম
২. হাৰীত	২. যাজ্ঞবল্ক	২. বৃহস্পতি
৩. ব্যাস	৩. অত্ৰি	৩. সংবৰ্ত্ত

পঢ়া আৰু লেখাৰ অভ্যাস

পঢ়া আৰু লিখা' এই দুটা কাম সমগতিত আগবাঢ়িলেহে জ্ঞান আহৰণ আৰু জ্ঞান ুয়োটাই বিকাশ লাভ কৰিব। কিবা কাৰণত লেখা আৰু পঢ়া বন্ধ হ'লে, জ্ঞান আৰু বিতৰণৰ গতি স্তব্ধ হ'ব, গতিকে সমাজে এই দুয়োটা কাম সনানে কৰি যাব অন্যথাই জ্ঞানৰ গতিত যতি পৰিব; ফলত সমাজৰ প্ৰগতিও স্তিমিত হ'বলৈ ধৰিব।

লিখা আৰু পঢ়া কামটো সৰুৰে পৰা অভ্যাস কৰিব লাগে। ল'ৰা-ছোৱালীবোৰৰ খা-পঢ়া কৰাৰ এটা পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰিবলৈ হ'লে অভিভাৱকসকলেও লিখা-পঢ়া গে আৰু লিখা-পঢ়াৰ প্ৰতি আগ্ৰহ দেখুৱাব লাগে। জন্মদিন নতুবা অন্য উৎসৱ-উপহাৰ দিওঁতে এখন ভাল কিতাপ নতুবা এখন ভাল আলোচনী দিয়াৰ মানসিকতা পাৰিলে ভাল।

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ মুখপত্ৰ নামধৰ্ম, মাহেকীয়া বাৰ্তালোচনী মণিকাঞ্চন, বাৰ্ষিক া ডেকাগিৰী, শিশু-মঞ্জৰী, মহীয়সী আৰু সংস্কৃতিৰ সুবাস এই কেইভাগ নিয়মীয়াকৈ াই আহিছে। এই কেইভাগ আমি কেনে ধৰণে গ্ৰহণ কৰিব পাৰিছোঁ সেইটোহে ষয়। এই কেইভাগ আমি সকলোৱে ভাল ধৰণে পঢ়া-শুনা কৰোঁনে? অন্যান্য ল কিতাপ পত্ৰ আমি কিমান কিমান পঢ়োঁ? সঙ্ঘৰ আলোচনী কেইভাগলৈ আমি নজনে ভাল মনোগ্ৰাহী, গুণগ্ৰাহী, চিত্তাকৰ্ষক, তত্ত্বমূলক, কল্যাণকাৰক, আনন্দদায়ক াবঢ়াই এই কেইভাগক সমৃদ্ধ কৰিব তুলিব পাৰিছোঁ? এই কথাটো এই কাৰণেই কৰা হৈছে যে আমি প্ৰকাশ কৰা আলোচনী কেইভাগৰ মূল্যায়ন কি ধৰণে কৰা বা মূল্যায়ন কৰা হৈছেনে নাই? এটি সমীক্ষা আহ্বান কৰি বিষয়টো উত্থাপন কৰা

লিখা আৰু পঢ়াৰ পৰিৱেশ এটা প্ৰাথমিকসমূহত গঢ়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব পৰা যায়। ্ৰাথমিকতে প্ৰত্যেক মাহৰ এটা নিৰ্দিষ্ট দিনত মাত্ৰ দুঘণ্টাৰ বাবে এটা বিষয় বাচনি লোচনা চক্ৰ অনুষ্ঠিত কৰিব লাগে। বিষয়টোৰ সন্দৰ্ভত বিশদ জ্ঞান থকা এজন ক্তব্য দিবৰ বাবে নিমন্ত্ৰণ জনাব লাগে আৰু প্ৰাথমিকৰ সঙ্গী, ল'ৰা-ছোৱালী, ছাত্ৰ-মমানক নিৰ্বাচিত বিষয়টোৰ সন্দৰ্ভত তেওঁলোকে নিজে লিখা পাঠ কৰিবলৈ দিব ৰু লগতে দুই-এজনক ক'বলৈ আগতীয়াকৈ জনাব লাগে। তেতিয়াহে লিখিবলৈ লিখাৰ চেষ্টা কৰিব আৰু ক'বলৈ দিয়াজনে নিশ্চয় পঢ়িব লাগিব। নতুন লেখক াকলক অভিজ্ঞ বক্তাজনে ন-লেখকৰ লেখা বা ন-বক্তাজনৰ কিবা আসোঁৱাহ ুজাই দিব। এনে ব্যৱস্থা কৰিলে পঢ়ুৱৈ, লেখক আৰু বক্তাৰ সৃষ্টি কৰিব পৰা যাব। া ব্যয়বহুল, অধিক সময়ৰ নতুবা দূৰ যাতায়তী, খোৱা-বোৱাৰ ধুমধাম আদি সেইবাবে প্ৰাথমিক পৰ্যায়তে অনুষ্ঠিত কৰা উচিত। মাহটোত ৭২০ (২৪ × ৩০) ক, তাৰে মাত্ৰ ২ ঘণ্টা মাত্ৰ সময় এটা ক্লাছ কৰাৰ দৰে অনুষ্ঠিত কৰাৰ ব্যৱস্থা াৰো সময়, টকা-পইচা, কায়-কষ্ট একো ক্ষয়-ক্ষতি বা অপব্যয় নহয়। এটা ক্লাছ ধৰি ল'ব। জিলাৰ সাহিত্য শাখাই এনে উদ্যোগ ল'ব লাগে। বিষয় বাচনি কৰোঁতে শাখাৰ লগত পৰামৰ্শ কৰি কৰিলে ভাল।

আলোচনা-চক্ৰ কেৱল বক্তৃতাধৰ্মী হ'ব নালাগে। বিষয় বস্তুৰ পৰ্যালোচনা কৰিব লাগে। াত্তৰ শিতান ৰাখিব লাগে। বক্তৃতাৰ অন্তত অংশগ্ৰহণকাৰীক প্ৰশ্ন কৰাৰ সুযোগ দিব ঞ্চালকে নাইবা আলোচকে প্ৰশ্নৰ যথাযথ উত্তৰ দিব লাগে। এজন অভিজ্ঞ ব্যক্তিক -চক্ৰৰ পৰিচালনা কৰিবৰ বাবে সঞ্চালক হিচাপে নিয়োগ কৰিব। উদ্বোধক নাইবা বিষয়বস্তুৰ আলোচনাৰ বাবে আঁত ধৰি দিব। শেষত সঞ্চালকে সকলো ভুল-এটি ই দি শুধৰাই দিব আৰু তেখেতৰ বক্তব্য বা মন্তব্যৰে আলোচনা সামৰিব।

াহিত্য শাখাৰ সভাপতিজনেই যে আলোচনা-চক্ৰৰ সঞ্চালক হ'ব এনে কোনো বাধ্য-নাই। যিকোনো এজন বিষয়বস্তুৰ বিশেষ জ্ঞান থকা ব্যক্তিয়ে সঞ্চালক হ'ব পাৰে। তেনে অভিজ্ঞ ব্যক্তিয়েহে সঞ্চালক হোৱা উচিত। সভাপতিজনৰ যদি বিষয়বস্তুৰ

ভুলাই নাই, শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ ইতিহাসত কৰ্মশালাৰ নাই। শিকাৰ নাই, শিকে শিকিব লাগিব শঙ্কৰী সঙ্গীতৰ প্ৰতিটো কথা শুদ্ধ, পৰিশুদ্ধ ৰূপত; গীত, বাদ্য, নাট্যৰ স সুন্দৰ ৰূপত যথাৰ্থ ৰূপত আয়ত্ত্ব কৰিবৰ বাবে মন-বুদ্ধি-বিচাৰ-বিবেচনা এক কৰি লগা

মহাপুৰুষ গুৰু শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱে তাৰাৰ গীতসমূহেৰে অসমত মাৰ্গীয় সঙ্গীতৰ ধ দিলে। এই গীতসমূহ শুদ্ধৰূপত অনুশীলন কৰিব লাগিব। বৰগীত, নাটৰ গীত, ভটিমা আ মাজেদি এই ধাৰা প্ৰৱাহিত হৈ আছে। এই গীতসমূহ কৰ্মশালাৰ যোগেদি ন-শিকাৰুসক মাৰি শিকোৱা হয়। তেওঁলোকে অতি মনোযোগেৰে দেহ, বুদ্ধি, মন এক কৰি শিকাৰ কৰে। সঙ্গীতৰ ত্ৰিধাৰা গীত, বাদ্য, নৃত্য-নাট্যৰ ওপৰত নিপুণ-গায়ন, বায়ন আৰু নৰ্তনৰ প্ৰশি প্ৰশিক্ষণ দিব। সময় সাপেক্ষ ৰূপত ইচ্ছুক শিকাৰুসকল বিভিন্ন প্ৰাথমিক, আঞ্চলিক আ পৰা আহি কৰ্মশালাস্থলীত সমবেত হ'বহি। কোনোজনে শঙ্কৰী গীতৰ ৰাগ-মান শিকিব, গুৰুবাদ্যৰ স্বৰ, তাল, মান, লয়, ঐকান্তিক নিষ্ঠাৰে আয়ত্ত্ব কৰিব। কোনোৱে আকৌ নৃত লয়লাস, থেও-থমক, অঙ্গী-ভঙ্গী সুন্দৰ ৰূপত শিকিবৰ প্ৰয়াস কৰিব। শিকিবই লাগিব, হ'ল কৰ্মশালা। ইংৰাজীত ইয়াক কোৱা হয় WORKSHOP বুলি।

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ সংস্কৃতি শাখাৰ দ্বাৰা মহাপুৰুষ গুৰু শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু প্ৰচাৰিত গীত, বাদ্য, নৃত্য আৰু নাট্যৰ ওপৰত গৱেষণালব্ধ প্ৰকৃত তথ্যসমূহ যাতে কোনো কাৰণতে বিকৃত হ'ব নোৱাৰে— তাৰ বাবে সকলো ধৰণৰ শুদ্ধৰূপত গ্ৰহণ কৰি ৰূপায়ন কৰি অহা হৈছে। কৰ্মশালাৰ গুৰুত্ব এই সত্তাৰ ওপৰতে গ সেয়ে দিওঁতা, লওঁতা দুয়োপক্ষই অত্যন্ত সজাগ হ'বই লাগিব।

গুৰুবাদ্য 'খোল'ক ইতিমধ্যে বিশ্বদৰবাৰলৈ লৈ যোৱা হৈছে— বিশ্ব অভিলেখ স্থ হৈছে। কিমান যে চেষ্টা, কিমান যে আশা, কিমান যে সেৱা গুৰুজনাৰ চৰণ যুগলত। পৰৱেশে গুৰু আশীৰ্বাদ লভি এই বাদ্যভাগক বিশ্ব অভিলেখেৰে ৰঞ্জিত কৰি তোলা হ

আৰু বহুতো আছে। এই যাত্ৰাৰ শেষ নাই, অনন্ত। এই গতি অনিৰুদ্ধ। নৃত্য, নাট্য, গীত এনে বিশ্বলেখেৰে অনিন্দ্য সুন্দৰ কৰি তুলিব লাগিব। বৰগীত, অঙ্কীয়া নাট, নৃত্য আ আছে। জুইশালাখন ৰূপান্তৰ ঘটাব লাগিব কৰ্মশালাৰ কমাৰশাললৈ। সানত তুলি চে লাগিব। শিশু, মহিলা, যুৱ-পুৰুষ সকলো পৈণত হ'ব লাগিব।

অঙ্কীয়া নাটৰ কৰ্মশালা অনুষ্ঠিত কৰা হৈছে। কেন্দ্ৰীয়ভাৱে বছৰটোত এই কৰ্মশ মহাপুৰুষ গুৰু শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱে পঞ্চদশ শতিকাতে গুৰুগম্ভীৰ ৰূপত আৰম্ভ কৰা নাট্য আে ওপৰত সম্যক ৰূপত আলোকপাত কৰি— নাট্যকৰ্মী, নাট্যশিল্পী আৰু সামগ্ৰিকভাৱে ওপৰত যথাৰ্থ চৰ্চা অব্যাহত ৰখাৰ ব্যৱস্থা শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘই ইতিমধ্যে হাতত লৈ কা প্ৰদান কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছে।

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱে ৰচনা কৰা দুয়োখন অঙ্কীয়া নাটৰ ক্ষেত্ৰত এই কৰ্মশালাসমূহৰ যোগে চৰ্চা কৰা হৈছে। এই নাটকেইখন প্ৰকৃততে শঙ্কৰী সঙ্গীতৰ আধাৰ। ইয়াৰ মাজত প্ৰৱাহিত বাদ্য আৰু গীতৰ অবিৰত গতিৰ তৰঙ্গ। অঙ্কীয়া নাটৰ মাজত প্ৰতিষ্ঠাপিত হৈছে নৃত্য ছন্দোময় গতি, গীতৰ আকাশীগঙ্গা আৰু বাদ্যৰ নৱতম অভিব্যঞ্জনা। এই তৰঙ্গ একক, আৰু জগত জিনা।

নাচ বান্ধি থোৱা আছে গায়ন, বায়নৰ মাজত। অঙ্কীয়া নাটৰ মাজেদি নাট্য-নৃত্য বিশ শঙ্কৰদেৱে নৃত্যৰ আধাৰ স্থাপি থৈ গৈছে। সূত্ৰধাৰৰ নাচত নান্দীশ্লোকৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ভটিমা পৰ্যন্ত নাচৰ ক্ৰম বন্ধা আছে। ভাওনাৰ প্ৰতিটো চৰিত্ৰই নাচৰ ভঙ্গীমাৰে প্ৰৱেশ ক ভঙ্গীৰে প্ৰস্থান কৰে। অৰ্থাৎ প্ৰৱেশ আৰু প্ৰস্থানৰ নাচো নাটত বান্ধি থোৱা আছে। এই গে কথা গীত, বাদ্য, নৃত্যৰ বিষয়ত খৰচি মাৰি জানি বুজি শিকিবৰ বাবেই নাটৰ কৰ্মশালা মহাপুৰুষৰ এই নাট্যকেইখনৰ সন্দৰ্ভত একত্ৰে নাট সমাৰোহ অনুষ্ঠিত কৰা হৈছে। যোগেদি সকলো খুটি-নাটি খৰচি মাৰি জানি বুজি লোৱাৰ পিছত সমাৰোহ। এই সমাৰোহ নাট-ভাওনাসমূহ সুন্দৰ ৰূপত নিখুঁতভাৱে প্ৰদৰ্শন কৰা হৈছে।

ইয়াৰ লগে লগে সাহিত্যৰ কৰ্মশালাও অনুষ্ঠিত কৰা হৈছে। সাংবাদিকতাৰ ওপৰতে পতা হৈছে। ইয়াৰ যোগেদি শিশু, যুৱ আৰু আইসকলক সাহিত্যৰ প্ৰায়বোৰ দিশতে নিজ কৰিব পৰাকৈ প্ৰস্তুত কৰি তুলিবৰ বাবে কৰ্মসূচী হাতত লোৱা হৈছে। 'Orators are ma কৰ্মশালাত একো একোজন ওজস্বী বক্তা হ'ব পৰা টীকা-টিপ্পনিসমূহ শিকাবৰ যত্ন কৰা লিখাৰ আৰ্হি, তৰ্ক, কৰা প্ৰণালী, কবিতা আবৃত্তিৰ স্বৰূপ আৰু এই সম্পৰ্কীয় অন্যান্য স কথা এনে কৰ্মশালাৰ যোগেদি প্ৰশিক্ষণ দিয়া হয়।

সাংবাদিক কৰ্মশালাৰ যোগেদি আজি গোলকীয় পৃথিৱীখনত সংবাদ সেৱাৰ গুৰুত্ব কথন মথনেৰে যোগদান কৰোঁতাসকলক একো একোজন যোগ্য সংবাদসেৱক ৰূপে স

বাল বৃদ্ধ-বনিতাই শ্ৰীকৃষ্ণৰ নানা
কানো এটি অৱলম্বন কৰি গীতাৰ
স্বাদন কৰিব চায়। কোনোৱে তেওঁক
ন ৰূপে, কোনোৱে সখাৰূপে,
প্ৰমিক হৃদয় দেৱতাৰূপে আৰাধনা
ভাগৱত এই শ্ৰীকৃষ্ণ লীলা স্মৰণ
ম সহায়ক।

পণ্ডিতসকল আৰু তেওঁলোকৰ দ্বাৰা
দেশীয় গৱেষকবোৰে এই পৌৰাণিক
শীয় গৱেষকবোৰে এই পৌৰাণিক
তে ঐতিহাসিক কৃষ্ণৰ কোনো মিল
থচ শ্ৰীকৃষ্ণৰ নিচিনা এজন বিৰাট
ভিব্যক্তিক বাদ দি ভাৰতৰ ইতিহাস,
্য, কাব্য কিছুৰেই ৰচনা কৰা সম্ভৱ
ষ্ণই ভাৰতৰ পৰমাত্মা।

যাক 'অবাঙ্ মনসোগোচৰম্' বুলিছে,
য়েন চক্ষুকৰ্ণৰ গোচৰ হৈ ভাৰতৰ
ণ কৰি ইয়াক মহাভাৰতত পৰিণত
ৰাণকাৰে যেন স্বচক্ষে দেখি কৈছে
ই 'বেদান্ত সিদ্ধান্তো নৃত্যতি' শ্ৰীকৃষ্ণ
ন্তৰ সিদ্ধান্ত পৰব্ৰহ্ম। নিজে তেওঁ
কৈছে— 'বেদান্তকৃদ্ বেদবিদেব
দে যাক সচ্চিদানন্দ কৃষ্ণ বুলিছে।
নৰ ভাব, দ্বিতীয়টি প্ৰেমৰ মূৰ্তি
ন্ময়ৰ বিগ্ৰহ। ভাগৱতকাৰে নানা
লা বৰ্ণনা কৰি সেয়ে শ্ৰীকৃষ্ণলীলাৰ

বেদান্তক বোলা হয় শ্ৰুতিশিৰ। গতিকে সেইদৰে গীতাক বুলিব পাৰি মহাভাৰতৰ মুকুটমণি। যি বেদান্ত বা উপনিষদৰ ভিতৰতেই বেদৰ সাৰ কথা পুঞ্জীভুত হৈ আছে. সেই উপনিষদৰ সাৰ কথা আকৌ গীতা মুখে নিনাদিত। ঋষি সমস্তৰ অনুভূতি ভগৱদ্ মুখে উচ্চাৰিত হৈ দ্বিগুণ বলত বলীয়ান হৈছে— সেয়ে গীতা মান্য- সৰ্বকালে সৰ্বদেশে। গীতাৰ ভিতৰত আছে শাশ্বত মানুহৰ জীৱন সমস্যা তথা তাৰ সমাধান— অৰ্জুন প্ৰতীক মাত্ৰ। পৃথিৱীৰ মানুহৰ প্ৰতিনিধি; সংসাৰৰ আশা-আকাঙ্খা, ভুল-ভ্ৰান্তি-ভয় পৰিপূৰ্ণ এজন মানুহ। তেওঁৰ মনৰ সকলো সংশয়, সকলো সমস্যা লৈ- শ্ৰেষ্ঠ গুৰুৰ সন্মুখত উপস্থিত। শ্ৰীকৃষ্ণ সম্পদ কালত অৰ্জুনৰ সখা, বিপদ কালত যুদ্ধক্ষেত্ৰত ৰথৰ সাৰথি; সংশয় কালত অৰ্জুনৰ জ্ঞানদাতা গুৰু আৰু সৰ্বকালে তেওঁৰ অন্তৰ্যামী ইষ্ট। অৰ্জুনক উপলক্ষ্য কৰিয়েই ভগৱানে নিখিল বিশ্বাবাসীক মহান শিক্ষা দি আছে।

গীতাৰ শিক্ষাই আমালোকক ভাগৱত জীৱনৰ উপযোগী কৰিব। গীতাৰ কৰ্মযোগেই মানৱক প্ৰস্তুত কৰি তুলিব ভাগৱতৰ প্ৰেম যোগৰ প্ৰকৃত ৰহস্য বুজিবৰ কাৰণে। নিস্কাম প্ৰেমৰ তত্ব বুজিব গ'লে আগে নিষ্কাম কৰ্ম কৰিব লাগিব। শ্ৰীকৃষ্ণ এই দুটা তত্ত্বৰ এটি পূৰ্ণ ৰূপ। বৃন্দাবনত তেওঁৰ নিষ্কাম প্ৰেমৰ লীলা, প্ৰেম আৰু কৰ্মত অনাসক্তিয়েই জীৱন সমস্যা সমাধানৰ একমাত্ৰ শ্ৰেষ্ঠ উপায় নহয়— বোধহয় একমাত্ৰ উপায়। যি পৰ্যন্ত মানুহৰ আসক্তি সেই পৰ্যন্ত তাৰ বন্ধন— দুঃখ আৰু ক্ৰন্দন। অনাসক্তিয়ে মানুহক মুক্ত কৰে, মহান কৰে। আসক্তিয়ে মানুহক ক্ষুণ্ণ কৰে; ক্ষুদ্ৰ কৰে; কৰ্ম আসক্তিয়ে কৰ্ম ফলৰ প্ৰতি মানুহক লোলুপ দৃষ্টিত চাবলৈ কয়— কৰ্মফল মনোমত হ'লে সুখ আৰু মনোমত নহ'লে দুঃখ। অনাসক্ত কৰ্মযোগী সমদৰ্শী বিশ্বকৰ্মা— ঈশ্বৰ ধৰ্মী। অনাসক্ত প্ৰেমিকৰ সেৰাও নাই চোৰাও নাই। সি এক বন্ধনহীন প্ৰেম— যাৰ আৰু নাম 'আনন্দং ব্ৰহ্ম'। এই অনাসক্তিৰ শিক্ষাই মনৰ বন্ধন ভাৰ— জীৱনৰ নিৰানন্দ ভাব দূৰ কৰিব পাৰে। এয়েই গীতাৰ শিক্ষা। শ্ৰীকৃষ্ণ এই শিক্ষাৰেই জীৱন্ত মূৰ্তি।

কুৰুক্ষেত্ৰ-যুদ্ধাৰম্ভৰ বিষম সমকট মুহূৰ্তত— জয়-পৰাজয়ৰ আশা-আকাঙ্খাত মনৰ দোদুল্যমান অৱস্থাত স্বজন-গুৰুজনৰ আসন্ন বিয়োগ ব্যথায় কাতৰ সৰ্বোপৰি কুল ধ্বংসৰ ভয়াবহ সম্ভাৱনাত বিপন্ন অৰ্জুনৰ চিত্ত গীতাৰ পটভূমিকাত অঙ্কিত হৈছে— সেইটো যিমানেই কৰুণ সিমানেই বাস্তৱ। মহাবীৰ অৰ্জুনে বাস্তৱ জীৱন প্ৰশ্নৰ সন্মুখীন হৈ জ্ঞান বৈৰাগ্যৰ কিমান যে কথা কৈছে।

ভগৱানে আদৰ্শ গুৰুৰ নিচিনা অৰ্জুনক ভৰ্ৎসনা কৰিও উৎসাহিত কৰিছে। অন্তৰ্যামী তেওঁ

কাৰণেই মহাবীৰক তেওঁ 'ক্লীব'
কৰিছে। অৰ্জুনৰ যুক্তিৰ অসাৰত
তেওঁক আত্মতত্ত্ব অমৃততত্ত্ব উপ
আত্মতত্ত্ব শুদ্ধচিত্ততহে প্ৰতিভাত হয়;
মলিন চিত্তই ইয়াৰ ধাৰণা কৰিব
সেয়েহে ভগৱানে অৰ্জুনক কৰ্মযে
দিছে— কৰ্ম কৰা; ফলাকাঙ্খা নকৰি

প্ৰতি মানুহে কাজ কৰিবই লাগি
কাজ কৰিলে সংঘাত আৰু দুঃখ অ
ভগৱানৰ শিক্ষা প্ৰথমতঃ কৰ্তব্যবুদ্ধি
এই সংসাৰ কৰ্মক্ষেত্ৰ, এই জীৱন এ
যুদ্ধ। যুদ্ধ কৰিবই লাগিব একমাত্ৰ ক্ষ
নহয়, প্ৰত্যেক মানুহকে কেৱল বাহি
ভিতৰতো। কি ভাৱে আমি অন্তৰৰ
যুদ্ধত জয়লাভ কৰিব পাৰো তা
ভগৱানৰ মহাবাণীৰ ভিতৰত 'মামনুস্
আমাক স্মৰণ কৰা আৰু যুদ্ধ
অৱশ্যম্ভাৱী। ইমান দিন কাম কৰিছ
এতিয়া কৰা ঈশ্বৰাৰ্থে; ইমানদিন
ক্ষুদ্ৰজীৱ ভাৱক, এতিয়া ভালপোৱা
ভাৱক। এই বৃহৎ ভাৱনাৰ সৈতে বৃহ
সংযুক্ত কৰা জয় তোমাৰ সুনিশ্চি

(কাৰবিআংলং স্মৃতিগ্ৰন্থ, অষ্ট
বাৰ্ষিক অধিৱেশন, শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰ
সম্পাদক স্মৃতিগ্ৰন্থ ঃ জিতেন্দ্ৰন
১৯৭৯ চন, ৫৩০ শঙ্কৰা

দামোদৰ বিপ্ৰৰ কৃষ্ণ ভক্তি

যোগেন ভূঞা

কল্পতৰু পুৰাণ সূৰ্য ভাগৱত জীৱ
া, ভক্তিৰ অনাবিল নিজৰা তাৰোপৰি
ষ্টিভঙ্গীৰে ভৰপুৰ এক মহান শাস্ত্ৰ।
অন্তৰ্গত 'দামোদৰ বিপ্ৰৰ আখ্যান'ৰ
ক্তিৰ মহিমা বিকশিত হোৱাৰ লগতে
 প্ৰকাশ পাইছে। আখ্যানটি 'কীৰ্ত্তন-
মোদৰ বিপ্ৰাখ্যান নামেৰে অলংকৃত
ৱতৰ মধ্য দশমত অনন্ত কন্দলিয়ে
তাটি পদ, দুলড়ী আৰু ছবি ছন্দ
ক ৰূপেৰে কাহিনী ভাগ গঢ় দিছে।
ন ধৰণৰ পৰমব্ৰহ্ম কৃষ্ণৰ ল'ৰালি
বিপ্ৰ-দামোদৰ। দুখীয়া দামোদৰৰ মাত্ৰ
ডগা জুপুৰী এটাহে আছিল। বিপ্ৰৰ
া আৰু প্ৰতিব্ৰতা। দৰিদ্ৰ বিপ্ৰপত্নীয়ে
াৰুণ যন্ত্ৰণা সহ্য কৰিব সহ্য কৰিব
াৰণৰ উপায় বিচাৰি স্বামীৰ বাল্যবন্ধু
বলৈ যাবৰ বাবে কাতৰ অনুৰোধ
মোদৰ কিন্তু পাৰ্থিৱ সম্পদৰ প্ৰতি
ানহাতে কৃষ্ণৰ ভক্তি ৰসৰ প্ৰতিহে
াও ভাৰ্যাৰ অনুৰোধ ৰক্ষা কৰি গৃহস্থী
াধনৰ ৰক্ষাৰ্থে অগ্ৰসৰ হ'ল। অন্য
্য হ'ল কৃষ্ণ দৰশন। দামোদৰৰ বাবে
দেশ্য গৌণ দ্বিতীয়টোহে মুখ্য।

ত ব্ৰাহ্মণ   নাহি কিছু ধন

কথাত ভাৰ্যাই আনন্দ পাই খুজি-মাগি অনা চাউল-চিৰা চাৰিমুঠিৰ প্ৰতি মোহ নকৰি তাকেই ফটাকাণিত বান্ধি আনন্দ মনেৰে কৃষ্ণৰ বাবে স্বামীৰ হাতত অৰ্পণ কৰিলে।

"ব্ৰাহ্মণ গণত   মাগিয়া পাইলন্ত
শালি চাউল চাৰি মুঠি।
মহাভক্তি ভাৱে   সাজিলন্ত তাৰ
চাৰু চাউল চিৰা গুটি।।"

— ভাগৱত

অতি কৌতুহলে টোপোলাটো লৈ বিপ্ৰই দ্বাৰকাৰ অভিমুখে গমন কৰিলে। মহাপ্ৰভুৰ ৰহস্য স্থানত উপস্থিত হোৱাত বিপ্ৰৰ মন আনন্দত নাচি উঠিল আৰু দেখা পালে মহামিত্ৰ কৃষ্ণ, ভাৰ্যাৰ সৈতে সোণৰ খাটত আনন্দত শয়ন কৰি আছে। বাল্যবন্ধু বিপ্ৰক দেখাৰ লগে লগে পালেঙৰ পৰা নামি আহি দুয়ো হাতে আকোৱালী ধৰি নিজৰ বিচনাত বহুৱালে। চৰণ ধুৱাই পাদোদক শিৰত ল'লে আৰু সুগন্ধি চন্দন কুসুমে সৰ্বাঙ্গ ঘঁহি দিয়াৰ অন্তত ধুপ-দ্বীপ লগাই

বিপ্ৰই উলিয়াবলৈ সঙ্কোচ কৰাত কৃষ্ণই সখীৰ পৰা নিজেই উলিয়াই আনি টোপোলাটো খুলি আনন্দৰে এমুঠি খালে। অন্য এমুঠি খাবলৈ বিচৰাত ওচৰতে থকা লক্ষীয়ে বাধা দিলে। ৰাতি প্ৰভুৱে যতনাই দিয়া হংস তুলিৰ বিচনাত শয়ন কৰা অন্তত পুৱা সোনকালে গৃহাভিমুখী হয়। বাটত যাওঁতে কৃষ্ণই কৰা আপ্ৰায়ণৰ কথাহে ভাবি ভাবি ঘৰমুৱা হ'ল। আচৰিত কথা ভাৰ্যাই কৈ পঠিওৱা কথা কৃষ্ণ দৰশন পোৱাৰ লগে লগে পাহৰিলে। হ'লেও অন্তৰ্যামী কৃষ্ণই ভাৰ্যাৰ মনৰ কথা গম পাই দাস-দাসী সহ এক প্ৰকাণ্ড অট্টালিকা বিপ্ৰক প্ৰদান কৰিলে। জুপুৰীৰ পৰিৱৰ্তে অট্টালিকা লাভ কৰি একো আচৰিত নহৈ কৃষ্ণৰ প্ৰসাদ বুলি গ্ৰহণ কৰিলে। ভাৰ্যাৰ সৈতে কৃষ্ণৰ ভক্তিৰসকে প্ৰকৃত সম্প্ৰতি বুলি ধৰি ভক্তি ৰসতে আপ্লুত হৈ আনন্দতে দিন কটাই এদিন মহা প্ৰস্থানৰ পথেৰে কৃষ্ণত লীন গ'ল। কাহিনী চমুকৈ এয়াই।

আখ্যানটি দেখাত সাধাৰণ যেন লাগিলেও

নাহিলেই। আকৌ সকামী ভক্তিৰ
চাউল-চিৰা চাৰিমুঠিৰ টোপোলাটো
বিচৰা সত্ত্বেও উলিয়াবলৈ সংকোচ
ভকতৰ হৃদয়ত সোমাই থকা অন্ত
নিজেই বিপ্ৰৰ পৰা আনিলে।

"কেন মতে আক   দিয়ে
হাসিবেক লোকে
কিবা আনি আছা বুলি   আপুনি
বেদিয়া নিলন্ত টুপলি।।"

দ্বাৰকা গমন কালতো বাটত
উৎফুল্লিত ভাৱে কৃষ্ণৰ কথাকেই
গৈছিল—

"উত্তম শ্লোকৰ   কৃষ্ণ
সম্ফল হৈবো জনম
....
"কৃষ্ণ দৰশন   নাজ
পুণ্যে মিলে আজি মো
এহি গুণি মনে   সু
চলন্ত ৰঙ্গ প্ৰচুৰ।।"

"কৃষ্ণক দেখিবে   কত
মনে গুণি দ্বিজবৰ।"

মন-মন্দিৰত নিষ্কাম ভক্তিৰে

াগৱত, গীতা, পদ্মপুৰাণ, ব্ৰহ্মপুৰাণ সাৰ উদ্ধাৰ কৰি সঙ্কীৰ্তন কৰিব তৰ ছন্দত কীৰ্ত্তন পুথিখন কৰিছিল াক পক্ষত তেওঁ তাত সম্পূৰ্ণৰূপে হৈছিল। ধৰ্ম-প্ৰচাৰ, ধৰ্ম-শিক্ষা আৰু গঢ়িবৰ নিমিত্তে ভাৰতবৰ্ষৰ কোনো নো প্ৰদেশত আমাৰ এই অসমীয়া খনৰ নিচিনা সৰ্বাঙ্গসুন্দৰ বৃহৎ পুথি ইটো আমি ডাঠকৈ ক'ব পাৰো। ঙ্কৰদেৱৰ ইমান মৰমৰ আছিল যে য়ত যেতিয়া তেওঁ আন আন লৰে সৈতে লৰালৰিকৈ পলাই তিয়া হঠাৎ বাটত তেওঁৰ মনত কীৰ্ত্তন-ঘোষা পুথিখন তেওঁ পাহৰি থে আহিল, কথাটো মনত কৰিলতে লে উভতি আহি ঘৰ সোমাই লে ওলাব খোজোতে কছাৰীহঁতে ঢ় ধৰিলে আৰু দুটা কছাৰী মুনিহ ৰ মুখত বাট ভেঁটি ধৰিলে। বিপদ দেৱে ওলাই আহি ৰণুৱা কছাৰী মাৰি পেলাই দি ভো ভো কৰে গুচি গ'ল।[১]

ৰচনা প্ৰণালী কেনে সুন্দৰ, এবাৰ াৰলৈ চকু দিলেই সেইটো হৃদয়ঙ্গম । ভাষাৰ লালিত্য, ছন্দৰ ঝংকাৰ, , ভাৱৰ মাধুৰ্য, ভক্তিৰ দৃঢ়তা, চিন্তাৰ দিৰ সমষ্টিৰে শঙ্কৰদেৱৰ কীৰ্ত্তন ত প্ৰথমতে ভগৱন্তৰ চতুৰ্বিংশতি ৰ্না। তাৰ পিছত পদ্মপুৰাণৰ স্বৰ্গ ামাপৰাধৰ বৰ্ণনা।[২] এই শাস্ত্ৰ তেওঁ পৰা পাইছিল বুলি ভণিতাত ইয়াৰ পিছত পাষণ্ডমৰ্দ্দন। বেদান্ত, , বৃহন্নাৰদীয়পুৰাণ, পদ্মপুৰাণ, ম, সুত-সংহিতা ইত্যাদি শাস্ত্ৰৰ পৰা, ীমদ্ভাগৱত বাৰও স্কন্ধৰ সাৰ উদ্ধাৰ াছি যুক্তি প্ৰমাণ দি এইছোৱা তেওঁ ছিল। শঙ্কৰদেৱে সংকীৰ্তনাদি কৰি াৰ কৰিবলৈ ধৰিলত, লোকসকলে পাই পূজা-অৰ্চনা আদি ব্ৰাহ্মণসকলৰ ত কাৰ্য পৰিত্যাগ কৰি শঙ্কৰদেৱৰ কৈ ঢাল লোৱা দেখি ব্ৰাহ্মণসকলে হিংসা কৰি, তেওঁৰ ভকতসকলক কৰি নাম নিন্দা কৰিবলৈ ধৰিলত, ওঁলোকক মন কৰিবৰ নিমিত্তে তেওঁ মৰ্দ্দন ৰচনা কৰিছিল।[৪] ইয়াৰ পিছত । তাৰ পিছত শ্ৰীমদ্ভাগৱতৰ পৰা াপাখ্যান, প্ৰাদ চৰিত্ৰ, খ্যান, হৰমোহন, বলিছলন, শ্ৰীকৃষ্ণৰ ৰাসক্ৰীড়া, কংসবধ, গোপী উদ্ধৱ জীৰ বাঞ্ছাপূৰণ, জৰাসন্ধৰে সৈতে

শঙ্কৰৰূপী চন্দ্ৰক পৰিৱেষ্টন কৰি থকা বৈষ্ণৱ-

কীৰ্ত্তন-ঘোষা

লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা

তৰাসকলৰ ভিতৰৰে এজন আছিল। গুৰিতে তেওঁ আৰু ব্যাসকলাই নামে আৰু এজন পণ্ডিত ব্ৰাহ্মণ শঙ্কৰৰ ভাগৱতী বৈষ্ণৱ ধৰ্ম প্ৰচাৰত প্ৰধান সহায়ক আছিল। ব্ৰাহ্মণ কন্দলিয়ে কায়স্থ শঙ্কৰৰ শিষ্যত্ব প্ৰকাশ্যে গ্ৰহণ কৰিছিল নে নাই ক'ব নোৱাৰো, কিন্তু কাৰ্যত তেওঁ শঙ্কৰৰ প্ৰতি যে বৰ ভক্তিমান আছিল আৰু সঙ্কীৰ্তনাদি কৰি ধৰ্মপ্ৰচাৰত শঙ্কৰক বৰ সহায় কৰিছিল, তাত সন্দেহ নাই। সেই দেখি তেওঁ শঙ্কৰৰ প্ৰিয়পাত্ৰ হোৱাত শঙ্কৰে যে তেওঁৰ ৰচনা আদৰ কৰি তেওঁৰ গ্ৰন্থৰ ভিতৰত ঠাই দিব তাত আচৰিত কি? ব্যাসকলায়ে কিন্তু শঙ্কৰৰ ওচৰত শৰণ লোৱাটো স্পষ্টকৈ লেখা আছে।[৬] ৰত্নাকৰ কন্দলিৰ আৰু এটা নাম কবি শেখৰ বা সুকবি শেখৰ আছিল। তেওঁ এই দুই নামকে তেওঁৰ ৰচনাৰ ভণিতাত দিছে।[৭]

ইয়াৰ পিছত ওৰেষা বৰ্ণন। শঙ্কৰদেৱে ব্ৰহ্মপুৰাণৰ পৰা এই ওৰেষা বৰ্ণন ৰচনা কৰিছে।[৮] এই ওৰেষা বৰ্ণনতে কীৰ্ত্তন সমাপ্ত। শ্ৰদ্ধাস্পদ শ্ৰীযুক্ত হৰিবিলাস আগৰৱালা ডাঙৰীয়াই ছপোৱা কীৰ্ত্তনত শ্ৰীধৰ কন্দলি বিৰচিত 'ঘুনুচা কীৰ্ত্তন' বুলি এছোৱা ইয়াৰ পিছত দিয়া হৈছে। হাতে লেখা অনেক কীৰ্ত্তন পুথিতো কীৰ্ত্তনৰ সামৰণি ঘুনুচা যাত্ৰাতহে কৰা হৈছে। কিন্তু কমলাবাৰী আদি প্ৰধান প্ৰধান মহাপুৰুষীয়া সত্ৰত নাম-প্ৰসঙ্গত এই ঘুনুচা যাত্ৰা ব্যৱহাৰ কৰা নহয়। তাৰ কাৰণ বিচাৰিলে স্পষ্ট দেখিবলৈ পোৱা যায় যে সি বাস্তৱিক কীৰ্ত্তনৰ ভিতৰত সোমাবৰ উপযুক্ত নহয়। তাৰ ৰচনা প্ৰণালী কীৰ্ত্তনতকৈ তল খাপৰ। তাৰ বাহিৰেও কীৰ্ত্তনৰ প্ৰধান লক্ষণেৰে সি বিবৰ্জ্জিত। সেই দেখি সেইছোৱা মহাপুৰুষীয়া ঘাই সত্ৰৰ সন্ত-সাধুসকলৰ ব্যৱহাৰৰ পৰা স্বভাৱতে বাদ পৰিছে। ঘুনুচা যাত্ৰা প্ৰণেতা ভক্ত কন্দলিৰ প্ৰাৰ্থনা এৰাব নোৱাৰি শঙ্কৰদেৱে যদি তাক কীৰ্ত্তনৰ শেহত ঠাই দিছিল, তথাপি সি কাৰ্যত অনাদৰণীয় হৈ পৰিল। বিশেষ ওৰেষা বৰ্ণনতে কীৰ্ত্তন সমাপ্ত হৈছে।

শ্ৰীধৰ কন্দলি বিখ্যাত 'কাণ-খোৱা' পুথিৰ ৰচক। মহাভাৰতৰ অশ্বমেধপৰ্বৰ পদ এৱেঁই কৰিছিল। ওপৰত কৈ অহা 'ঘুনুচা যাত্ৰা' পুথিও এৱেঁই কৰিছিল। জগন্নাথপুৰাণৰ পৰা এই ঘুনুচা যাত্ৰা তেওঁৰ ভণিতাত আছে—

গোটেইখন পুথি একে ঠাইতে নাছিল। কেতবোৰ হাজোত, কিছুমান দক্ষিণ কুলত, বৰনগৰত, বৰপেটাত, উজানত, কালজাৰত আছিল। শঙ্কৰদেৱে তেওঁৰ মৃত্যুৰ কিছুকালৰ আগেয়ে কীৰ্ত্তন পুথিখন গোটাই একে ঠাই কৰিবলৈ মাধৱদেৱক কৈছিল, কিন্তু মাধৱদেৱ বেহাৰলৈ যাবলগীয়া হোৱাত ইচ্ছা থকাতো তেওঁ সেই কাৰ্যকৰি উঠিব পৰা নাছিল। মাধৱদেৱ বেহাৰত থাকোতেই তেওঁৰ ভাগিনীয়েক ৰামচৰণ ঠাকুৰে প্ৰায় এবছৰ ফুৰি পুথিখন একে ঠাই কৰি বেহাৰত মাধৱদেৱক দিলত মাধৱদেৱে আনন্দত নৃত্য কৰিবলৈ ধৰিলে।[৯] কীৰ্ত্তনৰ ৰচনা প্ৰণালী কেনে শুৱলা, কেনে কবিত্বপূৰ্ণ আৰু সি কেনে (Mastermind) প্ৰতিভাশালী লোকৰ ৰচনা, তাক কি পঢ়িছে সিয়েই সেই কথা ভালকৈ অনুভৱ কৰিছে, অকল আমি নহয়। সুন্দৰ সংক্ষেপ কথাৰে কেনেকৈ তাত ভগৱন্তৰ দশ অৱতাৰ বৰ্ণনা কৰা হৈছে, পঢ়িলে মনত অতুল আনন্দৰ উদ্ৰেক হয়। জয়দেৱৰ 'প্ৰলয় পয়োধিজলে ধৃতবানসি বেদং' ইত্যাদি— সুললিত সংস্কৃত কবিতাৰেহে ইয়াৰ তুলনা হয়। আৰু এটা কথা সদায় দেখা যায় যে শঙ্কৰদেৱে সংস্কৃত শ্লোকটোৰ যদি দুই চৰণ বা চাৰি চৰণ থাকে, তেন্তে প্ৰায় তেওঁৰ পদৰো তেনেকুৱা দুফাকি বা চাৰি ফাকিহে হয়। বিশেষভাৱে তাৰ ভিতৰলৈ নগৈ ডোখৰ-চেৰেকলৈ পাঠকৰ মন আকৰ্ষণ কৰিম। "প্ৰথমে প্ৰণামো ব্ৰহ্মৰূপী সনাতন। সৰ্ব অৱতাৰৰ কাৰণ নাৰায়ণ" তাৰ এই আৰম্ভণেই এক মুহূৰ্তৰ ভিতৰতে পাঠকক অনাদি অনন্ত সৰ্বশক্তিমান সৰ্বব্যাপী পৰমব্ৰহ্ম ঈশ্বৰৰ ওচৰলৈ লৈ যায়

"হৰি হেন ইটো দুগ
জিহ্বা আগ্ৰে থাকে
গঙ্গা গয়া কাশী পুষ্ক
যাইবাক নালাগে ত

"যাহাৰ মুখত থাকে হৰি হেন গঙ্গা গয়া কাশী পুষ্কৰতো নাহি

প্ৰতিভাশালী ওখ শ্ৰেণীৰ প ৰচনাৰ বিশেষত্বই এই। বৈকু বৈকুণ্ঠনাথৰ বৰ্ণনা কেনে সুন্দৰ চ

"বৈকুণ্ঠ নামে আছে মহা থান। ৰঞ্জে বিমান চয়। বৈদুৰ্য্য হীৰা মৰক সূৰ্য্য যেন প্ৰকাশে আতি। নাজানি দিন ৰাতি।। চাৰু সৰোবৰ নিৰ্ম্মল পদ্ম শোভে উতপল।। আছে ৰাজ ৰঞ্জি লীলায়ে মৃণাল ভুঞ্জে উভ পাৰিজাত মলয়া বাৰ। চটকে ত্য ৰাৰ।। ভ্ৰমৰ গণে গাৱে হৰি গীত শুনি আনন্দিত।। হেন বৈকুণ্ঠৰ মা উচ্ছ্ৰিত ৰত্ন-মন্দিৰেক আছে।। ফটিকৰ বাৰ। মাণিক্য কপাট হীৰাৰ দ জিঞ্জিৰী সুবৰ্ণাৱলী। বিচিত্ৰ মণি ম পদ্মৰাগ ৰত্নে লগাইল চৌতি। কো গৃহৰ জ্যোতি। বিচিত্ৰ চন্দ্ৰাতপ আৰিল মূৰাৰি মুকুতা মণি। হেন সিংহাসনে। আছন্ত বসি প্ৰভু চৌপাশে সেৰে পাৰিষদ যত। ধৰি ওপৰত।। ধৱল চমৰে দুপা সঘনে সুৰভি কুসুম সিঞ্চে।। চ ভকতি ভাৱে। উপাসন্ত লক্ষ্মী জ

(৮ পৃ

সাহিত্য, কবিতা আবৃত্তি আৰু সাংবাদিকতাৰ কম

(১

সাংবাদিকতাৰ কৰ্মশালা অনুষ্ঠিত হৈ যায়। শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ বিভিন্ন জিলা শ শতাধিক যুৱক-যুৱতীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰা উক্ত কৰ্মশালাখনিত আদৰণী ভাষণ আগবা শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ প্ৰধান সম্পাদক শ্ৰীযুত বাবুল বৰাই আৰু উদ্বোধন কৰে উপ-পদাধিক ভবেন্দ্ৰনাথ ডেকাই। উক্ত কৰ্মশালাত প্ৰবন্ধ লেখনৰ বিষয়ত সমল ব্যক্তি হিচাপে বিশিষ্ট ড° দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীয়ে যুৱক-যুৱতীক গভীৰভাৱে অধ্যয়ন কৰিবলৈ প্ৰেৰণা যোগা কয় যে অসমত সৰহ সংখ্যক লিখকেই সাহিত্য-চৰ্চাক মুখ্য বৃত্তি হিচাপে গ্ৰহণ কৰাটো পৰিলক্ষিত হোৱা নাই। সেয়েহে নতুন প্ৰজন্মক সাহিত্য-চৰ্চাত সম্পূৰ্ণভাৱে আত্মনিয়ে সময়ৰ দাবী বুলিও ব্যক্ত কৰে। উক্ত কৰ্মশালাত সাংবাদিকতাৰ সমল ব্যক্তি হিচাগে হানিফ আৰু কবিতা আবৃত্তিৰ সমল ব্যক্তি হিচাপে শান্তিছাঁয়া শইকীয়াই মনোজ্ঞ বক্তব্য আ

ডেকাগিৰীলৈ লেখা আহ্বান

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ আগন্তুক যুৱ সমাৰোহত প্ৰকাশ পাবলগীয়া 'ডেকাগিৰী' আে বাবে মৌলিক প্ৰবন্ধ, কবিতা আহ্বান কৰা হৈছে। বেজবৰুৱাৰ ডেৰশ বছৰীয়া জ লগত সংগতি ৰাখি বেজবৰুৱাৰ শঙ্কৰদেৱ-চৰ্চা বিষয়ক মৌলিক প্ৰবন্ধও 'ডেকাগিৰ কৰা হ'ব। তদুপৰি শঙ্কৰী সাহিত্য-সংস্কৃতি, বৈষ্ণৱ ভক্তিধৰ্মৰ পৰম্পৰাক আধুনিক দৃষ্টি কৰি লেখা ৰচনা, সাম্প্ৰতিক সময় পৰিস্থিতিত নতুন প্ৰজন্মৰ চিন্তা-চেতনাৰ লগত সং

ৰুৰ আজ্ঞা ভঙ্গ কৰিবলৈকো তেৰাই
কৰিছিল। আমি উদাহৰণ স্বৰূপে বৰ্ণনা
াৰা এই ঘটনা গুৰুজনা বৈকুণ্ঠগামী
য় এবছৰৰ পিছৰ যদিও ইয়াত
গুৰুৰ পত্নীলৈ থকা ভক্তিৰ স্পষ্ট
ছে। ঘটনাৰ ক্ৰম অনুযায়ী গুৰুজনা
হোৱাৰ পাছত আগৰ লগুৱা-
ল গুৰুগৃহ ত্যাগ কৰি এজন এজনকৈ
লে। ইফালে গুৰুজনা বৈকুণ্ঠগামী
বছৰৰ পিছতে গুৰুজনাৰ বৰপুত্ৰ
বসন্ত ৰোগত আক্ৰান্ত হৈ সংসাৰৰ
লৈ গ'ল। আন এজন পুত্ৰ হৰিচৰণৰ
হ'ল। আন এজন পুত্ৰ কমললোচন
জীৱিত থকাৰ কালতে সংসাৰৰ পৰা
গিছিল। গতিকে গুৰুগৃহ প্ৰায় শূন্য
ন্দী আই নিৰুপায়ত পৰি মাধৱদেৱক
নিজ গৃহতে ৰাখিলে। কিন্তু বংশৰে
ৰ বগৰীবৰিয়া চৌধুৰী আৰু হাথিয়া
ৰ বিৰোধিতা আৰু কুট ৰচনাত অতিষ্ঠ
ৰ বৈনায়েক ৰামদাসৰ লগত গুৱাকচা
ত থাকিবলৈ যাবলৈ মন মেলিলে।
ভাগিনীয়েক ৰামচৰণো আছিল। কিন্তু
মাইয়ে মাধৱদেৱক ইমান দূৰলৈ থাকিবলৈ আজ্ঞা কৰিলে। কিন্তু গুৰুজনাই সুন্দৰদিয়াত বাস কৰাত আগতেই বাধা আৰোপ কৰি গৈছিল কাৰণ সুন্দৰদিয়াৰ ৰমণীসকল আছিল বেছ মোহণীয়, কামিনী আৰু চতুৰ-ছলনাময়ী। দশমতো গুৰুজনাই "জতেক সুন্দৰী নাৰী ঃ পৰম অনৰ্থকাৰী" বুলি স্পষ্টকৈ মত পোষণ কৰি গৈছে। গতিকে মাধৱদেৱ দোমোজাত পৰিল। কিন্তু কালিন্দী আইৰ কথাত পাক খাই মাধৱদেৱ সুন্দৰদিয়াত থাকিবলৈ ল'লে। সুন্দৰদিয়াৰ নাৰীসকলে কিন্তু মাধৱদেৱক মোহিত কৰিব নোৱাৰিলে— মাধৱদেৱেহে তেওঁলোকক মোহিত কৰি সংস্কাৰ সাধন কৰিলে। (গুৰুচৰিত কথা, ছেদ ৪১৫/৪১৬/৪১৭/৪১৮/৪২২/৪২৩ পৃ. ১৯২-১৯৬)

মাধৱদেৱৰ কাব্য প্ৰতিভাৰ বিষয়ে জানিবলৈ হ'লে আমি কেৱল নাম-ঘোষাখন পঢ়িলেই হ'ব। শঙ্কৰদেৱে ভক্তিতত্ত্ব প্ৰকাশ কৰিছিল সাঁচা, কিন্তু মাধৱদেৱে নাম-ঘোষাত ভক্তিতত্ত্বক নিৰূপণ কৰিছে। কীৰ্ত্তন-ভাগৱত-বৰগীত আদিতকৈ নাম-ঘোষাত ভক্তিতত্ত্ব বেছিকৈ প্ৰকাশিত হৈছে। ইয়াত জ্ঞান মাৰ্গতকৈও ভক্তি মাৰ্গক শ্ৰেষ্ঠ হিচাবে সুন্দৰভাৱে প্ৰতিষ্ঠিত কৰা হৈছে। এই ভক্তিমাৰ্গৰ মনোগ্ৰাহীকৈ উপস্থাপন কৰা হৈছে যে ইয়াৰ ফলত সাহিত্যত সেৱাৰসৰ সংযোজন ঘটিছে আৰু মাধৱদেৱৰ মহানুভৱতা সুন্দৰকৈ প্ৰকাশ পাইছে। নাম-ঘোষাত বহুতো সংস্কৃত মূলৰ শ্লোকৰ অনুবাদ আছে যদিও সেইয়া হৈছে মাধৱদেৱে আধ্যাত্মিক জীৱনত সঞ্চিত অনুভূতিৰ বহিঃ প্ৰকাশ মাথোন। সেয়ে নাম-ঘোষা ভক্তি ৰসৰে চপচপীয়া হৈ কাব্য জগতত এক সুকীয়া স্থান অধিকাৰ কৰি থাকিবলৈ আজিও সক্ষম হৈছে। ডঃ বাণীকান্ত কাকতিয়ে কৈছে "নাম-ঘোষাই অসমীয়া জাতীয় সাহিত্যত গীতা, উপনিষদ আদিৰ ঠাই অধিকাৰ কৰি আছে।" (মাধৱদেৱৰ সাহিত্য পৃঃ- ২৩)। উল্লেখযোগ্য যে নাম-ঘোষাখন কৰিবলৈ (ৰচনা কৰিবলৈ) শঙ্কৰদেৱে তাৰা বৈকুণ্ঠগামী হোৱাৰ কেইদিনমানৰ পূৰ্বে মাধৱদেৱক আজ্ঞা কৰি গৈছিল বুলি চৰিতপুথিসমূহে কয়। (গুৰুচৰিত কথা ছেদ ৩৯২ পৃ. ১৮২)

উপৰিউক্ত সমূহ তথ্যই আমাৰ আগত মাধৱদেৱৰ গুৰুৰ প্ৰতি থকা অচলা ভক্তিৰ উদাহৰণ দাঙি ধৰে। মাদৱদেৱৰ গুৰুৰ প্ৰতি থকা এনে অচলা ভক্তিয়ে মহাপুৰুষীয়া ধৰ্মক পূৰ্ণাঙ্গ ৰূপ দিছিল। শঙ্কৰদেৱ আৰু মাধৱদেৱৰ
সেৱকৰ ভাৰ ল'লে চোট আতা ঃ
তিনটিহে আছিল ঃ গুৰুজনেৰে পূৰে
সেৱকৈ দেখায় সেৱকত।" (গুৰুচৰি
১৩৮ পৃ. ৫৮)।

মাধৱদেৱৰ এনে অকৃত্ৰিম অচল
বাবেই সমগ্ৰ অসমীয়া জাতি
আধ্যাত্মিক, সমাজিক ভাষা-সংস্কৃতি
দিশতে উত্তৰণ ঘটিছিল আৰু যাৰ
মাধৱদেৱ নিজেই এজন মহাপুৰু
হৈছিল। এইটো মাধৱদেৱৰ গুৰুভক্তি
সাফল্যতা আৰু স্বীকৃতি। সেয়ে
দুয়োজনা মহাপুৰুষ। শেষত শ্ৰীশ্ৰী
আতাৰ এটি গীতেৰে এই মাধৱদেৱ
শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জনাই এই প্ৰবন্ধ সাম
সামৰিব নোৱাৰিলো।

"ভকতি বৰিষা ঋতু লোকৰ
মিলল শঙ্কৰৰূপে হৰি
মাধৱ গভীৰ মেঘে বৰিষয়
হৰি-নাম-জল জগ ভ
— ভক্তিগীত সঙ্কলন ঃ স
মহেশ্বৰ নেওগ, গীত ১১৬, সং

মোবাইল ঃ ৯৪৩

নৃত্যাচাৰ্য পদ্মশ্ৰী শ্ৰীযুত যতীন গোস্বামীদেৱক সম্বৰ্দ্ধনা আৰু শঙ্কৰী সঙ্গীতৰ সৰলীকৰণৰ বিষয়ে আলোচনা

শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘ সংস্কৃতি শাখাৰ
ূল কাৰ্যালয় নগাঁও (অসম) শ্ৰীমন্ত
প্ৰেক্ষাগৃহত যোৱা ১৪, ১৫, ১৬ জুন,
িখে শঙ্কৰী সঙ্গীত বিদ্যালয় শিক্ষক-
নকলৰ সন্মিলন আৰু সঙ্গীতৰ
পাঠদানৰ আয়োজন কৰা হয়।
িখে সন্ধিয়া ৭ বজাত মূলৰ সংস্কৃতি
াপতি শ্ৰীযুত বসুন্ধৰ ডেকাবাপৰ
ত পাঠদান আৰম্ভ হয়। মূলৰ সংস্কৃতি
পাদক শ্ৰীপৰিত্ৰপ্ৰাণ বৰাই শঙ্কৰী
ৰিৱেশন শুদ্ধ হ'ল লাগে। শঙ্কৰী
ালয়সমূহ পৰিচালনা কৰাৰ লগতে
আৰু নৃত্য-নাট্য আদি বিকৃত নহয়
সাৰধান হ'বলৈ অনুৰোধ জনায়।
ঃ মূলৰ সাহিত্য শাখাৰ সভাপতি
াস দাস বাপে বৰগীত শুদ্ধ উচ্চাৰণ,
, শব্দ অৰ্থ ওপৰত আলোকপাত
্য শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ পদাধিকাৰ শ্ৰীযুত
দত্ত বাপে শঙ্কৰী সঙ্গীত বিদ্যালয়
সুন্দৰ হ'লে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সংখ্যা বাঢ়িব
সঙ্গীত বিদ্যালয় সময় অনুশাসন
লাগিব বুলি ভাষণ প্ৰদান কৰে।
বৰগীতৰ ৰাগৰ হাতপুথি, বৰগীত
ৰগ্ৰন্থ আদি বিষয়ে আলোচনা কৰা
াচনাৰ অন্তত ২০গৰাকী শিল্পী
নুশীলন কৰিবৰ বাবে সিদ্ধান্ত কৰা
গৰাকী শিল্পীয়ে অহা ২৮ ছেপ্তেম্বৰ,

তাল-মান, হালি-সাজপাৰৰ বিষয়ে গুৰুত্ব দিয়া বাবে সকলো প্ৰতি অনুৰোধ জনাই বায়ন ২০গৰাকী শিল্পী বিশেষভাৱে অনুশীলনৰ বাবে দায়িত্ব অৰ্পণ কৰা হয়।

নৰ্তন ঃ শঙ্কৰী নৃত্য শাস্ত্ৰীয় যি বৈয়াকৰণীক নীতি আছে, পদ-সঞ্চালন, হস্ত প্ৰয়োগ, বিনিয়োগ, তাল, লয়, যতি, সাজপাৰ আদি পৰিৱেশ্য কলাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া দেখা নাযায়। চৌৰ্য বৃত্তিয়ে নৃত্য পৰিৱেশন কৰা দেখা যায়। ভৰত নাট্যম, কথক নৃত্য আদি শঙ্কৰী নৃত্যত প্ৰৱেশ কৰিছে। ভোগবাদৰ বাবে যাৰে যি মন যায় তাকে কৰিবলৈ লোৱা দেখা যায়। যেনে-তেনে চলি থাকিব লাগে বুলি এচামে চলাই আছে। শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলে শিক্ষা দিয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল অনাগত দিনত সুন্দৰ বাটেৰে বাট বুলিব পৰাকৈ যাতে শিক্ষা প্ৰদান কৰে। মনোৰঞ্জন, নয়নতৃপ্তিৰ লগতে আধ্যাত্মিক দিশটো গুৰুত্ব দিয়ে যেন। সেই উদ্দেশ্যে তলত কেইটামান সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হয়। ২০গৰাকীক নৰ্তন বিভাগ বিশেষ অনুশীলনৰ বাবে দায়িত্ব

কুমাৰ বৰাবাপ উপস্থিত থাকে। নৃত্যাচাৰ্য, পদ্মশ্ৰী, নৃত্য শিৰোমণি শ্ৰীযুত যতীন গোস্বামীদেৱক এখন চেলেং, গামোচা, শৰাই, এটি গ্ৰন্থ টোপোলা আৰু মানপত্ৰৰে সম্বৰ্দ্ধনা জ্ঞাপন কৰে মূলসঙ্ঘৰ প্ৰধান সম্পাদক শ্ৰীযুত বাবুল বৰাবাপে। সংস্কৃতি শাখা আৰু প্ৰশিক্ষক-শিক্ষাৰ্থীসকলৰ তৰফৰ পৰা সম্বৰ্দ্ধনা জ্ঞাপন কৰা হয়। শঙ্কৰী নৃত্য গতিশীলতা আৰু ইয়াৰ প্ৰচাৰ-প্ৰসাৰৰ ক্ষেত্ৰত গোস্বামীদেৱে ভাষণ প্ৰদান কৰে। ব্যৱহাৰিক দিশত তেখেতে শঙ্কৰী নৃত্য ভঙ্গী দেখুৱাই। শঙ্কৰী নৃত্যৰ এভাগ বিশেষ প্ৰশিক্ষণ সত্ৰ অনুষ্ঠিত কৰা সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হয়।

শঙ্কৰী সঙ্গীত পৰীক্ষা পৰিষদ No- RS/NG/254/L/303 অনুষ্ঠিত হোৱা শঙ্কৰী সঙ্গীত বিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতিয়ে বছৰ শেষত এভাগ প্ৰতিবেদন মূলৰ সংস্কৃতি শাখালৈ প্ৰেৰণ কৰিব লাগিব। শঙ্কৰী সঙ্গীত পৰীক্ষা পৰিষজৰ সচিত শ্ৰীযুত ফণী হাজৰিকাবাপে পৰীক্ষাসমূহ নিয়াৰিকৈ চলাবলৈ শিক্ষকসকলৰ প্ৰতি আহ্বান জনায়। শঙ্কৰী সঙ্গীত পাঠ্যক্ৰম অনুসাৰে

২. শঙ্কৰী সঙ্গীত বিদ্যালয়ত প্
আৰু দেওবাৰে নিৰ্ধাৰিত স
ছাত্ৰীসকলক পাঠদান দিয়া ব্য
৩. শঙ্কৰী সঙ্গীত পৰীক্ষা পৰিষদ
NG/254/L/303 পঞ্জীয়ন
বাৰ্ষিক পৰীক্ষা দিয়াব লাগিব
৪. ধৰ্মধ্বজা উত্তোলনৰ সম
প্ৰাথমিক, আঞ্চলিক, জি
গুৰুঘাত বজাব। স্থায়ী গুৰু আ
পাছত খোল-প্ৰসঙ্গ কৰিব।
৫. শঙ্কৰী সঙ্গীত প্ৰতিযোগিত
প্ৰশিক্ষণ (গায়ন, বায়ন, ন
শিক্ষকসকলে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল
ৰূপত শিক্ষা প্ৰদান কৰিব।
৬. পৰিৱেশ্য কলাৰ ওপৰত গুৰ
৭. শঙ্কৰী সঙ্গীত বিচাৰক, প্ৰশিক্
কৰিবলৈ হ'লে মূলৰ অনু
লাগিব।
৮. যেনে-তেনে চলাই যোৱা
নকৰিব। সংশ্লিষ্ট জিলা শাখা
মানি চলিব নোখোজা শিল্পী
শাখাই দায়িত্ব অৰ্পণ নকৰিব
৯. এখন জিলা শাখাৰ পৰা আ
শাখালৈ যিকোনো প্ৰশিক্ষণ,
লগা হ'লে সংশ্লিষ্ট জিলা শা
কৰিব লাগিব।
১০. য'তে-ত'তে শঙ্কৰী সঙ্গীত বিদ

পাতক ৰাশি।।” (কীৰ্ত্তন)।
ত থকা শ্ৰীকৃষ্ণৰ কেনে ৰূপ ভকতে
লাগে চোৱাঁ—
দ্ধি কৰি ভকতজনে।
অঙ্গক চিন্তিব মনে।।
দ্ম দেখি সুখী হুই।
অতি পদতল দুই।।
পদ্ম ধ্বজ বজ্ৰ যব।
চহ্ন তাতে মিলে উৎসৱ।।
ঙ্কজ আছে প্ৰকাশি।
শান্তি তাৰ ভৈল পাসি।।
ৰত্নৰ পাকৰি নয়।
তাতে নখ চন্দ্ৰচয়।।
উজ্বল উজণ্টি যত।
কাশে পাদপৃষ্ঠত।।
হাড়ৰ জ্বলে জঙ্ঘাত।
ৰিকৰ সম সাক্ষাত।।
প্ৰকাশে বসন পীত।
মেখলা ৰত্নে ৰঞ্জিত।।
ৰোৰুহ ৰুচিৰ কান্তি।
প্ৰকাশে শ্ৰীবৎসপান্তি।।
ল লক্ষ্মী দিলন্ত দেখা।
যেন সোণৰ ৰেখা।।
স্ত্ৰ শোভে শ্যামল কায়।
জড়িত জলদ প্ৰায়।।
দয়ে মুকুতা হাৰ।
জিলিমিল পেচন্দাৰ।।
কি কৰে ৰত্ন উজ্বলা।।
লম্বী গলে বনমালা।।
মধুগন্ধে হুয়া ভোল।
মধুকৰে কৰে ৰোল।।
তুৰ্ভুজ শোভে সুঠাম।
বলিত নীল মোলান।।
কঙ্কন বলয়া তাত।
নৱ কিশলয় হাত।।
লাকা অঙ্গুলিপান্তি।
চয় তাতে কৰে কান্তি।।
খ চন্দ্ৰমাৰ শাৰী।
ক্ৰ গদা পঙ্কজধাৰী।।
ালপতা সাতসৰি।
ৰগুণপীত উত্তৰী।।
শৰীৰে শোভে অধিক।
ছ যেন চিকমিক।।
ঠ শোভে কৌস্তুভমণি।
উদিত আদিত্যজিনি।।
ৰুচি মুখগুল।
কৰ দোলে কুণ্ডল।।
শ্মি জ্বলে গণ্ড পাণ্ডুৰ।
চিবুক চাৰু অধৰ।।
ৰত্নে যেন কৰে কান্তি।।

মস্তকৰ পৰা পদ পৰ্য্যন্তে।
নমাইবে মনক দুনাই দেখন্তে।।
ধ্বজ বজ্ৰ যৱ পঙ্কজ যাৰে।
প্ৰদক্ষিণে নমি পৰিব পাৰে।।”

কৃষ্ণৰ এনে কবিত্বময় ৰূপৰ বৰ্ণনা পৃথিৱীৰ কেইজন কবিয়ে এনেকৈ অলপ কথাৰ ভিতৰতে কৰিব পাৰে? তলত দিয়া যমদূতৰ ভয়ঙ্কৰ অথচ অতি চমু বৰ্ণনা পঢ়িলে ভয়ঙ্কৰ যমদূত আগতে থিয় হৈছে যেন লাগে।

“অনেক অধৰ্ম্ম কৰন্তে বিপ্ৰৰ
আয়ু ভৈল সমাপত।
ভয়ঙ্কৰ তিনি গোটা যমদূত
আগে ভৈল উপগত।।
হাতে পাশ জৰী চক্ষু টেৰ কৰি
স্থূলন্তৰ তাৰ জাঙ্গ।
কৃষ্ণবৰ্ণ কায় দেখি ধাতু যায়
হাতত লোহাৰ ডাঙ্গ।।
ব্ৰাহ্মণক ধৰি জীৱ বাজ কৰি
বান্ধিলেক হাতে তুলি।
ভয়ে অজামিলে পুত্ৰক ডাকিলে
আইস নাৰায়ণ বুলি।”

হিৰণ্যকশিপুৰ ক্ৰোধ আৰু তপস্যাৰ সংক্ষেপতে কেনে জ্বলন্ত বৰ্ণনা চোৱা—

“শুনিয়া হিৰণ্যে ভ্ৰাতৃৰ বধ।
ক্ৰোধে আৰকত চক্ষু তবধ।।
শূলক তুলি গৰ্জ্জি দৈত্যনাথ।
দশন কামুৰি ঝাঙ্কাৰে মাথ।
দানৱগণক মাতে সম্বোধি।
মাৰিবো বৰাহক শূলে বিন্ধি।।
কথায়ে আশ্বাস কৰি দিতিক।
তপক মনে গৈল মন্দৰক।।
আকাশ চাই উৰ্দ্ধবাহু হুই।
থাকিল ভূমিক অঙ্গুঠে ছুই।।
জটাৰ দীপিতি দেখন্তে ত্ৰাস।
প্ৰলয় সূৰ্য্যৰ যেন প্ৰকাশ।।
ব্ৰহ্মাক চিন্তিয়া আছে মনত।
বহি গৈল দিব্য বৰিষ শত।।
ঢাকিল তনু উই মাটি তুলি।
শৰীৰৰ মাংস খাইলে সমূলি।।
গজিল তাক ঢাকি বেৰু ঝাৰ।
তথাপি কটাক্ষ নাহিকে তাৰ।।
শিৰত বহ্নি বজাই তমোময়।
তাপে ভৈল জগতে ভয়।।
সঘনে ভূমি কম্পে নিৰন্তৰ।
খলকিল ত্ৰাসে সাতো সাগৰ।।
সঞ্চাৰে তাৰা গ্ৰহ অসংখ্যাত।
দশো দিশে ভৈল উলকা পাত।।”

তলত দিয়া নৰসিংহৰ মূৰ্ত্তিৰ বৰ্ণনা পঢ়িলে গাৰ নোম শিঁয়ৰি উঠে। যি ভাষাত ভয়ানক এনে বৰ্ণনা হ'ব পাৰে, সেই ভাষা দুখীয়া বুলি

বহুল হৃদয় গ্ৰীৱা কৃশ কটি।
জিহ্বা মেলি আছে দুই দশন প্ৰকটি।।”

হিৰণ্যকশিপুৰে সৈতে নৃসিংহৰ যুদ্ধ বৰ্ণনা—

“মনে বিমৰিষি পাছে গদাক উচ্চাই।
দানৱ মাতঙ্গ গৈল নৃসিংহক ধাই।।
নেদেখিয় দৈত্যেন্দ্ৰক নৃসিংহৰ পাশে।
লুকাই পতঙ্গ যেন অগণিত জাসে।।
ছিদ্ৰ চাই পাক ফুৰে দৈত্য দুৰাচাৰ।
নৃসিংহক দিলে ঘোৰ গদাৰ প্ৰহাৰ।।
এড়াইলন্ত নৰসিংহে কাতি কৰি কায়।
পাঁজৰত ফুৰে দৈত্য পতঙ্গ পৰাই।।
গদায়ে সহিতে ধৰিলন্ত দিয়া চাম্প।
গৰুড়ৰ হাতত বাজিল যেন সৰ্প।
এড়াইল হাত দৈত্য আৰিমুৰি কৰি।
লীলায়ে এড়িল তাক আপুনি নৃহৰি।।
....
দৈত্যেশ্বৰে বোলে বল কটালিলোঁ আৰ।
কৈক যাইবি নৰসিংহ কৰিবো দোহাৰ।।
এহি বুলি খাণ্ডা বাৰু ধৰি সেহি চেগে।
শ্ৰম কৰি পক্ষী যেন ধাইল মহাবেগে।।
ঘোৰ নাদ ত্যজি অধো উৰ্দ্ধে ফুৰে পাক।
বাৰুতে লুকায় কায় নাকলিল তাক।।
প্ৰহাৰিবে লাগি ছিদ্ৰ চাৰে মহাশূৰ।
....
দানৱ ফুৰন্তে যেনে আছে।
দেখি খঙ্গে নৰসিংহে পাছে।।
কম্পাই শিৰ কেশৰ উল্লাসি।
তুলিলা আটোপে ঘোৰ হাসি।।
স্বৰ্গকো ভেদিল ঘোৰ ৰিঙ্গে।
বেগে চাম্প দিয়া নৰসিংহে।।
আলগতে দৈত্যক ধৰিল।
নাহি মাত চেতন হৰিল।।
সৰ্পে যেন ধৰিল ইন্দুৰ।
নিশবদ দানৱ দন্দুৰ।।
সাধিবাক লাগি দেৱ কাজ।
দ্বাৰ কৰিল তাক বাজ।।
চিত কৰি উৰুত থাপিল।
নখে তাৰ হিয়া বিদাৰিল।।
যেহেন সৰ্পক পাৰে ভিৰি।
গৰুড়ে পেলাইল ঠোঁটে চিৰি।।
চক্ষু পকাই দৈত্য অন্তকাৰী।
চেলেকন্ত জিহ্বায়ে কোৰাৰি।।
ৰুধিৰে দিগিধ দেহা হুই।
শিৰত মেৰাইল অন্ত্ৰ দুই।।
....
দৈত্য জিনি ত্যজিলা আটাস।
পলায় দিগ্‌গজ হুয়া ত্ৰাস।।
ঝঙ্কাৰন্তে শিৰৰ কেশৰ।
উৰায় সবে বিমান স্বৰ্গৰ।।
খলকে সাগৰ শ্বাস লাগি।

উচ্ছ্রত দেখিয়া দশ হাজাৰ প্ৰহৰ।।
ঢউ চৌভিতি উথলে। পখালে পৰু
দুগ্ধজলে।। থানে থানে আছে
উদ্যান। ফুলে জকমক গন্ধে নাহি
নদী নদ অশেষ বিশেষ সৰোবৰ। স্ব
জল দেখি মনোহৰ।। বিদ্যাধৰী সৰে
কৰে স্নান। পখালি শৰীৰ বহে সুগ
পৰম অমূল্য গন্ধ উথলে সদায়। দ
তাৰ গন্ধ বহি যায়। দেখি সুশো
উপবনে। যাতে নিতে ক্ৰীড়ে
নাৰীগণে।। শাল তাল তমাল মন্দাৰ
চম্পক অশোক আনো পুষ্প অসংখ
জাম লেবু জৰা জামীৰ খাজুৰী।
তাল তাম্বুল পাকড়ি।। অগুৰু চন্দ
সোণাৰু। আনো যত তৰু সৰু যেন
ছয় ঋতু এক স্থানে বসন্ত উদয়। ভ্ৰ
কুলি পঞ্চম পূৰয়।। বহয় মলয় বায়
মন। নৃত্য গীত কৰে তৈত অ
হৰিগুণ গীত গাৰে গন্ধৰ্ব্বৰ কি
এঠাইত এখন উপবনৰ বৰ্ণনা চো

“পাছে ত্ৰিনয়ন দি
দেখিলন্ত বিদ্যমান।
ফল ফুল ধৰি জৰ
আছে যত বৃক্ষমান
শিৰীষ সেউতী তমা
লৱঙ্গ বাগী গুলাল
কৰবীৰ বক কাঞ্চ
ফলভাৰে ভাগে ড
শেৱালি নেৱালী পলা
পাৰিজাত যুতী জাঁ
বকুল বন্দুলী আছে
তাৰ সীমা সংখ্যা
কনৌৰ কনাৰী কা
নাগেশ্বৰ সিংহচম্প
অশোক অপাৰ দেৱ
মণিৰাজচম্পা।।
কুন্দ কুৰুবক কে
গন্ধে মোহে বন্ধুৰ
গুটিমালী ভেণ্টি ৰঙ্গ
মৰুৱা মধাই ধুস্তুৰ
চন্দন অগৰু দি
দেৱদাৰু পদ্ম বসি
প্ৰতি গাছে গাছে ভিন্তা
সুৰ্ণ মাণিকে খচি
মণি মৰকত স্থলী
দীপ্তি কৰে তাৰ ক
মহা মনোহৰ দীপ্তি
তাৰ মাঝে মাঝে
চাৰিও কাখৰে পোৰ
বন্ধাইছে বিচিত্ৰ কৰি
বৈদুৰ্য্যৰ বাট স্ফ

আই-মাতৃ কল্যাণ সমিতিৰ সদস্যা
মেদক আইৰ নেতৃত্বত আৰু শ্ৰীপ্ৰাদ
শেষ চেষ্টাত শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ
জিলা শাখাৰ সম্পাদক শ্ৰীভৱকান্ত
সৰা বাহিনীৰ জিলাধিনায়ক শ্ৰীৰমেন
সৰা বাহিনীৰ সদস্য শ্ৰীঅপূৰ্ব কুমাৰ
দ্ৰ ভূঞা আৰু মাধৱদেৱ জন্মস্থানৰ
মিতিৰ সদস্যসকলৰ সহযোগিতাত
হিদ আৰু পুখুৰীৰ চাৰিওফালে ৬৫
হত ১৫০জোপা বিভিন্ন ধৰণৰ
আৰু ভাটৌফুলৰ ৰোপণ কৰা হয়।
বিভিন্ন ফুল আৰু ফল-মূলৰ গছ
হয়।◆

ৰা ঃ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘ, ধূপধৰা
সৰা বাহিনীৰ উদ্যোগত গোৱালপাৰা
ৰমণ্ডলৰ সহযোগত ২০১৩ খ্ৰীষ্টাব্দৰ
শ্ব পৰিৱেশ দিৱস'টি ধূপধৰাস্থিত
শু বিদ্যা নিকেতন প্ৰাঙ্গনত পালন
উক্ত দিৱসৰ সৈতে সংগতি ৰাখি
জাত এখনি 'সজাগতা সভা' ধূপধৰা
াখাৰ সভাপতি শ্ৰীহৰগোবিন্দ দাস
পতিত্বত অনুষ্ঠিত হয়। ধূপধৰা
াখাৰ সম্পাদক শ্ৰীজিতুমণি দাসে
ভাত বক্তব্য ৰাখে ৰংজুলি আঞ্চলিক
শ্ৰীপ্ৰসেনজিৎ দিহিদাৰ, ধূপধৰা খণ্ড
শ্ৰীগৌতম গোপ, দুধনৈৰ উপ-খণ্ড
আব্দুল হক, ধূপধৰা শঙ্কৰদেৱ শিশু
তনৰ প্ৰধান আচাৰ্য শিবেন বড়ো,
ৰদেৱ সঙ্ঘ, গোৱালপাৰা জিলা
ম্পাদক শ্ৰীজয়ন্ত কুমাৰ কলিতা
ক্ত সভাত উপস্থিত থাকে কেন্দ্ৰীয়
আঞ্চলিক অধিনায়ক শ্ৰীমহন্ত কুমাৰ বড়ো,
বিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতিৰ সম্পাদক শ্ৰীযোগ
ৰংজুলি আঞ্চলিক বন বিষয়া মহোদয়ে
বৃক্ষৰোপণৰ শুভাৰম্ভ কৰে আৰু আঞ্চলিক সেৱা

মহাপুৰুষ মাধৱদেৱৰ ৫২৫ সংখ্যক আৰিৰ্ভাৱ মহোৎসৱৰ লগত সংগতি ৰাখি বৃক্ষ ৰোপণ কাৰ্যসূচী

কামপুৰ ঃ মহাপুৰুষ মাধৱদেৱৰ ৫২৫ সংখ্যক আৰিৰ্ভাৱ মহোৎসৱৰ লগত সংগতি ৰাখি শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘ কামপুৰ জিলা শাখাৰ উদ্যোগত ২৬/৫/১৩ তাৰিখ দেওবাৰে এক বৃক্ষ ৰোপণৰ কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰা হয়। এই উদ্দেশ্যে শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘ, কামপুৰ জিলা শাখাৰ কাৰ্যালয়ত শাখাৰ সভাপতি শ্ৰীযুত কমল বৰা বাপৰ সভাপতিত্বত অনুষ্ঠিত সভাত সভাৰ উদ্দেশ্য ব্যাখ্যা কৰে সম্পাদক শ্ৰীমুনিন্দ্ৰনাথ বৰাবাপে। বৃক্ষ ৰোপণ কাৰ্যসূচীৰ উন্মোচন কৰি দিয়া ভাষণত সামাজিক বণানিকৰণ নগাঁও সংমণ্ডলৰ বন বিষয়া শ্ৰীৰঞ্জন কুমাৰ দাসে সামাজিক বনানিকৰণৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ ওপৰত বক্তব্য দাঙি ধৰাৰ লগতে চৰকাৰে লোৱা বিভিন্ন আঁচনি তথা কৰ্মপন্থাৰ বিষয়ত ব্যাখ্যা আগবঢ়ায়। এই ক্ষেত্ৰত শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ কামপুৰ জিলা শাখাই সম্প্ৰতি ১৮ বিঘা মাটিত ৬ হাজাৰ চেগুন, গমাৰী, তিতাচেপা, নিম আদিকে ধৰি বহুতো মূল্যবান গছপুলি ৰোপণ কৰাৰ বাবে লোৱা পদক্ষেপক বন বিষয়া শ্ৰীৰঞ্জন কুমাৰ দাসে সন্তুষ্টি প্ৰকাশ কৰে। বৃক্ষ ৰোপণ অনুষ্ঠানত উপস্থিত থাকি নগাঁও সহকাৰী বন সংৰক্ষণ বিষয়া শ্ৰীপ্ৰফুল্ল কুমাৰ চহৰীয়া, কঠিয়াতলী বন বিষয়া শ্ৰীৰঞ্জন বৰায়ে বনানিকৰণৰ জৰিয়তে পাব পৰা উপকাৰিতাৰ বিষয়ত বক্তব্য দাঙি ধৰাৰ লগতে ৰাইজৰ সচেতনতা তথা সহযোগিতা অবিহনে বন সংৰক্ষণ কৰাটো সম্প্ৰতি অসম্ভৱ হৈ পৰিছে বুলিও মন্তব্য কৰে। অনুষ্ঠানটিত কঠিয়াতলি বন কৰ্মচাৰী শ্ৰীফণীন্দ্ৰনাথ হাজৰিকা, কামপুৰ জিলা শাখাৰ সংস্কৃতি বিভাগৰ সভাপতি শ্ৰীগজেন লস্কৰবাপে চমু বক্তব্য আগবঢ়ায়। কামপুৰ জিলা শাখাৰ প্ৰচাৰ সম্পাদক শ্ৰীবাবুল বৰা বাপে সামাজিক বনানিকৰণ ৰাইডিঙিয়া নাৰ্চাৰীৰ পৰা বন বিভাগে যোগান ধৰা গছপুলিসমূহ সঙ্ঘক প্ৰদান কৰা কাৰ্যত নগাঁও বন সংমণ্ডলৰ সকলো বন বিষয়াকে ধৰি বন বিষয়া শ্ৰীখৰ্গেশ্বৰ শইকীয়াক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰে। সভাত অৰণ্যকৰ প্ৰকল্প বিষয়া শ্ৰীধৰণী শইকীয়াও উপস্থিত থাকে। সভাৰ পিছতে কামপুৰ জিলা শাখাৰ ভূমিত নগাঁও বনবিষয়াকে ধৰি সঙ্ঘৰ সকলো সদস্যয়ে গছপুলিসমূহ ৰোপণ কৰে।◆

প্ৰতিবেদক— শ্ৰীবাবুল বৰা, কামপুৰ

সামৰি ইয়াৰ শাখা সমিতি আৰু স্থানী
ব্যক্তিৰ সহায়ত ৫জুন তাৰিখে বি
দিৱসৰ লগত সংগতি ৰাখি বৃক্ষ
সজাগতা সভা অনুষ্ঠিত কৰে। শিৱ
সামাজিক বনানিকৰণ বিভাগৰ সহযে
বাহিনীৰ যুৱক-যুৱতীসকলে বিভিন্ন ব্য
ৰাজহুৱা স্থানত বৃক্ষৰোপণৰ লগ
ৰাইজক পৰিৱেশ সংৰক্ষণৰ গুৰুত্ব
জনসচেতনতা বৃদ্ধিৰ বাবে সজাগতা স
কৰে। শিৱসাগৰ জিলা সামাজিক
বিভাগ আৰু স্থানীয়ভাৱে সংগৃহীত
গছপুলি সমগ্ৰ নাজিৰা মহকুমাতে বি
ৰোপণেৰে পৰিৱেশ সংৰক্ষণৰ
পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰে। নাজিৰা জিলা
দ্বাৰা আয়োজিত এক সজাগ
অংশগ্ৰহণেৰে শিৱসাগৰ জিলা সা
প্ৰাধিকাৰী শ্ৰীযুত মহেন্দ্ৰ নাথ দু
সেৱাবাহিনীৰ এই পদক্ষেপ সকল
আদৰ্শনীয় বুলি বক্তব্য আগবঢ়ায়। সে
থকা শিৱসাগৰ জিলা পৰিষদৰ সদস্য
শইকীয়া গগৈয়ে পৰিৱেশ সংৰক্ষণ
দায়িত্ববোধ সম্পৰ্কে বক্তব্য আগব
গছ-গছনি নাথাকিলে মানুহো নাথা
কোনোৱে এজোপা গছ কাটিলে দ
ৰোপণ কৰিবলৈ আহ্বান জনায়। ন
সেৱাবাহিনীৰ জিলাধিনায়কক প্ৰ
সেৱাবাহিনীৰ প্ৰতিজন সদস্যক তে
চিন্তাধাৰা আৰু কৰ্মধাৰাক প্ৰশংসা ক
এই কাৰ্য্যত অংশগ্ৰহণ কৰা প্ৰতিজন
ধন্যবাদ জনায়।◆ *প্ৰতিবেদক— শ্ৰী
গগৈ, নাজিৰা*

মহাপুৰুষ শ্ৰীশ্ৰীমাধৱদেৱৰ আৰিৰ্ভাৱ মহোৎসৱ পালন

নগৰী ঃ জগতগুৰু মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত
প্ৰিয়তম শিষ্য মহাপুৰুষ
দেৱৰ ৫২৫ আৰিৰ্ভাৱ মহোৎসৱভাগি
মহানগৰী জিলা শাখাৰ অধীনস্থ
প্ৰাথমিক শাখাত যোৱা
০১৩ তাৰিখে মহাপয়োভৰেৰে
ৰা হয়। আজি ২/৬/২০১৩ তাৰিখে
ৰ অধীনস্থ অন্যতম আঞ্চলিক শাখা
ঢ়াআতা আঞ্চলিক শাখাৰ সৌজন্যত
ত আৰু চক্ৰপাণি প্ৰাথমিক শাখাৰ
কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ নগৰত দিনজোৰা
সূচীৰে উৎযাপন কৰা হয়।
া ৫ বজাত প্ৰাতঃপ্ৰসঙ্গ, ৯ বজাত
ত্তোলন, ১০ বজাত সাহিত্য
া আৰু ১২ বজাত ধৰ্মালোচনী সভা
া হয়। আঞ্চলিক শাখাৰ সভাপতি
গ বৰুৱা বাপৰ সভাপতিত্বত অনুষ্ঠিত
বিশিষ্ট অতিথি হিচাপে উপস্থিত
শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘৰ প্ৰধান সম্পাদক

হোৱা বাবে আদৰণী সমিতিৰ তৰফৰ পৰা সংশ্লিষ্ট সকলোলৈকে আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনায়।◆

হাওৰাঘাট ঃ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘ, কাৰ্বিআংলং জিলাৰ হাওৰাঘাট নগৰ প্ৰাথমিক শাখাটি যোৱা ২৬/০৫/২০১৩ তাৰিখে মহাপুৰুষ মাধৱদেৱৰ ৫২৫সংখ্যক আৰিৰ্ভাৱ মহোৎসৱভাগি বৰ্ণাঢ্য কাৰ্যসূচীৰে উদ্‌যাপন কৰা হয়। শ্ৰীক্ষীতিশ চন্দ্ৰ নাথবাপে প্ৰাতঃপ্ৰসঙ্গ শ্ৰীকমলেশ্বৰ বৰদলৈবাপে 'ৰত্নাৱলী পাঠ আৰু পুৱা ৯ বজাত ধৰ্মধ্বজা উত্তোলন কৰে প্ৰাথমিকৰ সভাপতি শ্ৰীতিলক চন্দ্ৰ কাকতিবাপে। দুপৰীয়া নাম-প্ৰসঙ্গৰ আঁত ধৰে শ্ৰীজগন্নাথ বৰাবাপ জনাই। বিয়লি ২ বজাত ধৰ্মালোচনী সৎচৰিত্ৰবান হ'বলৈ উপদেশ প্ৰদান কৰে বিশিষ্টা মহিলা শ্ৰীমঞ্জু বৰা আই আৰু শ্ৰীকল্পনা বৰাই। শেষত শলাগৰ শৰাই আগবঢ়ায় সম্পাদক শ্ৰীঋষেশ্বৰ বৰা বাপজনাই। সন্ধ্যা বন্তী প্ৰজ্বলনেৰে কাৰ্যসূচী সমাপ্ত কৰা হয়।◆

কাছাৰ ঃ যোৱা ২৬ মে' ২০১৩ তাৰিখে শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ অখণ্ড কাছাৰ জিলা শাখাৰ বৰগোল প্ৰাথমিক শাখাত দিনজোৰা কাৰ্যসূচীৰে মহাপুৰুষ মাধৱদেৱৰ জন্মোৎসৱ পালন কৰা হয়। পুৱাভাগত বৰগোল প্ৰাথমিক শাখাৰ নৱনিৰ্মিত মণিকূটত শৰণ সদস্য শ্ৰীসুহাগমণি বৰ্মনবাপৰ পৰিচালনাত গুৰু আসনভাগি প্ৰতিষ্ঠা কৰা হয় আৰু নাম-প্ৰসঙ্গৰ অন্তত দিহানামৰ প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত হয়। মাহ-প্ৰসাদ আৰু

হাজৰিকা, দেৱ হাজৰিকা, বা
সদৌশেষত সভাপতিৰ সাৰগৰ্ভ মন্ত
স্মৰণেৰে সভা সমাপ্তি হয়।

বৰপেটা ঃ ১৩ তাৰিখ শুক্ৰবাৰে
বৰ্ণাঢ্য কাৰ্যসূচীৰে জিলা শাখা
আঞ্চলিক শাখাৰ ফেহুৱাখোৱাস্থিত
বিকাশ কেন্দ্ৰত শ্ৰীশ্ৰীমাধৱদেৱৰ
জন্ম মহোৎসৱভাগি পালন কৰা হ
লগত সংগতি ৰাখি এখনি 'একশ
মহাপুৰুষ মাধৱদেৱৰ ভূমিকা' আ
অনুষ্ঠিত কৰা হয়। আলোচনা-চক্ৰ
কৰে আঞ্চলিক শাখাৰ সভাপতি
গায়নবাপে। উদ্বোধন কৰে জিলা
শ্ৰীঅক্ষয় কুমাৰ উজিৰবাপজ
আলোচনাত জিলা শাখাৰ সদস্য শ্ৰী
পাটগিৰী আৰু জিলা সভাপতি
দাসবাপদ্বয়ে।

আলোচনা-চক্ৰৰ অন্তত শ্ৰীমন্ত
বিদ্যালয় ফেহুৱাখোৱাৰ প্ৰথম ব

হত্যা-হিংসা-অপহৰণ আদিকৰি সমস্যাই জৰ্জৰিত, এসময়ৰ প্ৰসভ্য মাজ, আজি সৰ্বাংগীন বিধস্ত হৈছে। ত ক'বলৈ গ'লে আজি এইবিলাকৰো াৰ গোচৰে-অগোচৰে আধাৰভূত ল— জন্মনা জাতিবাদ আৰু হ। কাৰণ ইতিহাসলৈ চকু দিলে য এই দুটা মূল সমস্যাইহে বাকী ৰক, ঢুকি নোপোৱা কালৰে পৰাই কৰি আহিছে, ই অতি সহজেই হয়। যথাৰ্থতে ই আমাৰ অতীত আৰু আজি অনগ্ৰসৰতাৰ মূল। ই িষ্যতৰো প্ৰশ্ন। কাৰণ ইয়াত কাৰো ব নালাগে যে বৰ্তমান বিশ্বৰ যিবিলাক জি যি অলপ-অচৰপ এই জন্মনা পৰা মুক্ত হ'ব পাৰিছে, প্ৰকৃতাৰ্থত বিলাকেই উন্নতিৰ জখলাত বগাবলৈ আৰু তাৰ বিপৰীতে কেৱল জাত- কুত বান্ধি আগবঢ়া ভাৰতীয় সমাজ ধাৰে সংকীৰ্ণতা আৰু অধোন্নতিত হ আৰু লগতে এইটোও সত্য যে তত যি যৎসামান্য উন্নতিৰ সঞ্চালন সেয়াও কেৱল একমাত্ৰ ্যতাতহে সম্ভৱ হৈছে। গতিকে চমুকৈ লে হিন্দুক, জন্মনা জাতিবাদেই ৰ মন্ত্ৰ প্ৰদান কৰিলে।

বিৰোধী জাতিপ্ৰথাৰ কোনো বৈদিক । আজিৰ যি জন্মনা জাতিপ্ৰথা, সি এক নতুন ধাৰণাহে। বৈদিক ৰ, এচাম আত্মম্ভৰি অনুলোমজে তওঁলোকৰ স্থিতি সদায় অটল কৰি শাস্ত্ৰসমূহৰ বিকৃত ব্যৱহাৰ (প্ৰক্ষিপ্ত) ঃ নিজৰ স্থূলঃ ভোগবাদী দৰ্শনক ৰিববলৈ বৰ্ণাশ্ৰমৰ পৰা পাছলৈ এই সামন্তীয় জন্মনা জাতিপ্ৰথাৰ ইছিল। সেয়েহে ইয়াক ব্ৰাহ্মণ্যবাদৰ দ বুলিব পাৰি। যি ব্ৰাহ্মণ্যবাদ, যোগেদি হিন্দু সমাজত অমানৱীয় আৰু ভেদাভেদৰ বিষ এৰি, ইয়াৰ হৃতি আৰু সামূহিক উন্নতিত প থিয় দিলে। যাৰ ফলত ভাৰত এখন বিজ্ঞানবিমুখ তথা সংঘৰ্ষ াজলৈ ৰূপান্তৰিত হ'ল। ফলত নাৰী াষ্ঠী সংঘৰ্ষ, নিৰক্ষৰতা, অন্ধবিশ্বাস, বোৰ সমাজৰ নৈমিত্তিক ঘটনা হৈ ই দেখি সচেতন সমাজে ইয়াক ূলোচ্ছেদন কৰিব নোৱাৰিলে আমাৰ াম বা ভাৰত সকলোৰে বাবে সপোন কিয়নো আমি জনা উচিত যে— *কীয় পৃষ্ঠপোষকতাত বিয়পা ভাৰতৰ ৰ্ণ্যবাদী সমাজখন আমাৰ গোচৰে- সেইসকল মণীষীয়ে হয়তো তেতিয়াই জাতিবাদৰ অনুপস্থিতিত ধৰ্মৰ বাহিৰেও সমাজক অন্য সাধনত জাগৰণ দিব নিশ্চয় পাৰিলেহেঁতেন। কাৰণ নামধৰ্মৰ মানৱতাবাদ, ধৰ্মৰ মূল ধাৰাৰূপে বৈদিক সমাজতো নিত্য প্ৰৱাহিত আছিল। কিন্তু অতি দুখৰ বিষয় এয়ে যে ইতিহাস পংকিল কৰি ব্ৰাহ্মণ্যবাদেই বেদক প্ৰতিনিধিত্ব কৰিবলৈ গৈ স্বৰ্ণময় ভাৰতীয় ইতিহাসলৈ এদিন অন্ধকাৰ নমাই আনিল। যাৰ বাবেই জদতত পিছ পৰি সেই মহাপুৰুষসকলে তদানীন্তন অন্ধকাৰ যুগত বৈদিক মানৱতাবাদৰ কৃত্ৰিম পোহৰ বিলাবলৈ বাধ্য হ'ল।* কিন্তু তাৰ বিপৰীতে আমাতকৈ সহস্ৰ বছৰৰ পাছতহে সভ্য হোৱা আজিৰ পশ্চিমীয়া ইংলেণ্ড, আমেৰিকা প্ৰভৃতি দেশবোৰত শঙ্কৰোত্তৰ কালতেই আধুনিক যুগৰ সৃষ্টি হৈছিল। সেয়েহে সচেতন সমাজে আজি বুজি উঠা উচিত যে এখন সুস্থ আৰু সমৃদ্ধ সমাজ কেতিয়াও জাতিবাদৰ ভিত্তিত গঢ় ল'ব নোৱাৰে। কাৰণ ভাৰত কেৱল জন্মনা জাতিবাদৰ বাবে আজি তৃতীয় বিশ্বৰ দেশ, ভাৰত পৰান্নমুখী দেশ। এতেকে এনেবিলাক চিন্তাৰ ফলশ্ৰুতিতে প্ৰবন্ধতিৰ সূত্ৰপাত ঘটিছে। ইয়াৰ জৰিয়তে আমি নিষ্পক্ষভাৱে জাতিপ্ৰথাৰ প্ৰকৃত স্বৰূপ প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিম।

জাতি আৰু বৰ্ণৰ সম্পৰ্কত ধৰ্মানুগামীৰ ভ্ৰান্ত ধাৰণা ঃ

আচলতে জাতি সিদ্ধমুনিসকলে প্ৰাচীন কালতেই চাৰি ভাগত বিভক্ত কৰিছে। একাদিক্ৰমে সেয়া উদ্ভিজ্, অণ্ডজ, পিণ্ডজ আৰু উষ্মজ। এতেকে এই চাৰি জাতিৰ উদ্ভৱৰ ধৰণো বেলেগ বেলেগ। যেনে— উদ্ভিজ মাটিৰ পৰা, অণ্ডজ অণ্ড বা কণীৰ পৰা, পিণ্ডজ যি মাকৰ গাখীৰ খাই ডাঙৰ হৈছে আৰু উষ্মজ যি পৰিৱেশ পৰিৱৰ্তনৰ ফলত জন্ম হৈছে। অৰ্থাৎ ক'ব পাৰি যে উৎপত্তিৰ আধাৰতে জাতি সিদ্ধ হৈছে। তেনেদৰে ন্যায়সূত্ৰতো কোৱা হৈছে যে— 'মানস প্ৰসৱাত্মিকা জাতি'। সেয়েহে প্ৰত্যেক জাতিৰ অন্তৰ্গত জীৱ সমষ্টিৰ জন্মৰ ধৰণ একেই বা সমান। সেই অৰ্থত সম্পূৰ্ণ মানৱকুল আৰু পশুকুল একত্ৰে পিণ্ডজ। যিহেতু মানৱজন্ম বাস্তৱত পশুৰ দৰেই সাধাৰণ জন্ম। ইয়াৰউপৰি আৰু বহু সাদৃশ্যতাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি আমি যদি বুদ্ধিক বাদ দিও, তেনেহ'লে জন্মতঃ মানৱ আৰু পশুৰ মাজত কোনো প্ৰভেদ নাই। সেই গতিকে আজিৰ সমাজে ভাবি থকা চৰ্তুবৰ্ণ ব্ৰাহ্মণ, ক্ষত্ৰিয়, বৈশ্য আৰু শূদ্ৰ— কোনো জাতি নহয়, বৰ্ণহে। আচলতে ব্ৰাহ্মণ্যবাদৰ প্ৰভাৱতহে কালক্ৰমত জাতিয়ে বৰ্ণ আৰু বৰ্ণই জাতি ৰূপ লৈছে। জাতিসূত্ৰেতো সম্পূৰ্ণ মানৱ সমাজেই পিণ্ডজ। সেয়েহে সুস্থ আৰু শৃঙ্খলিত সমাজ গঠনৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠিত চৰ্তুবৰ্ণ কোনো যুক্তিতেই পাৰিবাৰিক পৃষ্ঠভূমিৰ মানদণ্ড বিচাৰ, মুঠেই প্ৰয়োজন শূন্য। কিন্তু সাম্প্ৰতিক সমাজত প্ৰচলিত যি বৰ্ণ ব্যৱস্থা, সেই ব্যৱস্থা অনুসৰি সমাজৰ প্ৰত্যেকজন মানুহেই উত্তৰাধীকাৰী সূত্ৰে এটা পৈত্তিক সম্পত্তি লাভ কৰাৰ দৰে বৰ্ণাশ্ৰমৰ বৰ্ণকেইটাও পূৰ্বাপৰভাৱে গ্ৰহণ কৰি আহিছে। কিন্তু ই মুঠেই শাস্ত্ৰসন্মত নহয়। কাৰণ শ্ৰীভগৱানে গীতাত বৰ্ণাশ্ৰমৰ চৰ্তুবৰ্ণ সত্ত্বঃ, ৰজঃ, তমঃ— এই তিনি প্ৰাকৃতিক গুণৰ পৰাহে সৃষ্টি হৈছে বুলি ব্যক্ত কৰিছে আৰু যি প্ৰাকৃতিক গুণৰ দেৱতাসকলো অধীন বুলি তেওঁ কৈছে। এতেকে গীতাই মনুষ্যৰ গুণানুসৰিহে বৰ্ণৰ লক্ষণসমূহ সুনিৰ্দিষ্ট কৰিছে। এই সম্পৰ্কত পুৰাণৰ বক্তব্য এনে ধৰণৰ— "যস্য যল্লক্ষণং প্ৰোক্তং পুংসো বৰ্ণাবিব্যঞ্চকম। যদন্যত্ৰাপি দৃশ্যেৎতত্তেনৈব বিনিৰ্দ্ধশ্যেৎ।" অৰ্থাৎ বৰ্ণগত যাৰ যি লক্ষণ পোৱা গ'ল, সেই লক্ষণ যি ঠাইত যাৰ গাতে পৰিলক্ষিত হয়, তেওঁক সেই নিৰ্দিষ্ট বৰ্ণতে ধৰি ল'ব লাগিব।

তদুপৰি বেদতো জাতিপ্ৰথাৰ কোনো পুৰ্বানুমান নাই। কিন্তু জাতিবাদীয়ে জাতিপ্ৰথা 'বেদসম্ভুত' বুলি সজাবলৈ সদায় ঋক্‌বেদৰ এই মন্ত্ৰতে হাত দিয়া সততে দেখা যায়। তাত এনেদৰে আছে— "ব্ৰাহ্মণোহস্য মুখমাসীদ, বাহুৰজন্যঃ কৃতঃ উৰু, তদস্য যদ্‌বৈশ্য পদভ্যাং শূদ্ৰো অজায়ত।" অৰ্থাৎ সেই বিৰাট পুৰুষদেৱতা, যিজন সহস্ৰপাদ্, সহস্ৰাক্ষ তথা সহস্ৰশীৰ্ষ, তেওঁৰ মুখৰ পৰাই ব্ৰাহ্মণ, বাহুৰ পৰা ক্ষত্ৰিয়, উৰু দুটাৰ পৰা বৈশ্য আৰু পাদৰ পৰা শূদ্ৰৰ জন্ম হৈছে। লগতে উল্লেখ্য যে গীতা, ভাগৱতৰ লগতে অনেক সংহিতাৰ উপৰি আমাৰ মহাপুৰুষ গুৰুজনাইও বেদৰ এই ব্যাখ্যাকেই স্বৰচনাত প্ৰতিফলন ঘটাইছে। সেয়েহে অনেক দাৰ্শনিকে অন্য দাৰ্শনিকৰ ভিত্তিত এই ব্যাখ্যাক প্ৰশিপ্ত বুলি কৈ সমৰ্থনৰ পৰম্পৰা দীঘলীয়া কৰিলেও কিন্তু, আমি একেষাৰতে ইয়াক অমূলক বুলি ক'ব নোৱাৰিম।

ঋক্‌বেদৰ ব্ৰহ্মস্বৰূপ পুৰুষ দেৱতাৰ এই সহস্ৰশীৰ্ষৰ ৰূপ, গীতাৰ পৰম ব্ৰহ্মৰ বিশ্বৰূপৰ সৈতে একেই। আচলতে বেদৰ এই পৰম্পৰা নিৰাকাৰ ব্ৰহ্মক সাকাৰাত্মক ৰূপত প্ৰতিষ্ঠা কৰিবৰ বাবেহে সৃষ্টি হৈছিল। সেয়েহে ইয়াক প্ৰতীকধৰ্মীহে বুলিব পাৰি। তদুপৰি নিৰাকাৰ ব্ৰহ্মক এনেকৈ এজন আৱয়বিক পুৰুষৰ ৰূপ দিয়াৰো অৰ্থ এনে নহয় যে সমাজত জন্মৰ উৎসৰেই বৰ্ণ পৰিচয় সাধন হ'ল। কিয়নো এনে হ'বলৈ হ'লে প্ৰথমেই প্ৰশ্ন হ'ব নিৰাকাৰ ব্ৰহ্মৰ হাত, বাহু, উৰু, ভৰি কেনেকৈ আহিল? আকৌ অন্য দৃষ্টিত এই জন্মও অগ্ৰহণীয় কাৰণ, ব্ৰহ্মাৰ সৃষ্ট হিচাপে দেখোন সকলোৱেই ব্ৰাহ্মণ হ'ব লাগে, তেন্তে চৰ্তুবৰ্ণৰ প্ৰয়োজনীয়তা ক'ত? মুখ)ৰ সৰ্বোত্তম ব্যৱহাৰ কৰি সমা বাবে শ্ৰেষ্ঠ চিন্তা কৰিব পৰা লো ব্ৰাহ্মণ বুলিছে। গতিকে ক'ব পাৰি কৰ্মত অধিক দক্ষতা আছে, তেওঁ স নিৰ্দিষ্ট কৰ্মৰ বিপৰীতে নিৰ্ধাৰিত থ সন্মানিত হ'ব। ইয়াত সন্দেহ ন পৰমব্ৰহ্মৰ সৃষ্টি আৰু মনুষ্যও ব্ৰহ্মম চৰ্তুবৰ্ণ মনুষ্যৰ পৰাই প্ৰকাশমান হৈ বেদৰ লগতে বিভিন্ন শাস্ত্ৰই বৰ্ণৰ স কথা ক'লেও প্ৰকৃততে ই যে প্ৰ তাক সহজেই বোধগম্য হয়। তদুপৰি নিবন্ধক ব্যাসদেৱেই নিৰাকাৰ ব্ৰহ্মক বাবে নিজকে দোষী ভাবি ভগৱানৰ প্ৰাৰ্থনা কৰিছে— মহাভাৰত, আদিপ ৬১)

"যিজনক ধ্যানেৰে কল্পনা কৰি যি জনক স্তুতি বাক্যৰ দ্বাৰা ঢুকি যিজন এই অখিল বিশ্বৰ গুৰু, ধ্যা অৰূপক ৰূপ দিয়া, নিৰ্গুণক সগুণ বাক্যৰ দ্বাৰা সেই অন্তৰ্যামীক প্ৰকা তিনি দোষ মই কৰিছোঁ, হে জগদীশ কৰা।"

গতিকে, সাকাৰাত্মাক ব্ৰহ্মৰ প্ৰতীকাত্মকহে সেই কথা এতিয়া আলোচনাৰ পৰাই স্পষ্ট হৈছে। গতি জাতিবাচক মুঠেই হ'ব নোৱাৰে, ই যৰ্জুবেদৰ এই ক্ষেত্ৰত এটা ব্যাখ্যা এ এক প্ৰাৰ্থনা, (৩২/১৬) "হে ঈশ্বৰ, শৰীৰৰ ভিতৰত ব্ৰাহ্মণ, ক্ষত্ৰিয়ৰ গুণ উত্তম কৰি তোলক।" বৃহদ্‌গৌতম কৈছে— (২১ অধ্যায়) যে— "জাতি পূজনীয় নহয় ৰাজন, গুণহে ক চণ্ডালো যদি বেদবিহিত লক্ষণেৰে তেওঁকেই দেৱতাসকলে ব্ৰাহ্মণ শুক্ৰনীতিসাৰৰো স্পষ্ট ব্যাখ্যা— ব্ৰাহ্মণ, ক্ষত্ৰিয়, বৈশ্য একো নহয়, ম্লেচ্ছো। বৰ্ণসমূহ গুণ আৰু ক বিভাজন হৈছে।"

গতিকে শাস্ত্ৰসমূহেই নিৰহ-নি পৰিচয়ৰ সত্যতা প্ৰকাশ কৰিছে। সুন্দৰকৈ বুজাই দিছে যে বৰ্ণ কি, ভৃগু সংহিতাৰ মতেও চতুবৰ্ণ ব্ৰহ্মা হৈছে। অৱশ্যে এই প্ৰথমতে মনুষ্যৰ গাৰ বৰণৰ লগত ৰাখিছিল। কিন্তু পা ভৰদ্বাজ মুনিৰ লগত তেওঁৰ আলা হয়, তেতিয়া তেওঁ কৰ্ম আৰু গুণ বৰ্ণ বিভাজন হয়, জন্মৰ উৎসৰে স্পষ্টকৈ ব্যক্ত কৰিছে। বৃহদাৰণ্যকৰ গুণানুসৰিহে সম্পন্ন হৈছে। মুঠতে যে বৰ্ণাশ্ৰমৰ চৰ্তুবৰ্ণই কেতিয়াও ব্য নৱজায়, ই বুজায় ব্যক্তিৰ আন্তৰ্নিহিত

ছোৱালীৰ অনামিকা মাজু। বাকী ভাল চাকৰিয়াল মানুহলৈকে বিয়া ৰ্মীয় নীতি-নিয়মবোৰো একে। ৰ মানুহজন অৰ্থাৎ নিত্যানন্দ হ চাকৰিটো সৰু, মানে ডাকঘৰৰ ঃ ইফালে মানুহজন শঙ্কৰ সঙ্ঘৰ টোমান কথাত বান্ধ খাইহে ধনেশ্বৰ য়েকক মানুহজনলৈ বিয়া দিব লগা

আটীয়ে গোসাঁই ঈশ্বৰৰ ছত্ৰছায়াত বিধি ব্যৱস্থাৰে লালিত-পালিত পৰিস্থিতিৰ তাগিদাত আৰু একে াৰ বাবে দেউতাকে হোম নুপুৰাকৈ হটোলৈ বিয়া দিলে যদিও নিজৰ বোৰ একেবাৰে এৰি নেপেলাবলৈ বিয়াৰ আগতে অনেক বুজনি দি অনামিকাই ডিগ্ৰীটো ল'বগৈ যদিও তেওঁ কলেজত পঢ়িছিল আৰু নিমান বেয়া নাছিল। পুৱা-গধুলি ত চাকি-বন্তি জ্বলাই প্ৰাৰ্থনা কৰে। মাক-দেউতাকৰ এনেয়ে বৰ মিল। লী দুটামানে শ্যামল আৰু ভনীয়েক দুয়োজনে সাধ্যানুসৰি সমানে কষ্ট ৱা নিজৰ নিজৰ ভাগৰ কামখিনি মাধা কৰাত এজনেও এলাহ নকৰে। যুক্তিত গুৰুত্ব দিয়ে। স্বামীৰ কথামতে গাঁৱৰ ৰাজহুৱা বৰনামঘৰত পতা নত সঙ্ঘৰ নিয়ম মতে শৰণো গ্ৰহণ ন্তু ধৰ্মীয় আচাৰ-নীতিৰ কথা ওলালে মতভেদো প্ৰকট হৈ পৰে। কেতিয়াবা দে তৰ্ক-বিতৰ্কৰ ৰূপ লয়গৈ আৰু ামলৰ ভয়েই লাগি যায়। অৱশ্যে চদৰ দীঘলীয়া প্ৰভাৱ নাথাকে, ই তেওঁলোক সহজ হৈ পূৰ্বৰ ৰি আছে।

হঁতৰ গাঁৱৰ সোঁমাজতে ৰাজহুৱা টো। নামঘৰটো হেনো শ্যামলৰ কৰ দিনৰে। সি জনামতে গাঁওখনত তে শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ প্ৰাথমিক গঠন নৰ বৰমূৰীয়াসকলৰ আলোচনামৰ্মে সঙ্ঘ উভয়েই কোনেও কাৰো কৰাকৈ একেটা নামঘৰতে সুকীয়া অনুষ্ঠান পাতি যোৱাৰ সংকল্প ল'লে যাতে নামঘৰটো সকলোৰে উমৈহতীয়া সম্পদ হৈ চলি থাকে। কেতিয়াবা সৰু-সুৰা দুই এটা কথাত মতবিৰোধ ঘটিলেও সোনকালেই তাৰ এটা মীমাংসাও হয়।

আজিকালি সমন্বয়ৰ যুগ, সকলোৰে সকলো নীতি-নিয়মকে শ্ৰদ্ধা কৰি মানুহ চলিব লাগে, নিজৰটোহে শুদ্ধ আনৰবোৰ ভুল এনে ধাৰণা মানুহে ল'ব নাপায়। এয়া হ'ল মাকৰ শিক্ষা।

দেউতাক নিত্যানন্দ শইকীয়া আকৌ মাকৰ সম্পূৰ্ণ ওলোটা। তেওঁৰ কথা হ'ল খোৱা খাদ্যৰ ভাল-বেয়াৰ বিচাৰৰ ক্ষেত্ৰত যেনেকৈ বয়সৰ কথা নাই, গ্ৰহণ-বৰ্জন কৰিবলগা কথা বা আচৰণৰ ক্ষেত্ৰতো ডাঙৰ-সৰুৰ কথা থাকিব নোৱাৰে। ইয়াত লিঙ্গগত, জাতি-সম্প্ৰদায়গত, বৃত্তিগত ভেদৰ কথাও নাহে। তেওঁ কয়— শঙ্কৰ গুৰুজনাৰ শিক্ষাত তিনিটা কথাই মুখ্য স্থান পাইছে— একমাত্ৰ উপাস্য দেৱ কৃষ্ণ, তেওঁক সন্তুষ্ট কৰা উপায় মাত্ৰ তেওঁৰ গুণ-নাম আৰু কৃষ্ণদেৱক উপাসনা কৰা একশৰণীয়া লোকৰ জাতি মাত্ৰ এটাই— ভকত।

মাক-দেউতাকৰ মতবিৰোধৰ বাবে অষ্টম শ্ৰেণীত পঢ়ি থকা শ্যামলে ধৰ্মীয় বিষয়ত আচৰণীয়-অনাচৰণীয় নীতি সম্পৰ্কত কোনো স্থিৰ মতত উপনীত হ'বলৈ অসুবিধা হৈছিল। মাকে কওঁতে মাকৰ কথাখিনি আৰু দেউতাকে বুজাওঁতে তেখেতৰ কথাখিনিকে শুদ্ধ যেন লাগে তাৰ। মাকে নিজৰ বাস্তৱ জগতখনৰ অভিজ্ঞতা তথা স্বকীয় কথনশৈলীয়ে যুক্তি দিয়াৰ বিপৰীতে দেউতাকে মহাপুৰুষসকলৰ লেখনিৰ আলমত কথাবোৰ উপস্থাপন কৰে। দেউতাকে কোৱা এইকেইটা বাণী তাৰ মজ্জাগত হৈ গ'ল—

"সৱে অৱস্থাতে ভক্তি কৰা সাৰধানে।
সকল শাস্ত্ৰৰ তাৎপৰ্য্য এহিমানে।।
পৰম দুৰ্ল্লভ নৰতনু আছা পাই।
নুহিকে শাশ্বত ইটো ক্ষণিকে পৰয়।।
হেন জানি বিষয়ৰ যত্ন দূৰ কৰি।
কুমাৰ কালৰে পৰা ভজিয়োক হৰি।।"

মাধৱদেৱৰ ভক্তি ৰত্নাৱলীৰ পদকেইশাৰী সি তাৰ ডায়েৰী এখনৰ পৃষ্ঠাত সযতনে লেখি ৰাখিছে আৰু কেইশাৰীমান বাক্য সি পঢ়া অমিয় কুমাৰ দাস অনুদিত গান্ধীজীৰ 'মোৰ সত্য অন্বেষণৰ কাহিনী'ৰ পৰা টুকি ৰাখিছে। তাৰ মুখস্থ হৈ যোৱা কথাকেইষাৰ হ'ল— "প্ৰত্যেক ছাত্ৰই নিজৰ ধৰ্মৰ মূলকথা জনা উচিত আৰু নিজৰ ধৰ্মশাস্ত্ৰবোৰ সম্পৰ্কে এটা সাধাৰণ জ্ঞান প্ৰত্যেক ল'ৰাৰে থকা উচিত।"

মাক-দেউতাকে পৰস্পৰৰ প্ৰতি সদায় বিৰোধী স্থিতিকে যে গ্ৰহণ কৰি আহিছে, সেইটোও কিন্তু নহয়। এবাৰ সিহঁতৰ স্কুলৰ বিজ্ঞানৰ শিক্ষক আৰু চুবুৰীয়া ড° সুধাকৰ ভাগৱতী সিহঁতৰ ঘৰলৈ আহিছিল আৰু ধৰ্ম বিষয়ৰ কথা প্ৰসঙ্গত কৈছিল— "আজিৰ জ্ঞান-বিজ্ঞানৰ চূড়ান্ত উৎকৰ্ষৰ যুগত মানৱ সভ্যতাই গ্ৰহান্তৰত বসতিৰ কথা চিন্তা কৰাৰ সময়ত প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ জয় জয়কাৰৰ দিনত ধৰ্ম, ঈশ্বৰ আদি ধাৰণাবোৰ একাষৰীয়া কৰি থোৱাৰ সময় আহি পৰিছে।" তেতিয়া দুয়োজনে বিনম্ৰভাৱে অথচ দৃঢ়স্বৰে কৈছিল যে যেতিয়ালৈকে বিজ্ঞানে জড়া আৰু মৃত্যুক ৰোধ কৰিব নোৱাৰে, সেইদিনালৈকে মানুহে এক পৰম সত্তাৰ ওচৰত আত্মসমৰ্পণ কৰি থাকিবই। তেওঁলোকৰ বৌদ্ধিক আলাপ-আলোচনা তথা মৃদু তৰ্ক-বিতৰ্কবোৰৰ সকলোখিনি শ্যামলৰ বুজাত অসুবিধা নোহোৱাকৈও থকা নাছিল।

শ্যামলৰ মাক-দেউতাকৰ এটা কথাত অলপ বেছিকৈয়ে মনোমালিন্য ঘটিছিল, কিন্তু সিয়ে যেন তেওঁলোকৰ একতাৰ পথো মুকলি কৰি দিলে। প্ৰাথমিকৰ কোনেও গম নাপায় যদিও অনামিকাৰ ভায়েক আৰু ভনীয়েকৰ কৰ্মকাণ্ড অনুষ্ঠিত বিয়ালৈ তেওঁ নিজৰ খেয়াল-খুচিমতে গুচি গ'ল। যাওঁতে নিত্যানন্দ শইকীয়াক কৈ যায় যে পুৰোহিতালি কৰ্মখিনিৰ সময়ত তেওঁ ওচৰৰ সঙ্ঘৰে দীননাথৰ ঘৰত থাকিবলৈ। বাধা দিলেও কামত নাহে বাবে প্ৰতিবাৰেই শইকীয়াই নীৰৱ দৰ্শকৰ ভূমিকা পালন কৰি আহিছে বিষণ্ণ চিত্তেৰে।

এবাৰ পিছে মাকৰ ঘৰতো অনামিকা এটা অপ্ৰীতিকৰ পৰিস্থিতিৰ সন্মুখীন হ'বলগা হ'ল। মাকৰ মৃত্যুত তেওঁ ওপজা ঘৰখনলৈ বুলি ৰাওনা হ'ল। আগেয়ে তেওঁলোকৰ বংশ-পৰিয়ালৰ কাৰোবাৰ মৃত্যুত এমাহৰ মূৰত কাম-কৰম কৰি শুদ্ধি হৈছিল। আজি দুবছৰমানৰ পৰা সত্ৰাধিকাৰে বোলে শ্ৰাদ্ধ ঊনৈশ দিনত পতাৰো বিধান দিছে, যুগৰ পৰিৱৰ্তনলৈ লক্ষ্য কৰি। এইবাৰো ঊনৈশ দিনৰ দিনা কাহিলি কাহিলি পুৱাতে ভায়েকৰ মূৰ খুৰোৱা হ'ল। স্বভাৱতে অলপ বেছি কথা যে মূৰ খুৰাব লাগে, আমি জীয়ে নালাগে কিয়?' পুৰোহিত থতমত ক'লে— "আই তুমি এইখিনিলে আ নহয়, সৌ তালৈ যোৱা।" কথাটো থকা ভায়েক ধীৰেণে বায়েকক অ সুৰতে ক'লে— "গুৰু-গোস শঙ্কৰীটোলৈ বিয়া সোমাই তই অল নহয়? দেউকো অপমান কৰিব পৰা ইয়ালৈ কোনে মাতিছিল?" ভায়ে শব্দটোৰ দ্বাৰা পুৰোহিতে মুণ্ডন ঠাইডোখৰৰ কথা কৈছিল, কিন্তু ভায়েকৰ ঘৰখনৰ কথা বুজোৱা ল'লে আৰু জেদী মানুহজনীয়ে এবে স্বামীগৃহ পালেহি। অহাৰ আগত সকলোৰে শুনাকৈ কৈ আহিল— " ক'ব লগা আছে ক'বি, কিন্তু শঙ্কৰ নপশিবা' বাধা-নিষেধ মানিয়ে পূজা- পতা নিজৰ ভায়েকৰ ঘৰৰ অনুষ্ঠানে আনৰ পাঁচ-পইচা এটাও অন্যায় নকৰ বিৰুদ্ধে আজিৰ পৰা 'টু' শব্দও নক মই সহি নাথাকিম।" শ্যামলকো আহিল। বায়েক আৰু ভনীয়েকে বুজ সৈমান কৰিব নোৱাৰিলে।

শনিবাৰৰ এটা ৰাতিপুৱা নৈখন বহি বহি বালিচৰত জুপুকা মাৰি কণামুচৰি কেইটালৈ চাই চাই আ বিভোৰ হৈ থকা শ্যামলৰ পিঠিত ঢকা মাৰি দিয়াত সি উচপ খাই উ কি কৰিছ ইয়াত? পৰহিলৈ সৰস্বতী জানো? তোক আৰু মোক হেড্‌ছা দোকানৰ পৰা বুট আৰু মগুখিনি আ থ'বলৈ কৈছে, ব'ল।" সহপাঠী ন সি থিয় হ'ল, ভয় খাই পা চৰাইকেইটাও ক'ৰবালৈ উৰি গ'ল

শ্যামলে নিজৰ চকু আৰু কাণ কৰিব নোৱাৰা হ'ল। প্ৰধান শিক্ষ দেখোন মাক। তেওঁ স্পষ্ট মাতে "আমি শঙ্কৰদেৱৰ অনুগামী, এক কৃ আন দেৱ-দেৱীৰ নামত পানী এচ আমাৰ ল'ৰাৰ পৰা পূজাৰ বাবে চা নোৱাৰিব।" শ্যামলে যেন এটা সমাধান বিচাৰি পালে। সঁচাকৈয়ে ঈ পঙ্গুৰেও পৰ্বত বগাব পাৰে।❑❑

কীৰ্ত্তন-ঘোষা

(৬ পৃষ্ঠাৰ পৰা)

কঙ্ক বক বিবিধ চটক
ভ্ৰমন্ত নিৰ্ভয় ভাৱে।
নমান জল কৰি পান
...
কুহু কুহু ধ্বনি কোকিলৰ শুনি
বহয় মলয়া বাৱ।।"

ওপৰত তুলি দিয়া উজ্জ্বল ললিত বৰ্ণনা দুডোখৰে পৃথিৱীৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ কবিৰ লেখনীকো সন্মানিত কৰিব পাৰে। যি অসমীয়া ভাষাই এনে বৰ্ণনা হৃদয়ত ঠাই দিছে, সেই অসমীয়া ভাষা

ওলোৱা এই উপবনৰ জীৱন্ত চিত্ৰৰ তুলনা নাই। যেনে উজু শব্দৰ সমাৱেশ, তেনে ৰচনাৰ লালিত্য, তেনে ছন্দৰ লহৰী। এই বৰ্ণনা পঢ়িলে কোনোবা ভাৰতীয় ৰাফেলে (Raphael) আঁকা উপবনৰ চিত্ৰপট যেন লাগে। অসমীয়া ভাষাক শঙ্কৰদেৱে যে কি ৰত্নেৰে বিভূষিত কৰি গৈছে,

গৈছে। শঙ্কৰদেৱে যদি কোনো নকৰিলেহেঁতেন আৰু আন বে নকৰিলেহেঁতেন, তথাপি অকল এই বাবেই তেওঁ জগতত অমৰ হৈ থাকি কিন্তু আসামে এনে ৰত্ন লাভ কৰিছি ইয়াৰ বাহিৰেও এনে অনেক পুথি

সমৰ্থ, তেওঁলোকেই শূদ্ৰ। অৰ্থ্যে লেও শূদ্ৰই প্ৰশিক্ষণৰ যোগেদি উচ্চ ন্তৰ্ভুক্ত হ'ব পাৰে, আন নালাগে দ্বাৰা শূদ্ৰ ব্ৰাহ্মণো হ'ব পাৰে, ঠিক গুহীনতাৰ বাবেও আকৌ এজন ্যৎ বিবেচিত হ'ব পাৰে। এইক্ষেত্ৰত াই স্পষ্টকৈ সিদ্ধান্ত দিছে, ১০ 'গুণভেদে শূদ্ৰও ব্ৰাহ্মণ হ'ব পাৰে গো শূদ্ৰ। বৈশ্যত জন্মিও মনুষ্য ৰ্ণান্তৰিত হ'ব পাৰে।" মহাভাৰতৰ ্ৰাহ্মণে ব্যাধক ধৰ্ম দিছে এনেদৰে— চনাত তুমি সম্প্ৰতি ব্ৰাহ্মণ, ইয়াত শয় নাই। কাৰণ, যিবিলাক ব্ৰাহ্মণ া দুষ্কাৰ্যপৰায়ণ হৈ পতনীয় অসৎ থাকে, তেওঁ শূদ্ৰ। কিন্তু যি শূদ্ৰ , সত্যবাদী তথা ধৰ্মৰ বিষয়ত সততে ওঁক মই ব্ৰাহ্মণ বুলি বিবেচনা কৰো। ন্মণ হ'ব যাৰ কাৰণে একমাত্ৰ " পদ্মপুৰাণে কয় (সৃষ্টি খণ্ড)— লত জন্মগ্ৰহণ কৰক, এজন গুণৱান ৰ গুণবিলাকৰ বাবেই সাক্ষাৎ ব্ৰহ্মময় ওঁক যত্নসংহিতা পূজা কৰা দৰকাৰ। , শাস্ত্ৰৰ এই দৰ্শন মানিয়েই বৈদিক নেকৈ বৰ্ণান্তৰ হোৱা সহস্ৰ উদাহৰণ হৰণ স্বৰূপে ৰজা দক্ষৰ পুত্ৰ পৃষধ আছিল। কিন্তু প্ৰায়শ্চিত্ত স্বৰূপ ৰ অন্তত তেওঁ মোক্ষ লাভ কৰিছিল। , ৪/১/১৪)। যদি উত্তৰ ৰামায়ণে তপস্যা মানা কৰিছে, তেনেহ'লে ক্ষ লাভৰ বাবে কেনেকৈ তপস্যা ৰিলে? ক্ষত্ৰিয়ৰ গৃহত জন্মা নিয়ে ব্ৰাহ্মণত্ব লাভ কৰিছিল। ৪/৮/১)। বায়ু পুৰাণ আৰু হৰিবংশ , শৌণক মুনিৰ পুত্ৰসকল গুণ আৰু বাবে ক্ষত্ৰিয়-বৈশ্য-শূদ্ৰ হৈছিল। দাসীৰ পুত্ৰ আছিল। প্ৰথমে তেওঁও ও হীন চৰিত্ৰৰ আছিল। কিন্তু তেওঁ দ অধ্যয়ন কৰিলে আৰু ঋগ্বেদৰ ৰষণা কৰি দশম মণ্ডলৰ ৩০-৩৩ কাশ কৰিলে। সামবেদৰো ৪৫৩টা কৰা অলোচ ঋষিক তেতিয়াৰ সাদৰেৰে আমন্ত্ৰণ কৰি আচাৰ্যৰ পদত কৰোৱাইছিল (ঐতেৰিয়া ব্ৰাহ্মণ, ৰী শঙ্কৰাচাৰ্যৰ ব্ৰহ্মসূত্ৰ ভাষ্যৰ মতে, ত অধিকাৰেই নাই, তেন্তে অলোখ নেকৈ বেদ পঢ়িব পাৰিলে। অত্ৰেয় ৰাধীৰ পুত্ৰ আছিল। তেওঁৰ মাতৃ কিন্তু পিতৃবৰ্ণ ত্যাগ কৰি কালক্ৰমত া হৈছিল। অত্ৰেয় মহৰ্ষিয়ে ঐতেৰিয় ঐতেৰিয় আৰণ্যক ৰচনা কৰিছিল। ত আচাৰ্যসকলে ঋগবেদ বোধগম্য

বৰ্ণাশ্ৰম ব্যৱস্থা অনুসৰি তেওঁলোকক দ্বিজ বোলা হয়। সেয়েহে চৰ্তুবৰ্ণৰ ব্ৰাহ্মণ-ক্ষত্ৰিয়-বৈশ্য হ'ল একো একোটা দ্বিজ বৰ্ণ। দ্বিজ মানে দ্বি জন্ম বা সংস্কাৰ জন্ম। সংস্কাৰ জন্ম মানে, বিদ্যাৰ দ্বাকা জন্ম বা জ্ঞানৰ দ্বাৰা জন্ম। অৰশ্যে বৰ্ণাশ্ৰমৰ দ্বিজ ব্যক্তিবাচক হ'লেও মাতা-পিতাৰ দ্বাৰা প্ৰাপ্ত জন্মৰ লগত কিন্তু ইয়াৰ কোনো সম্বন্ধ নাই। কাৰণ অত্ৰিয়ে কৈছে— "জন্মনা জায়তে শূদ্ৰ সংস্কাৰাৎ দ্বিজ উচ্যতে। বেদাভ্যাসাৎ ভবেৎ বিপ্ৰঃ ব্ৰহ্মজ্ঞা নাৎ হি ব্ৰাহ্মণ।।" অৰ্থাৎ জন্ম উৎসৰে মনুষ্য শূদ্ৰ, সংস্কাৰৰ দ্বাৰা দ্বিজ, বেদাভ্যাসৰ দ্বাৰা বিপ্ৰ আৰু যি মনুষ্যই ব্ৰহ্মক জানে তেওঁৰেই ব্ৰাহ্মণ। এই ক্ষেত্ৰ মনুসংহিতাইও কৈছে এনেদৰে— (২/১৪৭-১৪৮) পৰস্পৰ কামবশতঃ মাতা-পিতাই যি শৰীৰ মাতৃৰ গৰ্ভৰ পৰা জন্ম দিয়ে, সেই জন্ম পশু আদিৰ দৰে সাধাৰণ জন্মহে। বেদজ্ঞ আচাৰ্যইহে জ্ঞানৰ দ্বাৰা সেই সন্তানক পূৰ্ণজন্ম দিয়ে আৰু বাস্তৱত সেই জন্মই প্ৰকৃত জন্ম আৰু অজৰ-অমৰ হয়।

গতিকে জন্মৰ উৎস য'তেই নহওক "আচলতে তপোনিষ্ঠ পুৰুষে তেওঁৰ গুণবিলাকৰ বাবেই ব্ৰাহ্মণত্ব লাভ কৰে।" ক'বলৈ গ'লে "ধীমান তপোনিধিৰ সংখ্যাৰ তাদাত্ম্যতাকে ব্ৰাহ্মণ বোলা হয়।" গীতাৰ ভাষাত ক'বলৈ গ'লে, তত্ত্বজ্ঞান আৰু আত্মজ্ঞান ব্যতিৰেকে আত্মাৰ মুক্তি লাভ অসম্ভৱ। কিয়নো তত্ত্বজ্ঞানৰ দ্বাৰা মনুষ্যৰ অবিদ্যা চিন্ন হয় আৰু লোকে ধীমান হয় আৰু প্ৰকৃতাৰ্থত এনে ধীমান লোকেই এখন সুস্থ সমাজৰ অংশ হোৱাৰ যোগ্য। গতিকে ইয়েই সত্য যে আজিৰ জন্মনা বৰ্ণ ব্যৱস্থা মিথ্যা আৰু যুক্তিহীন, যি আমি মূৰ্খতাপূৰ্বক বিগত হাজাৰ বছৰ ধৰি গ্ৰহণ কৰি আহিছোঁ। মুঠতে এতিয়া শাস্ত্ৰানুসৰি প্ৰমাণিত হ'লে যে বৰ্ণৰ লগত মাতা-পিতাৰ দ্বাৰা প্ৰাপ্ত জন্মৰ কোনো সম্বন্ধ নাই। বৰ্ণানুসৰি যাৰ যি গুণ বা লক্ষণ আছে, তেওঁৰ সেই নিৰ্দিষ্ট বৰ্ণত স্বতন্ত্ৰ অধিকাৰ আছে।

কিন্তু আজিৰ ব্ৰাহ্মণ সমাজে যুক্তি দিয়ে যে, তেওঁলোক হেনো ব্ৰাহ্মণ এই কাৰণেই কিয়নো তেওঁলোকৰ নিৰ্দিষ্ট গোত্ৰ আছে। অৰ্থাৎ তেওঁলোক হেনো একোজন পুৰণি শ্ৰেষ্ঠ ব্ৰাহ্মণৰ বংশজ আৰু আনহাতে সমাজৰ অন্যান্য নীচ লোকসকলৰ তেনে কোনো পূৰ্বপুৰুষৰ পৰিচয় বা গোত্ৰ নাই। আজি যদি আমি বামুণৰ সেই যুক্তি মানি ল'ব খোজো, তেন্তে তাৰ দৰ্শন নিশ্চয় বৰ্তমান সমাজত খাপখোৱা বিধৰ হ'ব লাগিব। সেয়েহে আমি তাৰ প্ৰমাণ হিচাপে প্ৰথমেই ব্ৰাহ্মণ পৰিচিত লোকজনক তেওঁৰ পূৰ্বপুৰুষৰ DNA দাবী কৰিম। কিন্তু এই ক্ষেত্ৰত অতি হাস্যকৰ বিষয় যে আজিৰ পূৰ্ব নিৰ্ধাৰিত নিয়মানুসৰি ব্ৰাহ্মণ হোৱা সমাজৰ লোকসকলে, আমাক বেলেগে DNA প্ৰমাণ দিবলৈ অসমৰ্থ কৰিব নোৱাৰে! বেদেতো মানুহক ব্ৰাহ্মণক নাম লৈ মদ বিকা, জুৱা খেলা, মাছ-মাংসৰ ব্যৱসায় কৰা, দুৰ্নীতি বা অন্যান্য অপৰাধ আদি কৰাৰ অধিকাৰ দিয়া নাই, তদুপৰি ব্ৰাহ্মণৰ বাবে কোনো ধৰণৰ বেপাৰ-বাণিজ্যও নাই। গতিকে এতিয়া প্ৰশ্ন হ'ব, অলপ-অচৰপ বৈশ্যত্ব আৰু পুৰাকৈ শূদ্ৰত্ব গ্ৰহণ কৰি সমাজৰ লোকসকলে অন্যায়ভাৱে ব্ৰাহ্মণৰ নাম লৈ, কিয় বেদৰ বৰ্ণ ব্যৱস্থাত ক'লা দাগ লগাইছে? যাৰ বাবে সমাজত অগ্ৰহণীয় হৈ পৰিছে বৰ্ণৰ উত্তম ব্ৰাহ্মণ শব্দটি, যাৰ বাবে লঘু হৈ পৰিছে বেদৰ চৰ্তুবৰ্ণ দৰ্শন। গতিকে আমি ভাবো, আজিৰ যিকেইজন নৈষ্ঠিক (জাত) ব্ৰাহ্মণে বেদৰ শুদ্ধ বৰ্ণাশ্ৰমক সন্মান আৰু বিশ্বাস কৰে, তেওঁলোকেও এই ক্ষেত্ৰত যথোপযুক্ত পদক্ষেপ লোৱা উচিত। কাৰণ হিন্দুশাস্ত্ৰ পঢ়া সকলোৱে জানে যে, যেতিয়াৰে পৰা ভাৰতীয় সমাজে গুণ আৰু যোগ্যতাক বহিস্কাৰ কৰি ধৰ্মত জন্মসূত্ৰক প্ৰাধান্য দিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে, তেতিয়াৰেপৰা নিয়তিয়ে ভাৰতক পৃথিবীৰ এখন পথ প্ৰদৰ্শক আদৰ্শ দেশৰ পৰা স্থানচ্যুত কৰি, এক স্খলিত আৰু সংঘৰ্ষ পীড়িত সমাজলৈ পৰ্যৱসিত কৰিলে। গতিকে কোৱা যাওক যে সনাতন ধৰ্ম আজিৰ ব্ৰাহ্মণ অনুলোমজৰ পৈত্তিক সম্পত্তি নহয়, য'ত তেওঁলোক জন্মগ্ৰহণ কৰিয়েই এই নিৰ্দিষ্ট সম্পত্তিকেইটাৰ অধিকাৰী হয়। আচলতে বৰ্তমানৰ জাতিপ্ৰথাৰ পৰা, নাই জাত ব্ৰাহ্মণৰ কিবা লাভ হৈছে, নাই সমাজ উত্তৰণৰ কিবা পথ ওলাইছে। বৰঞ্চ এই ভিত্তিহীন জাতিপ্ৰথাত দেশ এডিঙি পোট গৈ, এসময়ৰ প্ৰসভ্য ভাৰতীয় সমাজ, আজি পৃথিবীৰ এক অনগ্ৰসৰ সমাজলৈ পৰ্যৱসিত হৈছে। মানৱতাবিহীন সমাজত লেখহীন অনৈক্যৰ সৃষ্টি হৈছে। শোষিত সমাজৰ সাধাৰণ লোকসকল ধৰ্মান্তৰিত হৈছে, লোক বিপথে পৰিচালিত হৈছে। শঙ্কৰদেৱৰ দৰে ব্ৰহ্মজ্ঞানী মণিষীও আজি যুক্তিহীনভাৱে জাত ব্ৰাহ্মণৰ দ্বাৰা শূদ্ৰ বুলি নিন্দিত হৈ আছে। ইয়াতকৈ আৰু কিবা দুখৰ কথা থাকিব পাৰেনে?❑❑

ফোন নং ঃ ৯৮৫৪৮-৯৯৮৫৯

দামোদৰ বিপ্ৰৰ কৃষ্ণ ভক্তি

(৫ পৃষ্ঠাৰ পৰা)

নোৱাৰাকৈয়ে ধৰ্ম, অৰ্থ, কাম, মোক্ষ চাৰি পুৰুষাৰ্থ সাধন হয়। ঈশ্বৰ সেৱাত মনোনিৱেশ হয়। দামোদৰৰ মুখেৰে এই কথা প্ৰতিয়মান হৈছে—

"কাম মোক্ষ ধৰ্ম্ম অৰ্থ পাৱৈ আন মনোৰথ
যিটো চিন্তে তোমাৰ চৰণ।।"

—ভাগৱত

ভাগৱত ধৰ্মৰ আধাৰ হ'ল 'অৰ্পণা ভক্তি', ই নিষ্কাম ভক্তিৰেই ফল মাথোন। পাৰিবাৰিক সমস্ত

কিন্তু কপটীয়া দুৰ্জন, ষঠ, অ
বহুমূলীয়া দ্ৰব্য ভগৱন্তে গ্ৰহণ নক

"ভকত সকলে পূজে
তুষ্ট হও তাকে পাই।
অভকতে যদি নান
তাতো মোৰ স্পৃহা নাই
— ক

ভকতৰ ভক্তিত ভগৱন্তৰ কৃপা দামোদৰৰ জুপুৰীৰ পৰিৱৰ্তে অট্টালি দাস-দাসীত্ব পালে আৰু লগতে ল লাৱণ্য চিনিব নোৱাৰা হ'ল। তেওঁ প্ৰভুৰ কৃপা বুলিহে গ্ৰহণ কৰিলে। 'ভুকুতি' হয়। ভুকুতি মানে ভে কাৰণেহে ভোগ। অৰ্থাৎ ত্যক্তেন ভু কিছু কৰি ভোগ কৰি ত্যাগ কৰিব ভোগ একে দিনাই ত্যাগ কৰিব আখ্যানত এই শিক্ষা আছে—

"এহি বুলি দ্বিজে ভু
ভোগ্যক পত্নী সহিত।
কিছু কিছু কৰি
কৃষ্ণত অপিয়া চিত্ত।।"
— ক

বিষয় ভোগ দেহ আৰু মন দুয়ে পাৰে। বিষয় ভোগ মনেৰে ত্য বৈৰাগ্য বোলে। কিন্তু দেহ-মন দুয়ে কৰিলে সন্ন্যাস বোলে। গৃহাশ্ৰমী ধ পৰিস্ফুট হৈছে। দামোদৰে বাঞ্ছা যদিও ঐশ্বৰ্যশালী হ'ল। সম্পদৰ ম সন্ন্যাস ধৰ্ম আচৰণ প্ৰৱৰ্তন কৰিব গৃহাশ্ৰমৰ সাৰ্থ কৰা হয়। দামোদৰ হ'ল যদিও তাত ভোল নগ'ল কি চৰণ সেৱাতহে ভোল গ'ল সেয়ে অ দানৰ পৱিত্ৰতা ৰক্ষা কৰিলে। গতি ঐশ্বৰ্যশালী ভোগী নহয় ভক্তিকা ভক্তিৰ জৰিয়তে কামক জয়হে কৰি কামনা জয় হ'লে সংসাৰ মাত্ৰা সু তুষ্ট আৰু স্থিৰ বুদ্ধি হয়, শৰীৰও ভক্তিও লাহে বাঢ়ি গৈ ভগৱন্তৰ অৰ্পি সংসাৰ ত্যাগ কৰিবলৈ সুবিধা হ জৰিয়তে গৃহ সংসাৰ ত্যাগ কৰি শিক্ষা দিয়া হোৱা নাই। গৃহতে থ ভক্তি কৰি পৰম গতি লাভৰ শিক্ষাহে সেয়ে দামোদৰে—

"থাকি গৃহ বাসে আতি
কৃষ্ণত কৰি ভকতি।
ভাৰ্য্যাৰ সহিতে অ
লভিলা সন্তৰ গতি।

ভকত-ভগৱন্তৰ মহামিলনত ম দুয়ো এক। ভকতেই ভগৱন্ত, সে নিজেই ভকতৰ চৰণ ধুৱাইছে। পাবে

আদৰণি।
তুমি
আঁহা
জ অসমভূমি
ৰা।
ওফোন্দ পাতি
গ'ল
ডিমাচাও
হ'ল।
া বৰ্ণৰ ভিত্তিত
য়া হ'ল
সপোন
ৰ ৰ'ল।
জনাৰ ধৰ্ম বাণী।
াতি ভাই-ভনী
হ'ল
ৰিবৰ হ'ল
ৰক্তাক্ত
নম বধ্যভূমি
ৰা তুমি।
মাৰ দেহ বল্লভ
প্ৰাণ
'লৈ উত্তৰ-পূৱ
বা মান।
ুগৰ সেই দীপ্তিৰে
জোনাকত সোণোৱালী সুৰেৰে
গৰ অমৃত বাণী
সীমাহীন ব্যাপ্তিৰে।◆

ৰঞ্জন কুমাৰ দাস

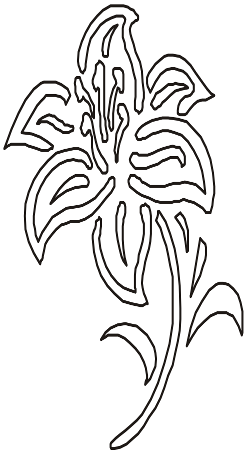

ঃ সেৱাবাহিনী

বা ৰিব্ ৰিব্
চাঁৱা বতাহৰ
নেওচি
লালি বোৱাৰী পুৰাতে
বিচাৰি?

মসাৰ জাল ফালি
ৰে জ্যোতিস্মান হৈ

য়োজন নাই
ত লাগি
ৰ ভাও দি মৰিছোঁ বুলি
জি সিঁচি

জয়মতীৰ বিননি

জেৰেঙা পথাৰত শুনো কৰুণ বিননি
জয়মতী আজিও আছে
অসমী আইৰ চৌপাশে দেখিছে
বিপদে দেওদি নাচিছে।

জয়াৰ দেশত শত্ৰুৰ চল দেখি
আত্মাই সহিব পৰা নাই
কোনেনো ভাবিব কোনেনো বুজিব
গদাপাণিও দেখোন নাই।

শুনা অসমীয়া
আকাশে বতাহে ৰিঙিয়াই কৈছে
মহাসতী জয়াই— দেশক মই বৰ ভাল পাওঁ

অসমীয়া সন্তানে নিজক নিচিনিলে
বামতে বুৰিব নাও
মৰমী আইৰ চকুলো দেখি
পুনৰ সকিয়াই থওঁ
অচেতন হৈ জীৱন নধৰিবা
বামতে বুৰিব নাও।

শুনা অসমীয়া জয়াৰ কৰুণ বিননি
আপোন দেশক ৰক্ষাৰ বাবে
যেন মেঘৰ গৰ্জন ধ্বনি।◆

বিন্দুপ্ৰভা হাজৰিকা

বিন্দু

তুমি
আৰু
মই
এক
সত্তা,
তুমি
পৰম
আৰু
মই
মাথো
তোমাৰ
এটি
নিঃস্ব
বিন্দু।◆

আনিলে পৰিৱৰ্তন
ধূলিও হ'ল জীপাল
নিকা হ'ল গছ-লতিকা
আৰু ঘাঁহ-বন।
ধুৱাই দিলে সকলোকে
হ'বলৈ নিৰ্মল
নিৰ্জীৱৰ পৰা সজীৱলৈ
সজাই পৰাই তুলিবলৈ,
জড় চেতন সকলোকে
দিলে ছটিয়াই শান্তি বাৰি
সজাই তুলিলে প্ৰকৃতিক
দিবলৈ স্বৰ্গৰ বাতৰি।

আমাকো লাগে
ভক্তিভৰা এজাক বৰষুণ।
ধুই নিকা কৰিবলৈ,
সমাজৰ কলুষতা
আনক ঠগিখোৱা
কুলি চৰাইৰ ভাওধৰা
শৰণ-ভজন ভ্ৰষ্ট কৰা
সকলক আঁতৰ কৰিবলৈ।
গুৰুজনাৰ ভক্তিধৰ্ম
সজীৱ কৰি ৰাখিবলৈ
মনৰ কলুষতা আঁতৰাই
এক দেৱৰ বাণী সোৰৱাই
সকলোকে পৰিস্ফুত কৰিবলৈ
আমাকো লাগে
এজাক ভক্তিপূৰ্ণ বৰষুণ।
মনৰ মাজত স্পন্দিত
কৰি ৰাখিবলৈ
ৰাম কৃষ্ণ বাণী।
সকলোৰে প্ৰাণত
আকৌ বাজি উঠক
জয় গুৰু শঙ্কৰ ধ্বনি।◆

সৰ্বেশ্বৰ

ঈশ্বৰ

প্ৰাপ্তি স্পৰ্শ কৰি থকা অপ্ৰাপ্তি
স্বাদ কিন্তু তৃপ্তিত নোহোৱা
এক শিল্প সত্তা
ঈশ্বৰ...।

শূন্য হৈ যায়
স্তব্ধ হৈ যায় সমগ্ৰ পৰিৱেশ
চন্দ্ৰ বিহীন নিশাৰ দৰে
গভীৰ শূন্যতা...।

তেনেহ'লে ঈশ্বৰ মানে শূন্যতা?

ভাৰতৰ অন্যান্য নাট্যানুষ্ঠানবিলাকৰ
প্ৰেৰণা লাভ কৰিছিল।
যিকোনো ভাষাৰ নাটকৰেই সৃষ্টিৰ
আৰু ইয়াৰ লগত জড়িত উপাসনা
আদি। চমুতে ক'বলৈ হ'লে নাটকৰ
জনসাধাৰণৰ ধৰ্ম আৰু ধৰ্মীয় আচাৰ
ৰোমান সাম্ৰাজ্যৰ পতনৰ পৰা
আৰম্ভণিলৈ (১৫ শতিকাৰ) এই
ইউৰোপীয় বুৰঞ্জীত মধ্যযুগ বুলি
মধ্যযোগীয় ইউৰোপত নাটক প্ৰথম
ৰ্জাৰ ভিতৰত যাজক বা পুৰোহিত
াকৰ দ্বাৰাই অভিনীত হৈছিল।
াট্যকাৰসকলৰ মুখ্য উদ্দেশ্যে আছিল
যোগেদি বাইবেলৰ কাহিনী আৰু
নাখৰী জনসাধাৰণৰ মাজত প্ৰচাৰ
ুগৰ ইউৰোপীয় নাটকৰ বিষয়বস্তু
বেলৰ পৰা পোৱা হৈছিল ঠিক
ঙ্কীয়া নাটৰ বিষয়বস্তু মহাকাব্য দুখন
াৰ পৰা পোৱা হৈছে। মধ্যযুগত
সমাজত গীৰ্জাই যিদৰে কেন্দ্ৰীয় স্থান
ছিল, সেইদৰে অসমৰ সমাজ
নামঘৰৰ প্ৰাধান্য প্ৰায় একক।
ঙ্কৰদেৱে অঙ্কীয়া নাটৰ জৰিয়তে
নজনা অসমৰ চহা হজুৱা লোকৰ
ৰ মহাত্মা প্ৰদৰ্শন কৰি বৈষ্ণৱ শিক্ষা
সমসাময়িক সমাজৰ নানা ধৰণৰ
বাৰ আঁতৰাই কৃষ্ণকেন্দ্ৰিক বৈষ্ণৱ
কৰি নামঘৰক সমাজৰ স্নায়ুকেন্দ্ৰ
তোলে। মধ্যযুগৰ আৰম্ভণিতে
নাটক গীৰ্জাৰ ভিতৰত যাজক বা
ণীৰ লোকৰ দ্বাৰা অভিনীত হৈছিল
ত ক্ৰমে নাট্যাভিনয় বিভিন্ন ধৰণৰ
জীৱিকা নিৰ্বাহ কৰা সাধাৰণ লোকৰ
হ। তেওঁলোকে গঠন কৰা 'গিল্ড'
াকে নাটক অভিনয় কৰে। এওঁলোক
বা এমেচাৰ নাট্যমোদী লোক।
কও গঞা সমাজৰ বিভিন্ন গোট বা
ক অভিহিত কৰে, এওঁলোক ঘাইকৈ

তিকাত ৰচিত 'এডেম' (Adam)
খন মধ্যযুগীয় ইউৰোপীয় নাটকৰ
বুলিব পাৰি। ইয়াৰ পাছত 'মিষ্টি বা
' নাটক বিধ গিল্ড (Guild) নামৰ
লবোৰে ব্যৱসায় ভিত্তিত অভিনীত
ইবোৰ ইংলেণ্ড, ফ্ৰান্স, ইটালী আদি
বেলৰ বিভিন্ন কাহিনীক ভেটি কৰি
। এই গীতি সুলভ নাটকবোৰৰ অঙ্কীয়া
কিছু পৰিমাণে সাদৃশ্য আছে। একে
মিৰাকল' নামৰ এবিধ নাটকে
ৰচ জনপ্ৰিয় হৈছিল। এইবিধ নাটকক
সাধু পুৰুষৰ জীৱনৰ কাহিনী ভিত্তিৰ

মূল নায়ক এভ্ৰিমেনে মৃত্যুৰ চৰম মুহূৰ্তৰ আগে আগে উপলব্ধি কৰে যে তেওঁ গোটেই জীৱন কেৱল পাৰ্থিৱ সুখ-সম্ভোগৰ মাজেদি কটালে। সৃষ্টিকৰ্তা ভগৱানৰ কথা তেওঁ এবাৰো নাভাবিলে, কিন্তু মৰণৰ আগে আগে ভগৱানৰ ওচৰত যেতিয়া তেওঁ কামৰ কৈফিয়ৎ দিব লগা হয়, তেতিয়া এভ্ৰিমেনে উপলব্ধি কৰে যে পাৰ্থিৱ ধন সম্পাত্তি বন্ধু বান্ধৱ শাৰীৰিক সৌন্দৰ্য আদি সকলো মিছা, কেৱল সৎ কৰ্মৰ যোগেদিহে ভগৱানৰ প্ৰেম লাভ কৰিব পৰা যায়।

নাটকখনৰ বিষয়বস্তু সম্পূৰ্ণকৈ মধ্যযুগীয় জটিল ধৰ্ম বিশ্বাস আৰু আধ্যাত্মিক মতবাদৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত। অসমৰ অঙ্কীয়া নাটকসমূহ মধ্যযুগীয় অসমৰ জটিল ধৰ্ম বিশ্বাস আৰু আধ্যাত্মিক মতবাদৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত হৈছিল।❑❑

শ্ৰুতি স্মৃতিশাস্ত্ৰ

(৩ পৃষ্ঠাৰ পৰা)

প্ৰথম বিধৰ স্মৃতিশাস্ত্ৰসমূহে জীৱৰ কল্যাণ সাধন কৰে, সমাজৰ মঙ্গল সাধন কৰে বাবে ধৰ্মীষ্ঠ তত্ত্বজ্ঞ, বিবেচকলোকে অনুসৰণ কৰে আৰু তাৰ বিধি ব্যৱস্থাবোৰ পালন কৰে। ইয়াৰ দ্বাৰা জীৱই মুক্তি লাভ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰে।

দ্বিতীয় আৰু তৃতীয় বিধে ৰাজসিক, তামসিক কৰ্ম কৰিবলৈ লোকক উদ্‌গনি দিয়ে। বিবেকবান, তত্ত্বজ্ঞ, ধৰ্মপৰায়ণ লোকে এই দুবিধ স্মৃতিৰ বিধি-বিধান কেতিয়াও পালন নকৰে।

পৰৱৰ্তী কালত স্মৃতিশাস্ত্ৰবোৰক ধৰ্মশাস্ত্ৰ বোলা হয়। স্মৃতিশাস্ত্ৰত ব্ৰাহ্মণ-ক্ষত্ৰিয়-বৈশ্য-শূদ্ৰৰ ভিতৰত ব্ৰাহ্মণ জাতিক শ্ৰেষ্ঠতম আৰু শূদ্ৰসকলে নিজ জাতিৰ প্ৰাধান্য বিস্তাৰৰ লক্ষ্য আগত ৰাখি বিশেষকৈ শূদ্ৰসকলৰ ওপৰত অবৰ্ণনীয় নিষ্পেষণ, অত্যাচাৰ, উৎপীড়নৰ বাবে বিধি-বিধান স্মৃতি কৰিলে।

জাৰ্মান পণ্ডিত মোক্ষ মূলাৰে স্মৃতিশাস্ত্ৰৰ ওপৰত মন্তব্য কৰিছে— "This is perhaps the most flagrant instance of what can be done by an unscrupulous priesthood, Here have thousands and thousands of lives been sacrificed..."

বেদৰ পৰৱৰ্তী কালত প্ৰণয়ন কৰা স্মৃতিশাস্ত্ৰসমূহত উল্লেখ কৰা বিধি-বিধানবোৰৰ মাজৰ পৰা মাত্ৰ দুই-এটা উদাহৰণ তলত দাঙি ধৰা হ'ল—

"ৰধ্যো ৰাজ্ঞা স ৰৈ শূদ্ৰো জপহোমপৰশ্চ যঃ।

ততো ৰাষ্ট্ৰস্য হন্তাসৌ যথাৰহ্নেশ্চ ৰৈ জলম্।।"

— অত্ৰি-১৯

ইয়াৰ অৰ্থ হৈছে— কোনো শূদ্ৰই যদি জপ,

শূদ্ৰ মৰাশ স্বৰূপ; সেইবাবে শূদ্ৰৰ বাবে বেদ অধ্যয়ন নিষিদ্ধ।

"একাসনোপৱেশীকত্যাং কৃতাঙ্কোনিৰ্ব্বাসঃ।"

— বিষ্ণু, ৫/২০

অৰ্থ ঃ "হীনবৰ্ণ আৰু উচ্চবৰ্ণ যদি একে আসনত বহে হীন বৰ্ণজনৰ টিকাত গৰমলোৰে দাগ দিব লাগে আৰু নিৰ্ব্বাসন দিব লাগে।

বেদ ভগৱানৰ মুখ-নিসৃতবাণী আৰু ভগৱানৰ মুখৰ পৰা এনে বৰ্বৰোচিত আৰু পৈশাচিত বাণী নিশ্চয়ে ওলোৱা নাছিল। পৰৱৰ্তী কালত এচাম শূদ্ৰ বিৰোধী আৰু ব্ৰাহ্মণপ্ৰেমী লোকে নানা ঋষিমুনিৰ দ্বাৰা এনেবোৰ মন্ত্ৰ ৰচিত হৈছিল বুলি উল্লেখ কৰি স্মৃতিবোৰ প্ৰণয়ন কৰিছিল বোধহয়। তেনে স্মৃতিৰ কথা কৃষ্ণই অৰ্জুনক কোৱা নাছিল, কৈছিল বেদ বা শ্ৰুতিসন্মত জ্ঞানকাণ্ডৰ বিধি-বিধানকহে। কৃষ্ণই গীতাত স্মৃতিৰ এনেবোৰ কথাকে কৈছিল বুলি এচাম তথাকথিত পণ্ডিতে ওকালতি কৰিব পাৰে।

স্মৃতিশাস্ত্ৰবোৰৰ বৰ্বৰতাৰ বিপৰীতে শ্ৰুতিত মানৱতাৰ অনুকুলে উপদেশ সন্নিৱিষ্ট হৈ আছে। শ্ৰুতিৰ কেইটামান মন্ত্ৰৰ উদ্ধৃতি তলত দিয়া হ'ল—

"সংগচ্ছধ্বং সংৱদধ্বং সংবোমনাংসি জানতাম্।

দেবা ভাগং যথাপূৰ্ব্বে সংজানানা উপাসতে।।"

— ঋগ্বেদ, ১০/১৯/১/২

অৰ্থ ঃ হে নৰসকল, তোমালোকৰ সকলোৰে যাত্ৰা এক হওক, সকলোৰে একেলগ হৈ আলোচনা কৰাহঁক, সকলোৰে মন উত্তম, সংস্কাৰযুক্ত হওক। জ্ঞানীগণে পূৰ্বকালত একেলগ হৈ মিলি-জুলি নিজ কৰ্তব্য কৰ্ম যিধৰণে সম্পাদন কৰিছিল তোমালোকেও তেনেদৰে কৰিবা।

"সমনীৱ আকুতি সমানা হৃদয়ানি ৰঃ।
সমানমস্তু ৰৌ মনো যথা বঃসু সহায়তি।।"

— ঋগ্বেদ, ১০/১৯/১/৪

অৰ্থ ঃ তোমালোক সকলোৰে লক্ষ্য বা উদ্দেশ্য এক হওক, হৃদয়বোৰ এক হওক, মনবোৰো এক হওক। সকলোৰে শক্তি বৃদ্ধি হওক।

"অজ্যোষ্ঠাসো অকণিষ্ঠাস এতে
সংভ্ৰাতৰো তাধৃধুঃ সৌভগায়।
যুৱা পিতা স্বপা ৰুদ্ৰ এষাং সুদুঘা
পৃশ্নিঃ সুদিনা মৰুদ্ভঃ।।

— ঋগ্বেদ, ৫/৬০/৫

অৰ্থ ঃ মানুহৰ ভিতৰত কোনো সৰু ডাঙৰ নাই, সকলোৰেই ভাই ভাইৰ দৰে। সৌভাগ্য লাভ কৰিবলৈ সকলোৰে যত্ন কৰা, সকলোৰে পিতৃ স্বৰূপ ঈশ্বৰ, মাতৃ স্বৰূপা দুগ্ধাৱতী ধৰণী।

কাতৰ নহৈ উত্তম ৰত্ন ধাৰণ কৰি
ঘৰলৈ আগমন কৰক। ঋগ্বেদৰ বি
সপক্ষে থকা এই শ্লোকটিক কিছুমা
লোকে যোনিমাগে (যোনিম্ + অ
'অগ্ৰে' শব্দৰ 'গ'ত সংযুক্ত হৈ থৰ
ঠাইত 'ন'কাৰ সংযোগ কৰি 'অ
'অগ্নে' কৰিলে আৰু বিধবাই স্বা
জ্বলন্ত অগ্নিত জাপ দি সতীদাহ
কৰিলে। হাজাৰ হাজাৰ অসহায় বি
অগ্নিত জীয়াই জীয়াই পুৰি মা
নৰপশুৰ পাশৱিকতাৰ সম্পৰ্কে আ
পণ্ডিতৰ হৃদয়তো বেদনাৰ উল্কা
আৰু পণ্ডিতজনে ওপৰত ব্যক্ত
মন্তব্যটো প্ৰকাশ কৰি থৈ
মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ-মাধৱ
স্মৃতিৰ মতক ঈশ্বৰক জনাৰ বাটত
আখ্যা দিছে। শ্ৰুতি স্মৃতিয়ে ঈশ্বৰৰ
বুলি তাৰাসৰে মন্তব্য কৰিছে।
কৰ্মকাণ্ড ঈশ্বৰপ্ৰাপ্তিৰ অন্তৰায় বুলি
মত পোষণ কৰিছে। কীৰ্ত্তন আৰু ন
তাৰ প্ৰতিফলন কীৰ্ত্তনত শঙ্কৰদে
"যিটো দেৱ ভগৱন্ত বেদে তাক
মাধৱদেৱেও ঘোষাত কৈছে—
"আগম নিগম তৰ্ক পুৰাণ
ইতিহাস তন্ত্ৰ মন্ত্ৰচয়।
হে হৰি তোমাতেসে খেলায়
তোমাৰ তত্ত্বক নজা
কিছুমান পণ্ডিতে শ্ৰুতিৰ প্ৰকৃ
"হৰি নাম ধ্বজা ধৰি বেদপথ প
আতি পাষণ্ডসকল" 'বৈষ্ণৱৰ বেশ ধ
'বেদ পথ নষ্ট কৰি' আদি আখ্যা
এতিয়া ওপৰত উদ্ধৃত ঘোষা 'মা
শ্ৰুতি স্মৃতি' আৰু 'শ্ৰুতি জননী
অনুসৰি'ক ক্ষেত্ৰত শ্ৰুতি স্মৃতিৰ কথ
প্ৰয়োগ কৰা উচিত হ'ব? ই এক বিৰ
আৰু পৰ্যালোচনাৰ প্ৰয়োজন।
বেদ প্ৰধানকৈ দুভাগত বিভক্ত
আৰু জ্ঞানকাণ্ড। বেদৰ প্ৰকৃ
জ্ঞানকাণ্ডতেই বিৰাজমান হৈ আছে
শ্ৰেষ্ঠ। কৰ্মকাণ্ডত লিপ্তজনৰ স্বৰ্গ লা
পুণ্যৰাশি শেষ হ'লে প্ৰত্যাগমন হয়।
লিপ্তসকলে তত্ত্বজ্ঞান আৰু মুক্তি
কৰ্মকাণ্ডই গৌণ অভিপ্ৰায় আৰু জ্ঞা
অভিপ্ৰায় লাভ কৰাত সহায় কৰে।
লক্ষ্য (Ultimate aim of life)
মুক্তি লাভ কৰাহে। অৱশ্যে কৰ্ম অ
কৰ্মলৈ সম্পূৰ্ণ পিঠি দিলে জীৱন
পৰিস্ফুট নহয়। ঈশ্বৰৰ অভিপ্ৰায়
কৰ্তব্য কৰ্ম সাধন কৰি জ্ঞানৰ ফা
লাগে। কৃষ্ণই গীতাত কৈছে—
"নিয়তং কুৰু কৰ্ম্ম ত্বং কৰ্ম্মজ্যায়

কৰিব।

সঙ্গীত বিদ্যালয়ৰ সংশ্লিষ্ট জিলা প্ৰতিষ্ঠা কৰি গুৰুধৰ্ম কলা-সংস্কৃতি দিয়াৰ বাবে অনুৰোধ।

জিলা শাখাৰ পৰা অংশগ্ৰহণ শিক্ষয়িত্ৰীসকলৰ নাম

ীয়া ঃ ফুলেন ভূএগ; ২। ডিব্ৰুগড় ঃ নাথ, মুনীন দোলাকাষৰীয়া; ৩। কমল বৰুৱা, তুলিকা বৰুৱা শইকীয়া, াকাষৰীয়া, থানেশ্বৰ গগৈ, আৰতী শিৱসাগৰ ঃ ত্ৰিবেনী দাস কলিতা, চতীয়া, অৰবিন্দ ৰাজখোৱা, মহেন্দ্ৰ। যোৰহাট ঃ সুমন্ত শইকীয়া; ৬। ঃ ৰঞ্জীত বৰা, দুলুপ্ৰসাদ নাথ, ি হাজৰিকা, জয়ন্ত কমল বৰুৱা, মিণ্টু ৰজ্যোতি বৰা, পৱিত্ৰপ্ৰাণ বৰা; ৭। ঃ নৰেন হাজৰিকা, মাধুৰ্য শইকীয়া; াবৰ ঃ দিলীপ হাজৰিকা, ফণী ৯। নগাঁও ঃ হৰেন্দ্ৰনাথ বৰা, শিল্পী ান্তি বৰদলৈ, অনিত্য ভূএগ, তৃষ্ণা ১০। নাজিৰা ঃ প্ৰতাপ লাহন, গৈ, যতীন বৰুৱা, পৰমানন্দ কোঁৱৰ; ৰ ঃ অলিম মহন্ত; ১২। হোজাই ঃ ৰাজু কুমাৰ কলিতা; ১৩। হামৰেণ াং, খগেন বৰদলৈ, উৎপলা হোকাই; াওঁ ঃ প্ৰমোদ ডেকা, প্ৰসন্ন কুমাৰ বৰদলৈ; ১৫। গুৱাহাটী মহানগৰী ৰিকা, দুৰ্ল্লভ শইকীয়া; ১৬। মাজুলী জৰিকা; ১৭। দক্ষিণ-পশ্চিম কামৰূপ ভা, সাৰদা ৰাভা, দিপাঙ্কৰ দাস; ১৮। ঃ কুঞ্জ ৰায়, দ্ৰৌপদী ৰায়; ১৯। ভগীৰথ ৰাজবংশী; ২০। দৰং ঃ া, কুষেশ্বৰ বৈশ্য, জিতেন কলিতা, ৰঘুনাথ ডেকা, ৰঞ্জু ডেকা, দিপুল ন ৰাজবংশী, সুমীত্ৰা ডেকা, হৰিচৰণ মহেন্দ্ৰনাথ ডেকা, অমৰজ্যোতি। ওদালগুৰি ঃ মিণ্টু নাথ, পিঙ্কুমণি বিশ্বনাথ ঃ প্ৰাণজিৎ বৰা; ২৩। গহপুৰ এগ; ২৪। লখিমপুৰ ঃ ভবেন বৰা, লক্ষীৰাম শইকীয়া, বালিৰাম নাথ, ৰা; ২৫। মনোজ দত্ত, জীৱন দত্ত, কৰ, বিকাশ শইকীয়া।

সঙ্গীত প্ৰতিযোগিতাৰ বিষয়ৰ তালিকা

, শিশু আৰু আই-মাতৃ)

ৰগীত ঃ ললিত, বড়াৰি, ভূপালি া শাখাৰ পৰা এগৰাকী শিল্পীয়ে ৰিব, সময় ৪ মিনিট) (খ) খোলবাদ্য

নৃত্য ঃ ঝুমুৰা নাচৰ গীত অংশ, সময় ৭ মিনিট (প্ৰতি জিলা শাখাৰ এটা দল)। (গ) গীত ঃ 'মোৰে জীৱনৰে সখা কৃষ্ণ', জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা ৰচিত, সময় ৫ মিনিট (প্ৰতি জিলা শাখাৰ পৰা এগৰাকী)।

৩। আই-মাতৃ ঃ

(ক) বৰগীত ঃ মাহুৰ, বসন্ত, মল্লাৰ (প্ৰতি জিলা শাখাৰ পৰা এগৰাকী, সময় ৪ মিনিট)। (খ) বিয়ানামত প্ৰতি জিলা শাখাৰ পৰা এটা দলে অংশগ্ৰহণ কৰিব পাৰিব, সময় ৭ মিনিট। (গ) দিহানাম-থিয়নাম ঃ প্ৰতি জিলা শাখাৰ পৰা এটা দল, সময় ১০ মিনিট।

নীতি-নিৰ্দেশাৱলী ঃ

১. সংশ্লিষ্ট জিলা শাখাই প্ৰতিযোগীসকলৰ নাম-তালিকা ১৫ দিনৰ আগতে মূল কাৰ্যালয় সংস্কৃতি শাখাৰ ঠিকনাত পঠাবৰ বাবে অনুৰোধ জনালো।
২. প্ৰতিযোগিতা চলি থকা সময়ত কোনো নাম-তালিকা জমা লোৱা নহ'ব।
৩. প্ৰতিযোগীসকলৰ ক্ৰমিক নং অনুসৰি প্ৰতিযোগিতাত অংশগ্ৰহণ কৰিব লাগিব।
৪. প্ৰতিযোগীসকলে বাদক আৰু বাদ্যযন্ত্ৰ আদি লগত লৈ আনিব।
৫. প্ৰতিযোগিতাত অংশগ্ৰহণ কৰা কোনো দলৰ প্ৰতিযোগীয়ে পৰিচালকৰ বিনা অনুমতিত বিচাৰকৰ ওচৰলৈ যাব নোৱাৰিব।
৬. প্ৰতিযোগিতাসমূহ সৰ্বাঙ্গসুন্দৰ হোৱাৰ বাবে জিলা শাখাই বিশেষ যত্ন ল'ব।
৭. নৃত্যশিল্পীসকলে সাজপাৰ/ ৰূপসজ্জা আদিৰ যত্ন ল'ব।
৮. জিলা শাখাই অনুমোদন জনোৱা শিল্পীসকলকহে প্ৰতিযোগিতাত অংশগ্ৰহণ কৰাৰ সুবিধা দিয়া হ'ব।
৯. দিহানাম বা থিয়নামত দলত ২০গৰাকীকৈ সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে।
১০. নিৰ্ধাৰিত সময়তকৈ সময় বাঢ়ি গ'লে মূল্যায়নৰ পৰা নম্বৰ বিয়োগ কৰা হ'ব।
১১. আইসকলে চেলেং ব্যৱহাৰ কৰিব নালাগে, ই্হা অপৰিহাৰ্য।
১২. বৰগীত, দিহানাম, থিয়নাম আদি মুখস্থ কৰি আহিব। চাই গালে মূল্যায়ন কৰা নহ'ব।
১৩. শিশুসকলৰ জন্ম তাৰিখৰ প্ৰমাণ-পত্ৰ দিব লাগিব। (১২ বছৰতকৈ অধিক হ'ব নোৱাৰিব)।
১৪. শঙ্কৰী সঙ্গীত বিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক সংশ্লিষ্ট জিলা শাখাৰ প্ৰতিযোগিতাত অংশগ্ৰহণৰ সুবিধা দিব।
১৫. সংশ্লিষ্ট জিলা শাখাই শঙ্কৰী সঙ্গীত প্ৰতিযোগিতাৰ বিচাৰক আমন্ত্ৰণ জনাব।
১৭. বাদ্যযন্ত্ৰ সঙ্গতকাৰী সংশ্লিষ্ট জিলা শাখাৰ হ'ব লাগিব।

(০৫-০৫-২০১৩ তাৰিখৰ শিক্ষা শাখা সমিতিৰ বৈঠকত অনু

পৰীক্ষাৰ্থীৰ নাম	বিদ্যালয়ৰ নাম ঠিকনা	প্ৰাপ্ত নম্বৰ	শতকৰা নম্বৰ
শ্ৰীভাস্কৰ গগৈ	জুটুলনী, চৰাইদেউ	৫১০	৮৫.০০
শ্ৰীচন্দনা কাশ্যপ	কৰিয়া, নলবাৰী	৪৯৫	৮২.৫০
শ্ৰীকৰিস্মা আহমেদ	কৰিয়া, নলবাৰী	৪৯০	৮১.৭০
শ্ৰীকবিতা বুঢ়াগোহাঞি	জুটুলনী, চৰাইদেউ	৪৮১	৮০.৮৩
শ্ৰীউপাসনা গগৈ	নিতাইপুখুৰী	৪৭৬	৭৯.৩০
শ্ৰীপল্লবী চেতীয়া	জুটুলনী, চৰাইদেউ	৪৬৬	৭৭.৬০
শ্ৰীচিন্ময় শইকীয়া	জুটুলনী, চৰাইদেউ	৪৬২	৭৭.০০
শ্ৰীলিপিকা ডেকা	মহলীয়াপাৰা, দৰং	৪৫৯	৭৬.০০
শ্ৰীনিশিতা বৰা	শান্তিপুৰ, তেজপুৰ	৪৫৭	৭৫.১৬
শ্ৰীমানৱ কুমাৰ	কৰিয়া, নলবাৰী	৪৫৪	৭৫.০৬

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ বিদ্যালয়ৰ ২০১২ বৰ্ষ প্ৰাথমিক (আই খেৰসুতি) ছাত্ৰ বৃত্তি পৰীক্ষাৰ ফলাফল

(০৫-০৫-২০১৩ তাৰিখৰ শিক্ষা শাখা সমিতিৰ বৈঠকত অনু

পৰীক্ষাৰ্থীৰ নাম	বিদ্যালয়ৰ নাম ঠিকনা	প্ৰাপ্ত নম্বৰ	শতকৰা নম্বৰ
শ্ৰীপূজা ফুকন	মুক্তিনগৰ নগাবাট	৫৪১	৯০.১৬
শ্ৰীমানিক মোহন পাতিৰ	ঢকুৱাখনা	৫৩৪	৮৯.০০
শ্ৰীনিৰূপম বৰুৱা	মহলীয়াপাৰা, দৰং	৫২২	৮৭.০০
শ্ৰীঅম্লানজ্যোতি বৰগোহাঁই	গোহাঁইবাৰী, দেওপানী	৫১৪	৮৫.৬০
শ্ৰীৰনিক বৰা	" "	৫১৩	৮৫.৫০
শ্ৰীমৃণাল বসুমতাৰী	হাওৰাঘাট, কাৰ্বিআংলং	৫১০	৮৫.০০
শ্ৰীপ্ৰেৰণা দাস	কৰিয়া, নলবাৰী	৫০৯	৮৪.৮০
শ্ৰীলাটু ভৰালী	হাৰ্হি, গোবিন্দপুৰ	৫০৮	৮৪.৬০
শ্ৰীবৰষাৰাণী শইকীয়া	" "	৫০৭	৮৪.৫০
শ্ৰীঅৰ্ণৱজ্যোতি বৰুৱা	কাকী ২ নং	৫০৭	৮৪.৫০
শ্ৰীবনানী ডাউকা	কৰিয়া, নলবাৰী	৫০৩	৮৩.০০
শ্ৰীৰাজীৱলোচন বৰুৱা	মহলীয়াপাৰা, দৰং	৪৯৯	৮০.১৬
শ্ৰীদেৱাশীষ গোস্বামী	কৰিয়া, নলবাৰী	৪৯৭	৮২.৮০
শ্ৰীজ্ঞানজ্যোতি ডেকা	জাজৰি, মৰিগাঁও	৪৯৫	৮২.৫০
শ্ৰীহীমাদ্ৰী শৰ্মা	তেজপুৰ, মাজগাঁও	৪৯৫	৮২.৫০
শ্ৰীগৌৰাঙ্গ ঠেঙাল	ৰেংগমা গ্ৰাণ্ট	৪৯৫	৮২.৫০
শ্ৰীউপাসনা দত্ত	হাৰ্হি, গোবিন্দপুৰ	৪৯৪	৮২.৪০
শ্ৰীপল্লৱী স্বৰ্গীয়াৰী	ৰেংগমা গ্ৰাণ্ট	৪৯৪	৮২.৪০
শ্ৰীবিজিত ডেকা	মহলীয়াপাৰা, দৰং	৪৯৩	৮২.১০
শ্ৰীমধুস্মিতা ডেকা	" "	৪৯৩	৮২.১০
শ্ৰীউপমাজ্যোতি বৈশ্য	কৰিয়া, নলবাৰী	৪৯২	৮২.০০
শ্ৰীমনালী বৈশ্য	তেজপুৰ, মাজগাঁও	৪৯১	৮১.৮০
শ্ৰীদিপাঙ্কৰ গগৈ	গোহাঁইবাৰী, দেওপানী	৪৯১	৮১.৮০
শ্ৰীইন্দ্ৰাণী বৰুৱা	হাৰ্হি, গোবিন্দপুৰ	৪৯০	৮১.৭০
শ্ৰীকল্লন বৰা	ৰেংগমা গ্ৰাণ্ট	৪৮৮	৮১.৩০

অনুমান কৰিব পাৰি যে জ্ঞান আৰু
গ্ৰন্থবোৰৰ ৰচনাৰ পূৰ্বেই ৰামায়ণ ৰচনা
া। অৰশ্যে 'যোগবশিষ্ঠ' ৰামায়ণত
কথাই ঠাই পাইছে। কিন্তু যোগবশিষ্ঠ
ক বাল্মীকি ৰামায়ণ বহু প্ৰাচীন।
কানো ঠাইতে পালি ভাষাৰ উল্লেখ
সংস্কৃত ভাষাৰহে বিপুল ব্যাপ্তি আছিল
ান হয়। কাৰণ, ৰামায়ণত অসুৰ
ংস্কৃত ভাষাতহে কথা কৈছিল।
ত 'মনুসংহিতা'ৰ ভাৱ-ভাষাৰ সাদৃশ্য
মনুসংহিতাৰ 4ম অধ্যায়ৰ ৰাজধৰ্ম
খাখিনি ৰামায়ণৰ কিষ্কিন্ধ্যা কাণ্ডৰ
21–32 নং শ্লোকৰ লগত
ভাৱে সেইকথাৰ বিচাৰ কৰিলেও সেই
ান পোৱা যায়। সমগ্ৰ ৰামায়ণত
ৰ নিয়ম প্ৰতিফলিত হৈছে।
ন্দলীয়ে অবিকৃতভাৱে সংক্ষেপে
উদ্ধাৰ কৰি অসমীয়াত ৰামায়ণ ৰচনা
ী কন্দলী কিন্তু মহাকৌশলী আছিল।
গু কথা অংশ সংযোগ নকৰাকৈ থকা
থাত কৌশলেৰে ঘোষণা দি দায় দোষ
ঃ
ৰ বোলে কাব্যৰস কিছু দিলোঁ
দুগ্ধক মথিলে যেন ঘৃত।'[16]
কবি কন্দলীয়ে সংযোগ কৰা
মূল কাহিনীক ক'তো বিকৃত কৰা নাই।
তে উল্লেখযোগ্য যে, কাহিনীৰ
বৃদ্ধিৰ কাৰণে ঠায়ে ঠায়ে মূল
হু কথা অগাপিছা কৰিছে। উদাহৰণ
যাধ্যাকাণ্ডৰ কুঁজী মন্থৰাৰ নিৰ্যাতনৰ
াঙুলিয়াব পাৰি। বাল্মীকি ৰামায়ণ
ৰথৰ মৃত্যুৰ পিছত ভৰত-শত্ৰুঘ্ন
ঘৰৰ পৰা আহিয়েই যেতিয়া জানিলে
ৰাৰ কূট পৰামৰ্শক্ৰমেহে কৈকেয়ীয়ে
ন দিয়ালে। তেতিয়া ক্ৰোধত হিতাহিত
ইই কুঁজীক নিৰ্যাতন দিলে। ই সম্পূৰ্ণ
ন হৈছে। সেই কাৰণে মাধৱ কন্দলীৰ
মনোজ্ঞ আৰু আকৰ্ষণীয়।
ৰি বাল্মীকিৰ সংস্কৃত ৰামায়ণ অনুসৰি
ঙ্কাকাণ্ডৰ আৰম্ভণিতে ৰাৱণৰ দ্বাৰা
আৰু লাঞ্ছিত হৈ আহি ৰামৰ ওচৰত
কন্দলীৰ ৰামায়ণত সেইকথা সুন্দৰ
টিত হোৱা দেখুৱাইছে। ৰামে ভালুক
সৈন্যৰ সৈতে আহি লঙ্কালৈ বুলি
াগৰৰ পাৰ পোৱাত বিভীষণে ৰামৰ
ণ লোৱা বুলিহে কন্দলীয়ে চিত্ৰিত
ধিকৰো কন্দলীয়ে গৌড়ীয় সংস্কৰণ
ৰিছিল। এই কাৰণে অন্যান্য সংস্কৰণৰ
গত কোনো কোনো অংশ অগাপিছা

যায়। ড^0 সত্যেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মাই বুল্কেৰ আলোচনাৰ সহায়ত তেওঁৰ বিশিষ্ট গ্ৰন্থ 'ৰামায়ণৰ ইতিবৃত্ত'ত দেখুৱাইছে যেÐ

(ক) সীতাৰ মাতৃ মেনকাৰ বৃত্তান্ত
(খ) ৰামকুশৰ পাদুকা
(গ) ৰামৰ প্ৰতি তাৰাৰ অভিশাপ
(ঘ) ৰাৱণে বিভীষণৰ গোৰ মৰা
(ঙ) কালনেমীৰ বৃত্তান্ত
(চ) বিভীষণে মাতৃ কৈকসী আৰু বিমাতাৰ সন্তান কুবেৰৰ লগত আগতে পৰামৰ্শ কৰিহে ৰামৰ আশ্ৰয় লোৱা আদি দাক্ষিণাত্য আৰু পশ্চিমোত্তৰ সংস্কৰণত নাই। গৌড়ীয় পাঠতহে আছে।

বাল্মীকি ৰামায়ণ লগত মাধৱ কন্দলীৰ ৰামায়ণৰ সাদৃশ্য বেছি। বাল্মীকি ৰামায়ণৰ ৰাম আৰু কন্দলীৰ ৰামায়ণৰ ৰাম মূলতঃ আদৰ্শ পুৰুষ। ৰামৰ চৰিত্ৰৰ মাজেদি দেখুৱাইছে যে পুৰুষৰ সকলো পুৰুষাৰ্থ ৰামায়ণত চিত্ৰিত হৈছে। অৰশ্যে ৰামক অৱতাৰী পুৰুষ ৰূপেও চিত্ৰিত কৰা হৈছে। আনকি ৰামো এই বিষয়ত সচেতন আছিল। ৰাৱণৰ মৃত্যুত বিভীষণ শোকাভিভূত হোৱাত ৰামে শান্তনা দিছে Ð

'সদ্গতি ভৈলহাতে পৰিলা আমাৰ।'[19]

মাধৱ কন্দলীয়ে ৰামক সৰ্বজ্ঞ ভগৱান বুলি অঙ্কণ কৰোৱা নাই। আনকি ৰাৱণৰ মৃত্যু বাণ ব্ৰহ্মাস্ত্ৰ নিক্ষেপ কৰিবলৈ ইন্দ্ৰৰ সাৰথি মাতলিয়েই সোঁৱৰাই দিব লগা হৈছে।[20] সৰ্বজ্ঞ ভগৱান হোৱাহেঁতেন ৰামে ৰাৱণৰ মৃত্যুবৰণৰ কথা আগতীয়াকৈ জানিলেহেঁতেন। এইক্ষেত্ৰত বাল্মীকি ৰামায়ণৰ লগত কন্দলী ৰামায়ণৰ সাদৃশ্য বেছি। বাল্মীকিৰ ৰামায়ণতো ৰাম অৱতাৰী পুৰুষহে। অৰশ্যে দেৱতা,ব্ৰাহ্মণ, ঋষি, বান্দৰ, ভালুক আদিয়ে ৰামক ভগৱানৰ অৱতাৰৰূপে মানি ভক্তি বা প্ৰশস্তি নিবেদন কৰিবলৈ এৰা নাই।[21]

মাধৱ কন্দলীয়ে তেওঁৰ অসমীয়া ৰামায়ণত সীতাৰ চৰিত্ৰটো বাল্মীকি ৰামায়ণতকৈ অধিক সাহসী আৰু প্ৰগল্‌ভাৰূপে অঙ্কণ কৰিছে। বিশেষকৈ ৰাৱণে হৰণ কৰা সময়ৰ সীতা।

বাল্মীকি ৰামায়ণৰ বালকাণ্ড আৰম্ভ হৈছে বাল্মীকিয়ে নাৰদক সোধা প্ৰশ্নেৰে। সেয়া কন্দলীৰ ৰামায়ণৰ আদিকাণ্ডত পোৱা নাযায়। বাল্মীকি ৰামায়ণ বহুক্ষেত্ৰত লৌকিক, সেইদৰে কন্দলীৰ ৰামায়ণো বহুক্ষেত্ৰত বাল্মীকিতকৈ বেছি লৌকিক ৰূপতহে পোৱা যায়। বাল্মীকিৰ ৰাম, লক্ষ্মণ, ভৰত আদি চৰিত্ৰৰ প্ৰায়েই বাক্ সংযম দেখা যায়। কিন্তু মাধৱ কন্দলীয়ে চৰিত্ৰবোৰক প্ৰায়েই লোকজীৱনৰ মাজৰ স্বাভাৱিক চৰিত্ৰৰূপেহে চিত্ৰিত কৰিছে। ৰামৰ বনবাসৰ আদেশ হোৱাৰ পূৰ্বক্ষণত পিতৃ দশৰথৰ বিষাদ বিমৰ্ষতা দেখি

অৰ্থাৎ Ð 'হে পিতাঙ্গ আপোনাৰ দুঃখ দূৰ হওক। এনেদৰে চকুপানী টোকা উচিত নহয়। নদীসমূহৰ স্বামী সমুদ্ৰ কেতিয়াও ক্ষুব্ধ নহয় অৰ্থাৎ মৰ্যাদা ত্যাগ নকৰে। সেইদৰে আপুনিও মৰ্যাদা ত্যাগ কৰা উচিত নহয়।'

কিন্তু মাধৱ কন্দলীয়ে ৰামক লোকজীৱনৰ সাহসী আৰু আদৰ্শবান যুৱকৰূপে প্ৰতিপন্ন কৰিব বিচৰা হেতুকেহে যেন ৰামক প্ৰগল্‌ভৰূপত চিত্ৰিত কৰিলে। আনহাতে, ৰামক বনবাসৰ আদেশ দিয়া কাৰণে লক্ষ্মণে দশৰথক পৰা গালিও আচলতে লোকজীৱনৰ গালি।[24] লোক সমাজত আজিও বহু যুৱক আছে যি বাপেকক 'বৃদ্ধ' বুলি অৱহেলা কৰে।[25] আনকি সতীয়া মাকক গোসাঁনীৰ দৰে কান্ধত লৈ ঘূৰি ফুৰিব লাগে বুলি কৈ বাপেকক বিদ্ৰুপাত্মক গালি পাৰে।

লক্ষ্মণৰ চৰিত্ৰও লোক সমাজৰ স্বাভাৱিক যুৱকৰূপে অঙ্কণ কৰিছে। আনকি লক্ষ্মণে বনবাসৰ আজ্ঞা ওফৰাবৰ কাৰণে ৰামৰ অনুমতি বিচাৰি যিবোৰ উক্তি দাঙি ধৰিছে, সেইবোৰো লোক সমাজৰ বাবে একেবাৰে স্বাভাৱিক। ভৰতকো মাধৱ কন্দলীয়ে ক্ৰোধিত উদণ্ড যুৱকৰূপে অঙ্কণ কৰিছে।[26] মাধৱ কন্দলীয়ে গ্ৰাম্য অশিক্ষিত যুৱকৰ কঠুৱা বাক্য প্ৰয়োগ কৰিছে। ভৰত ৰজা হ'লে কুঁজীৰ গুপ্ত পটেশ্বৰী হোৱাৰ আকাঙ্খা তেনেই লৌকিক[27] আৰু লোক জীৱনৰ মাজত তেনে কথাৰ প্ৰচলন তেনেই স্বাভাৱিক।

আদিকবি বাল্মীকিয়ে সীতাক লৌকিক স্বাভাৱিক ৰূপত অঙ্কণ কৰিছে। লোকজীৱনৰ বহুগৰাকী যুৱতী নাৰীৰ দৰে সীতাইও স্বামী ৰামৰ সৈতে যৌৱন উপভোগ কৰিব বিচাৰে। বাৰে বাৰে অনুৰোধ জনোৱা সত্বেও ৰামে সীতাক এৰি বনলৈ যাবলৈ ওলোৱাত সীতাৰ প্ৰতিবাদসূচক মনোভাৱ দেখা যায়।[28]

লোকজীৱনত এগৰাকী যুৱতী নাৰীৰ মনোভাৱ এনেকুৱাই দেখা যায়। লোকজীৱনত বহুনাৰী প্ৰতিবাদমুখৰা। প্ৰতিবাদ কৰিবলৈ তেওঁলোকে কুণ্ঠাবোধ নকৰে। লঙ্কাকাণ্ডত সীতাক উদ্ধাৰ কৰি অনাৰ পিছত ৰামে বৰ্জন কৰিবলৈ বুলি প্ৰকাশ কৰা মনোভাৱৰ প্ৰতি সীতাই প্ৰতিবাদ জনায়।[29] সীতাৰ উক্তিসমূহত প্ৰতিবাদমুখৰা ছবিখন স্পষ্টভাৱে প্ৰকাশ পাইছে। এনে লোকব্যৱহাৰৰ লগতে সমকালীন সমাজৰ অকৃত্ৰিমতাসমূহ চিত্ৰিত কৰিছে।

আদিকবি বাল্মীকিৰ ৰচিত সংস্কৃত ৰামায়ণত ভাষা উচ্চস্তৰৰ অভিজাত্যপূৰ্ণ। মাধৱ কন্দলীৰ ভাষা লৌকিক আৰু লোকৰীতিৰ যথাযথভাৱে ৰূপদান কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছিল। কিষ্কিন্ধ্যাকাণ্ডত সুগ্ৰীৱ আৰু বালীৰ যুদ্ধৰ বৰ্ণনাও একেবাৰে লৌকিক। অৰশ্যে বহুক্ষেত্ৰত বাল্মীকিৰ

ৰুচি আৰু অনুভূতি অনুসৰি তেওঁৰ
অসমীয়া সমাজৰ উপযোগীকৈ ৰ
ৰচনা কৰিছিল। তেওঁৰ ৰামায়ণ ৰচন
হ'ল Ð 'লম্ভা পৰিহৰি সাৰোদ্ধৃতে
তেওঁ প্ৰায়ে সযতনে ৰক্ষাও কৰিছে।
মহৰ্ষি বাল্মীকি ৰামায়ণৰ সুন্
যথাৰ্থতে সুন্দৰ। সুন্দৰ কাণ্ডৰ তৃ
লঙ্কানগৰীৰ পৰ্বত, পাহাৰ, সাগৰ, ন
অট্টালিকা আদিৰ সুন্দৰ বৰ্ণনা দিছে।[3
সুন্দৰ কাণ্ডৰ প্ৰথম সৰ্গত 213
হনুমানৰ দ্বাৰা সমুদ্ৰ লঙ্ঘন, মৈনাক
স্বাগত, সিংহিকা বধ কৰি সমুদ্ৰ প
সৌন্দৰ্য দৰ্শন আদি বৰ্ণনা কৰিছে।
কিন্তু মাধৱ কন্দলীয়ে কেৱল 5
সকলো কথাৰ সাৰ সামৰি লৈছে
প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য বা পৰিৱেশ ব
ক্ষেত্ৰত সমকালীন অসমৰ কথা মনৈ
উদাহৰণ স্বৰূপে সুন্দৰ কাণ্ডত লঙ্কা
ছবি চিত্ৰিত কৰিলে সেয়া সম্পূৰ্ণৰ
গছ-গছনি আৰু ফুল ফুলৰহে চিত্ৰ।
মধুবন ধ্বংস আদি বৰ্ণনাসমূহ অতি
যেনহে লাগে। মূল বাল্মীকি ৰামা
বাহুল্যভাৱে পোৱা নাযায়। আনকি ল
কিষ্কিন্ধালৈ ঘূৰি হনুমানক লৈ
বান্দৰবিলাকে যি আনন্দোৎসৱ ক
কবিৰ বাস্তৱ উপলব্ধিহে।
মাধৱ কন্দলীয়ে শেষত কৈছে
শাস্ত্ৰক সংক্ষেপে পদত ৰচনা কৰিলে
তেওঁ লৌকিক কথা বুলি কৈ সৰ্ব
কৰি দিৱৰ বাবে পটুৱৈ সমাজৰ ওচৰ
জনাইছে।[35]

মাধৱ কন্দলীৰ ৰামায়ণৰ

কাব্যৰ ইতিহাসত বাল্মীকিৰ ৰামায়ণ
ৰূপে পৰিচিত আৰু কবিজনাও আ
পৰিচিত সময়ৰ ফালৰ পৰা চাৰে
সাহিত্যৰ এইখনেই প্ৰথম কাব্য। এ
সাহিত্যত ৰচিত হোৱা আন এখন
মহাভাৰত। কিন্তু মহাভাৰতকৈয়ে
কাব্যিক সৌন্দৰ্য অধিক। মহাভাৰ
সৌন্দৰ্য ৰামায়ণৰ তুলনাত কম হ
হ'ল এয়ে যে মহাভাৰতখন, ঘাইকৈ এ
এই শাস্ত্ৰখনকে কাব্যৰ অনুকৰণত ব
ৰচনা কৰা হৈছিল। অৰশ্যে এই ক
ৰামায়ণ ৰচিত হোৱাৰ আগৰে গ
কাহিনীটো এটি প্ৰাচীন কাহিনীৰূপে চি
বৌদ্ধ দাৰ্শনিক অশ্বঘোষৰ ৰচিত 'বু
কোৱা হৈছে যে, চ্যৱণ নামৰ এজন
কাহিনীটোক লৈ এখনি সাধাৰণ গ্ৰন্থ ৰ

দ্যঘোষিত হাইস্কুল
ৰীক্ষাত (২০১৩
বিষয়ত লেটাৰ সহ
ত ৫১২ নম্বৰ লাভ

বিভাগত উত্তীৰ্ণ হৈ প্ৰাথমিক শাখাটিৰ ঞ্চলটোলৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনে। মতী প্ৰাথমিক শাখাৰ সঙ্গী তথা আঞ্চলিক শাখাৰ সহসম্পাদক শইকীয়া আৰু শ্ৰীমঞ্জু শইকীয়া ৰ তেওঁ দ্বিতীয় কন্যা।◆

ঃ (২) শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘৰ জিলা শাখাৰ নাৰায়ণপুৰ আঞ্চলিক ৰণ প্ৰাথমিক শাখাৰ লাপ বৰুৱা (কুমুদ) বৰুৱা আইগৰাকীৰ শ্ৰীপ্ৰল্লৱজ্যোতি দ্যঘোষিত হাইস্কুল

ীক্ষাত ছয়টা বিষয়ত লেটাৰ সহ (৫৩৮) পাই প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ ক শাখাটিৰ লগতে অঞ্চলটোলৈ য়াই আনে।◆

াংলং ঃ (১) শ্ৰীশাশ্বতী বৰাই ত ২০১৩ বৰ্ষৰ শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত ষয়ত লেটাৰ নম্বৰ বিভাগত উত্তীৰ্ণ ওঁ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ

বি আংলং জিলাৰ হাওৰাঘাট নগৰৰ সঙ্গী শ্ৰীজ্যোতি বৰা বাপ আৰু ৰাৰ প্ৰথমা কন্যা।◆

অৰুণজ্যোতি কাকতিয়ে ২০১৩ চনৰ ান্ত পৰীক্ষাত সাধাৰণ বিজ্ঞান বিষয়ত সহ প্ৰথম বিভাগত ছে। এওঁ শ্ৰীমন্ত ঙ্ঘৰ কাৰ্বি আংলং ৰ হাওৰাঘাট নগৰ খাৰ সঙ্গী শ্ৰীমহেশ্বৰ

ু শ্ৰীসবিতা কাকতিৰ প্ৰথম সন্তান।◆

দ্যঘোষিত ২০১৩ ন শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত ৰাই তিনিটা বিষয়ত ম্বৰ পাই প্ৰথম উত্তীৰ্ণ হৈছে। এওঁ ৱদেৱৰ সঙ্ঘ, কাৰ্বি া শাখাৰ হাওৰাঘাট নগৰৰ প্ৰাথমিক ঘৰীয়া শ্ৰীঋযেশ্বৰ বৰা আৰু শ্ৰীমিনু একমাত্ৰ কন্যা।◆

ীউদ্দীপ্তা বৰাই ত ২০১৩ বৰ্ষৰ শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত

আংলং জিলা শাখাৰ হাওৰাঘাট নগৰৰ প্ৰাথমিক শাখাৰ সঙ্গী শ্ৰীকীৰ্তি বৰা আৰু শ্ৰীদীপা দেৱীৰ শইকীয়া আইৰ প্ৰথমা কন্যা।◆

(৬) সদ্যঘোষিত ২০১৩ বৰ্ষৰ হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত শ্ৰীসাগৰিকা বৰাই তিনিটা বিষয়ত লেটাৰ সহ ষ্টাৰ নম্বৰ লাভ কৰি প্ৰথম বিভাগত সুখ্যাতিৰে উত্তীৰ্ণ হৈছে। এওঁ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘৰ কাৰ্বি আংলং জিলা শাখাৰ হাওৰাঘাট নগৰৰ প্ৰাথমিক শাখাৰ সঙ্গী শ্ৰীপুষ্পেন্দ্ৰ বৰা আৰু শ্ৰীআইমণি বৰা আইৰ একমাত্ৰ কন্যা।◆

গহপুৰ ঃ (১) শ্ৰীবৰষা বৰাই সদ্যঘোষিত উচ্চ মাধ্যমিক শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত গহপুৰ ছোৱালী উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ পৰা ডিষ্টিংচন সহ (৮৯ শতাংশ) অসমীয়া, ইংৰাজী, সাধাৰণ, গণিত, উচ্চ গণিত, সাধাৰণ বিজ্ঞান, সমাজ বিজ্ঞান বিষয়ত লেটাৰসহ সুখ্যাতিৰে উত্তীৰ্ণ হয়। শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘ গহপুৰ জিলা শাখাৰ গহপুৰ আঞ্চলিকৰ গহপুৰ নগৰৰ প্ৰাথমিক শাখাৰ একান্ত সঙ্গী প্ৰয়াত উমেশ চন্দ্ৰ বৰা আৰু শ্ৰীমীৰা বৰাৰ কন্যা।◆

(২) শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘৰ গহপুৰ জিলা শাখাৰ গহপুৰ আঞ্চলিক শাখাৰ গহপুৰ নগৰ প্ৰাথমিক শাখাৰ সঙ্গী শ্ৰীগুণ হাজৰিকা আৰু শ্ৰীবিবি হাজৰিকাৰ সন্তান শ্ৰীপ্ৰৰণজ্যোতি হাজৰিকাই সদ্যঘোষিত হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত ডিষ্টিংচন সহ (৮৮%) ইংৰাজী, অসমীয়া, সাধাৰণ গণিত, সমাজ বিজ্ঞান, উচ্চ গণিত, সাধাৰণ বিজ্ঞান, বিষয়ত লেটাৰ নম্বৰলৈ সুখ্যাতিৰে উত্তীৰ্ণ হয়।◆

(৩) শ্ৰীজৰ্নাৰ্দ্দন বৰাই সদ্যঘোষিত উচ্চ মাধ্যমিক শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত গহপুৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ পৰা ইংৰাজী, অসমীয়া, সাধাৰণ গণিত, উচ্চ গণিত, সাধাৰণ বিজ্ঞান বিষয়ত লেটাৰ সহ ষ্টাৰমাৰ্ক (৮০%)লৈ সুখ্যাতিৰে উত্তীৰ্ণ হয়। এওঁ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘৰ গহপুৰ জিলা শাখাৰ গহপুৰ আঞ্চলিক শাখাৰ অন্তৰ্গত গহপুৰ নগৰ প্ৰাথমিকৰ একান্ত সঙ্গী শ্ৰীবলীন বৰা আৰু শ্ৰীৰুমী বৰাৰ পুত্ৰ।◆

(৪) শ্ৰীমমিতৰঞ্জন গগৈয়ে সদ্যঘোষিত উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত ছয় দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা বিজ্ঞান শাখাত ষ্টাৰ নম্বৰ সহ (৮৪%) অসমীয়া, পদাৰ্থ বিজ্ঞান, গণিত, পৰিসংখ্যা

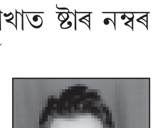

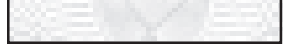

পাই প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হয়।

এওঁ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘৰ কলিয়াবৰ জিলা শাখাৰ ১নং মধ্য কলিয়াবৰ প্ৰাথমিক শাখাৰ সঙ্গী শ্ৰীকমল হাজৰিকা আৰু শ্ৰীবৰ্ণালী হাজৰিকা আইৰ কন্যা।◆

নগাঁও ঃ (১) শ্ৰীশুকদেৱ পাতৰেই সদ্যঘোষিত উচ্চ মাধ্যমিক শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত ৰামানুজ জুনিয়ৰ কলেজৰ পৰা অসমীয়া, ইংৰাজী আৰু দৰ্শন বিষয়ত লেটাৰসহ সুখ্যাতিৰে প্ৰথম বিভাগ উত্তীৰ্ণ হয়। এওঁ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘ, নগাঁও জিলা শাখাৰ নৰহৰি আঞ্চলিক শাখাৰ শ্ৰীমধুসুদন প্ৰাথমিক শাখাৰ একান্ত সঙ্গী শ্ৰীজয়ৰাম পাটৰ আৰু শ্ৰীমঞ্জু পাটৰ আইৰ পুত্ৰ।◆

(২) শ্ৰীপাপৰী দেউৰীয়ে সদ্যঘোষিত উচ্চ মাধ্যমিক শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত অৱতীৰ্ণ হৈ অসমীয়া আৰু দৰ্শন বিষয়ত লেটাৰসহ সুখ্যাতিৰে প্ৰথম বিভাগ উত্তীৰ্ণ হয়। এওঁ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘ, নগাঁও জিলা শাখাৰ নৰহৰি আঞ্চলিক শাখাৰ শঙ্কৰজ্যোতি প্ৰাথমিক শাখাৰ সঙ্গী শ্ৰীঅৰণি দেউৰীবাপৰ পুত্ৰ।◆

(৩) শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘ, নগাঁও জিলা শাখাৰ নৰহৰি আঞ্চলিক শাখাৰ সনাতন প্ৰাথমিক শাখাৰ সঙ্গী শ্ৰী শ্ৰীকৃষ্ণ শইকীয়া আৰু শ্ৰীসোণপা শইকীয়া আইৰ পুত্ৰ শ্ৰীপ্ৰাঞ্জল প্ৰতীম শইকীয়াই উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত অসমীয়া আৰু দৰ্শন বিভাগত লেটাৰ নম্বৰ লাভ কৰি প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হয়।◆

প্ৰথম বৰ্ষৰ উত্তীৰ্ণ ১০০%

বৰপেটা ঃ বৰপেটা জিলা শাখাৰ বৰনগৰ আঞ্চলিকত প্ৰতিষ্ঠিত শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ বিদ্যালয়ৰ প্ৰথম বৰ্ষৰ হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত ১৭জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে পৰীক্ষাত অৱতীৰ্ণ হৈ ৩জন প্ৰথম বিভাগত (২জনে ইংৰাজী আৰু হিন্দীত লেটাৰ নম্বৰ লাভ কৰিছে), ৪জন দ্বিতীয় বিভাগত আৰু ১০জনে তৃতীয় বিভাগত উত্তীৰ্ণ হয়।◆

শিশু-মঞ্জৰীলৈ লেখা আহ্বান

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘই শিশুসকলৰ উদ্দেশ্যে প্ৰকাশ কৰা শিশু-মঞ্জৰী আলোচনীখনিৰ দ্বাদশ সংখ্যা প্ৰকাশৰ দিহা কৰা হৈছে। উক্ত আলোচনীভাগিত প্ৰকাশ কৰিবৰ বাবে শিশু-উপযোগী গল্প, কবিতা, প্ৰবন্ধ, কাহিনী, শিশু

জিলা শাখাৰ অন্তৰ্গত শঙ্কৰদেৱৰ
শাখাৰ উদ্যোগত মাজুলীৰ বনগাঁ
চামগুৰি বণিয়াগাঁও নামঘৰত
প্ৰচাৰমূলক সভা মূলৰ সদস্য
ভঁৰালীবাপৰ সভাপতিত্বত অনু
শঙ্কৰদেৱৰ আঞ্চলিক শাখাৰ সম্পাদ
খনিকৰবাপে সভাৰ উদ্দেশ্য ব্যাখ্য
পুৰণা চামগুৰি সত্ৰৰ পৰা ফালৰি
এচাম লোকে পুৰণা চামগুৰি ব
'মহাপুৰুষীয়া সত্ৰ সমাজ' নামে
সংগঠন গঢ়ি তুলিছিল। কিন্তু উ
সংগঠনত শুদ্ধ নীতি আদৰ্শ আৰু
সমাজ তেওঁলোকে আশা কৰা ম
নোপোৱাত গুৰুজনাৰ আদৰ্শত প্ৰতি
শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত
অন্তভুৰ্ক্তি হ'বলৈ ইচ্ছা প্ৰকাশ ক
জিলা শাখা সম্পাদক শ্ৰীবিশ্বনাথ
আয়োজক কমিটিৰ আমন্ত্ৰণক্ৰমে
প্ৰচাৰ শাখা সমিতিৰ সভাপতি শ্ৰীচ
সম্পাদক শ্ৰীযোগেশ লয়িং আ
জিলাৰ প্ৰচাৰ শাখা সমিতি উপ
শ্ৰীতুলসী হাজৰিকাবাপ সভাত উপ
পুৱাভাগত আয়োজন কৰা নামভাগ
প্ৰচাৰ সম্পাদক শ্ৰীযোগেশ লয়িং
প্ৰসঙ্গ কৰে।

সভাত মুখ্য অতিথিৰ ভাষণ
হাজৰিকাবাপে শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ স
উদ্দেশ্য আৰু গুৰুজনাৰ নীতি-আদৰ্শ
বিৱৰি কয়। শ্ৰীযোগেশ লয়িংবা
শঙ্কৰদেৱৰ অন্যতম প্ৰিয় শিষ্য বণি
আতাৰ মহান ত্যাগ আৰু অকপট
বিষয়ে বিস্তৃতভাৱে দাঙি ধৰে আ
বণিয়া আতাৰ আদৰ্শৰে আগবাঢ়ি
জনায়।

১৬ঘৰ গৃহস্থীৰ ৭৫গৰাকী
'হৰিদাস বণিয়া' নামকৰণে এ
প্ৰাথমিক শাখা গঠন কৰে। শ্ৰী
ভঁৰালীবাপক সভাপতি আৰু শ্ৰী
বৰাবাপক সম্পাদক হিচাপে
কাৰ্যকৰী সমিতি গঠন কৰা হয়।

উল্লেখ্য যে 'মহাপুৰুষীয়া স
বাকী থাকি অহা বাপ-আই সমস্ত
উপস্থিত থাকে আৰু অদূৰ ভৱিষ্যতে
হ'বলৈ প্ৰতিশ্ৰুতি প্ৰদান কৰে।◆

শৰণ আৰু ভজন অ

লখিমপুৰ ঃ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘ
আঞ্চলিক শাখাৰ সৌজন্যত নাৰায়
কাৰ্যালয় তথা বৰ নাৰায়ণপুৰ নাম
২/৬/২০১৩ তাৰিখ দেওবাৰে
৩/৬/২০১৩ তাৰিখে ভজনৰ অনুষ্ঠ
হয়। উক্ত দুয়োটা অনুষ্ঠানত আঞ্চ
বিভিন্ন প্ৰাথমিক শাখাৰ পৰা ৫৬জ

ৱ দিয়া নাছিল। তেওঁ ইমান নিপুণভাৱে চনা কৰিছে যে, মৌলিকোপম ৰূপে পৰিগণিত হৈছে। কবি কন্দলী প্ৰতিভাৰ অধিকাৰী নোহোৱাহেঁতেন নহ'লহেঁতেন। তেওঁ শ্লোক ছন্দত ংস্কৃত শ্লোক ৰচনা কৰিছিল।

ৰচিত সংস্কৃত ৰামায়ণৰ অযোধ্যা সৰ্গত দেখা যায় যে, মন্থৰাই ৰামক বলৈ কুপৰামৰ্শ দিয়াত প্ৰথমতে বেয়া পাইছিল। কাৰণ, ৰামৰ প্ৰতি ীম মৰম আছিল।

ভৰতো মান্যস্তথা ভূয়োঅপি ৰাঘৱঃ।
্যাতোতিৰিক্তং চ মম শুশ্ৰূষতে বহু।।
দি হি ৰামস্য ভৰতস্যাপি ত্য তদা।
হি যথা অত্মানং যথা ভ্ৰাতৃংস্তু

শ্লোক ফাঁকিত কন্দলীয়ে মৌলিক ৰাইছে।

ন্দিৰ ৰাম বাপ শুদ্ধমতি।
্যাতোধিক মোত কৰয় ভকতি।।
....
াল ৰাজ্যভূঞ্জি সহৰিষ মনে।
ৰামে ৰাজ্য সম্পিব আপনে।।'[37]

ৰ লঙ্কাৰ পৰা প্ৰত্যাবৰ্তন আৰু বানৰ ৰ মিলনৰ এক সুদীৰ্ঘ বৰ্ণনা মূল মায়ণত পোৱা যায়। কবি কন্দলীয়ে ও একেবাৰে চমুকথাত সামৰিছে। ্যাগমনৰ পিছত বান্দৰ সৈন্যসকলৰ শৰ জীৱন্ত ছবি পোৱা যায়।[38] লনৰ এই ছবি কেৱল জীৱন্তই নহয় । সুগ্ৰীৱৰ মধুফলৰ বাগিছাৰ মধুফল সন্যসকল ৰাম আৰু সুগ্ৰীৱৰ ওচৰলৈ চিবাগি যোৱা ছবি স্বাভাৱিক আৰু ত অঙ্কন কৰিছে।[39] ধিতিঙ্গালি'[40] শব্দটো অতি স্বাভাৱিক ৰ্য। ইয়াত কবিৰ মৌলিক প্ৰতিভা আৰু ক্তিৰ অনুপম নিদৰ্শন মাথোন।

মায়ণত দেখা যায় যে লঙ্কা যুদ্ধত োৱাৰ পিছত ৰামৰ সন্মুখত সীতাক ৰাৰাত ৰামে সীতাক অতিশয় কঠোৰ বাক্য প্ৰয়োগ কৰে।[41] কিন্তু অগ্নি গত ৰামচন্দ্ৰক এজন সাধাৰণ লোকৰ কৰিছে। পৰিৱেশ পৰিস্থিতি আৰু চিত্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত মাধৱ কন্দলীয়ে স্বকীয় পৰিচয় দিছে। কোনো সময়ত সৃষ্টি কৰিছে।[42]

ন্দলীৰ ৰামায়ণত ব্যঙ্গোক্তিৰ উদাহৰণ । কিষ্কিন্ধ্যা কাণ্ডত যেতিয়া সীতাৰ বুলি সুগ্ৰীৱৰ লগত মিত্ৰতো কৰিছিল, সুগ্ৰীৱে পাহৰি যোৱাত ৰামে সুগ্ৰীৱক কৈছে Ð

'দিন চাৰি থাকিয়োক ঘাৰসৰ পালম্পোক
পাছে সবে কিষ্কিন্ধাক যাওঁ।
ইবাৰ বালীক দেখি মৰিবেবে নপঠাওঁ
তেবে ব্ৰহ্মবধ পাপ পাওঁ।।'[45]

এয়া কন্দলীৰ নিজস্ব কল্পনা, মূল কাহিনীক বিকৃত নকৰি স্বাভাৱিক কৰি তুলিছে। প্ৰথমবাৰ বালীৰ হাতত হাৰি সুগ্ৰীৱ পলাই আহে। সুগ্ৰীৱৰ শৰীৰ ক্ষত-বিক্ষত, দেহ ৰক্তাক্ত। পিছত চাৰিদিনৰ পিছতহে যুদ্ধ কৰে। এনেদৰে কাহিনীৰ স্বাভাৱিকত্ব আৰু সৰসতা বৃদ্ধি কাৰণে ঠায়ে ঠায়ে মূলৰ কথা সম্পূৰ্ণৰূপে বাদ দিবলৈ কুণ্ঠাবোধ কৰা নাই।

চৰিত্ৰ আদি চিত্ৰণৰ ক্ষেত্ৰতো মাধৱ কন্দলীয়ে মৌলিকতাৰ পৰিচয় দিছে। বাল্মীকি ৰামায়ণতকৈ চৰিত্ৰসমূহ বেছি লৌকিক আৰু লোকজীৱনৰ ওচৰচপা। সেই কাৰণে ৰাম-সীতাৰ চৰিত্ৰকে ধৰি আন সকলো চৰিত্ৰ মূলতকৈ বেছি উজ্জ্বল আৰু লোকজীৱনৰ বেছি আদৰণীয়। ৰামক সকলোৰে উপলব্ধি কৰিব পৰাকৈ মানৱীয় প্ৰবৃত্তিসমূহেৰে মানৱ স্বৰূপেহে চিত্ৰিত কৰিছে। বনবাসৰ আদেশ মুখেৰে উচ্চাৰণ কৰিব নোৱাৰি শোকে দুঃখে বিমৰ্ষ হৈ থকা দশৰথৰ আগত ৰামৰ দম্ভোক্তি এজন লোকজীৱনৰ মাজৰ সৰল সাহসী যুৱকৰ দম্ভোক্তিৰ দৰেই চিত্ৰিত কৰিছে। সীতাক ৰামৰ ওচৰলৈ অনাৰ সময়ত বান্দৰবিলাকে বেঢ়ি লৈ সীতাক চাবলৈ হেপাহ কৰা আদি কথাসমূহ একেবাৰে স্বাভাৱিক। ৰামৰ আদৰ্শ নিষ্ঠাও বাল্মীকিতকৈ উজ্জ্বলৰূপত চিত্ৰিত হোৱা দেখা যায়। কিন্তু দুয়োখন ৰামায়ণতে ৰামক আদৰ্শবাদী আৰু দৃঢ় বুলি প্ৰতিপন্ন কৰিছে। সেয়ে ৰামে কৃত্ৰিমতাবোধ প্ৰকাশেৰে হ'লেও ভৰত আদিক উভতি যোৱাৰ সিদ্ধান্ত ল'বলৈ বাধ্য কৰালে।

সীতাৰ চৰিত্ৰৰ ক্ষেত্ৰতো কন্দলীয়ে মৌলিকতা প্ৰকাশ কৰি দেখুৱাইছে। আদিকবি বাল্মীকিৰ সীতা সম্পূৰ্ণৰূপে আদৰ্শ নাৰীৰ ৰূপত চিত্ৰিত। সমাজত নাৰী সম্পূৰ্ণৰূপে পুৰুষৰ অধীন। নাৰীৰ যৌন শুচিতাই হ'ল ঘাইকৈ সতীত্বৰ প্ৰধান সম্বল। যৌন শুচিতাৰ আশঙ্কাতে ৰামে ৰাৱণ বধৰ পিছত সীতাৰ অগ্নি পৰীক্ষা কৰিছিল, পিছৰ বনবাস দিছিল। আনকি যৌন শুচিতাৰ পৰীক্ষাৰ বাবেই সীতাই পাতালত প্ৰৱেশ কৰিছিল।

মাধৱ কন্দলীয়েও তেওঁৰ ৰামায়ণত সেইগৰাকী পতিব্ৰতা সীতাকেই অঙ্কণ কৰিছে। কিন্তু ঠায়ে ঠায়ে বাল্মীকিতকৈ প্ৰগল্‌ভাৰূপত চিত্ৰিত কৰিছে। লোক সমাজৰ প্ৰগল্‌ভা নাৰীৰ অনুকৰণত। ৰাৱণে হৰণ কৰা সময়ত সীতাক অতি সাহসী নাৰীৰ ৰূপত অঙ্কণ কৰাইছে। তেনেকৈ অগ্নি পৰীক্ষাৰ সময়ৰ সীতাও বাস্তৱত এগৰাকী প্ৰতিবাদমুখৰা আদৰ্শৱতী নাৰী।

লক্ষ্মণ, ভৰত আদিৰ চৰিত্ৰসমূহতো মৌলিকতা দেখুৱাইছে। লৌকিকতা আদৰ্শনিষ্ঠ

মৌলিকতা বা নিজস্ব সংযোজন দেখা যায়। সৰ্বভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ যোগসূত্ৰ স্থাপন মহাভাৰতৰ দিনৰে পৰা অসমত প্ৰৱেশ কৰিছিল। কিন্তু মাধৱ কন্দলীয়ে ৰামায়ণ ৰচনা কৰি যেনেকৈ সমগ্ৰ ভাৰতকে অসমীয়া ভাষাৰ মাধ্যমেৰে প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে, তাৰ নিদৰ্শন প্ৰাক্ কন্দলীযুগৰ সাহিত্যত পাবলৈ টান। ক'বলৈ গ'লে মাধৱ কন্দলীয়েহে পোন প্ৰথমবাৰৰ কাৰণে অসমক ভাৰতৰ লগত জড়িত কৰিলে।

উক্ত তুলনামূলক আলোচনাৰ পৰা দেখা যায় যে মূল বাল্মীকি ৰামায়ণত যি কাহিনী বিস্তাৰ, অলৌকিকত ৰস আৰু কাব্যিক সৌন্দৰ্যৰ প্ৰাচুৰ্য দেখা যায়, তেনেদৰে মাধৱ কন্দলীয়েও মূল অংশ অবিকৃতভাৱে ৰাখি মৌলিকতাৰে সংক্ষেপে ৰামায়ণ ৰচনা কৰিছে।

পাদটীকা ঃ

1. বিষ্ণুপুৰাণ – 3¼3¼18
2. বাল্মীকিকৃতৰামায়ণ - 1¼ 4¼1, 2
3. স্বকৃত শতকোটি ৰামায়ণ সাৰভূতং চতুৰ্বিংশত্যক্ষৰ গায়ত্ৰ্যাখ্যাপৰ ব্ৰহ্মবিদ্যাবিলাসভূতং ৰামায়ণং চতুৰ্বিংশতি সহস্ৰশ্লোকৰূপং কুশলৱাভ্যামগ্ৰাহয়ৎ। বাল্মীকি ৰামায়ণ 1¼1¼1 ৰ টীকা
4. ৰামায়ণ সুপয়াৰ শ্ৰীমহামানিকে যে
বৰাহ ৰজাৰ অনুৰোধে।
সাতকাণ্ড ৰামায়ণ পদৰন্ধে নিৰন্ধিলো
লম্ভা পৰিহৰি সাৰোধৃতে।।
—লঙ্কাকাণ্ড, 56¼24
5. কন্দলী ৰামায়ণ, লঙ্কাকাণ্ড - 56¼23
6. ঐ, লঙ্কাকাণ্ড - 56¼25
7. বাল্মীকিৰামায়ণ – 1¼1¼1, 2
8. ঐ- 1¼1¼3–5
9. ঐ- 1¼1¼85–100
10. ঐ- 1¼97, 98
11. ঐ- 1¼2¼15
12. ঐ শোকঃ শ্লোকত্বমাগতঃ।' ঐ 2¼40
13. ঐ -বালকাণ্ড- 2¼37, 38
14. ঐ- 2¼41
15. মাধৱ কন্দলী ৰামায়ণ, সুন্দৰকাণ্ড - 8¼2
16. ঐ -লঙ্কাকাণ্ড - 56¼24
17. ঐ -কিষ্কিন্ধ্যা কাণ্ড, 16 অধ্যায়
18. ঐ -লঙ্কাকাণ্ড
19. ঐ- 48¼280
20. ঐ- 48¼222–225, 239
21. ঐ -অৰণ্যকাণ্ড, 17, 18 অধ্যায়
22. ঐ -অযোধ্যা কাণ্ড - 7¼1
23. বাল্মীকি ৰামায়ণ, অযোধ্যাকাণ্ড - 34¼46
24. মাধৱ কন্দলী ৰামায়ণ, অযোধ্যাকাণ্ড - 10¼61–62
25. ঐ- 19¼8
26. ঐ- 26¼54–74
27. ঐ- 27¼10
28. ঐ- 12¼19

বেদৰ মুখ্য অৰ্থ জ্ঞান আৰু শব্দব্ৰহ্ম। শব্দব্ৰহ্মই হৈছে— শ্ৰ শ্ৰুতিযুক্ত ফুলজাৰিত স্বৰ্গক কামাসক্তসকল আকৃষ্ট হয় আৰু ঐশ্বৰ্যত মন মগ্ন হয়। গতিকে বেদ তত্ত্বজ্ঞানৰহে পৰম আৱশ্যক। ত পৰমাৰ্থ জ্ঞান নিহিত হৈ আছে। পৰ উৎস পৰমপুৰুষ। পৰমপুৰুষক ভ মুক্তি লাভৰ একমাত্ৰ সুগম পন্থ। কৰ্ম কৰি ফলাকাঙ্খা ত্যাগ কৰি নিয়ত দোষ নাই। কৰ্মৰ পৰা জ্ঞানতত্ত্ব, জ্ঞা ভক্তিতত্ত্বত উপনিত হ'বলৈ গীতাই প ভগৱৎ ভাব শিৰোগত কৰি নিষ্কাম পৰমাৰ্থ তত্ত্ব জ্ঞান আয়ত্ত কৰি, ভগ যোগযুক্ত হৈ, প্ৰেমময়ী ভকতিে সান্নিধ্য লাভ কৰিবলৈ কৃষ্ণই কৰ্ম আৰু ভক্তিৰ সমন্বয়ৰ সাঁকো নিৰ্ম গৈছে গীতাত।

মাধৱদেৱে প্ৰকৃতপক্ষে ঘোষাত শ্ৰুতি-প্ৰস্থান উপনিষদ আৰু স্মৃতি-প্ৰ বাণীকহে মাধৱৰ বাণী বুলি কৈছে

বেদৰ পৰাই বা শ্ৰুতিৰ পৰা আৰণ্যক, উপনিষদ, শিক্ষা, কল্প, নিৰু জ্যোতিষ, ব্ৰহ্মসূত্ৰ, গীতা, ৰামায়ণ, ভাগৱত পুৰাণকে মুখ্য কৰি অন্যান্য স্মৃতি আদিবোৰৰ সৃষ্টি হৈছে বাবে শ্ৰু শাস্ত্ৰৰ জননী বোলা হৈছে। সনাত পৰাই হিন্দুৰ বিভিন্ন ধৰ্মৰ উদ্ভৱ হৈ ব্ৰহ্মাই তিনিবাৰ প্ৰমাণ কৰি কেৱল উদ্ধাৰ কৰিলে। বেদৰ মূল তত্ত সেইবাবে মাধৱদেৱে ঘোষাত ব্যক্ত

"বেদৰ বিহিত যত আছে ধৰ্ম
সৰে হৰিনামৰ কিঙ্ক
হেনজানি যিটোজনে নামৰ ক
সেহিসে পৰম সাধু

কৃষ্ণই গীতাত বেদৰ মূল তত্ত্ব হ বিধি-বিধানবোৰক মানি চলিবলৈ বৈ ই পৰম পৱিত্ৰ সনাতন সত্য ধৰ্ম। ধৰ্ম উপদেশ উলঙঘা কৰিলে উলঙঘা কৰা হয়। ঈশ্বৰ ভক্ত নিচিনিলে প্ৰকৃত ভক্ত হ'ব নোৱা লক্ষণ থকাসকলে ভগৱানক জানি ভগৱৎ জ্ঞান উপলব্ধি নহ'লে অ জ্ঞানৰ অধিকাৰী জানিব লাগিব, শ বিধান মতে চলিব লাগিব, শাস্ত্ৰজ্ঞা শিষ্যৰ সৰ্ব সংশয় দূৰ কৰিব পাৰিব ভকতৰ গুণাৱলীও থাকিব লাগিব শঙ্কৰদেৱে ভক্তি-ৰত্নাকৰত গুৰু প

হৰি ভক্তি ৰাজমাৰ্গ অৰ্থাৎ শাস্ত্ৰ, মহাভাগৱত বেদ কল্পতৰুৰ অমৃ মহাভাগৱত শাস্ত্ৰৰ অনুমোদিত সৰ শাস্ত্ৰৰ মতে জীৱন নিৰ্বাহ কৰাটো সমাদিত পৰম সুখময়, শান্তিময় প

ফোন ঃ ৯৪

ত বাস কৰি চকু মুদি বহি নাথাকিলে
নাই; আৰু সেইদৰে থাকোঁতেও,
ৰৈত খৰিকটীয়াই ৰিঙিয়াই গোৰা
মধুৰ পদ তেওঁৰ কাণত নপৰাকৈ
ঙ্কৰদেৱৰ ৰচনাৰ পৰা উদ্ধৃতি কৰি
দখুৱাবলৈ গ'লে অন্ত নপৰে।
ৰ বেদস্তুতি কেনে সুন্দৰ ভাঙনি,
পে এডোখৰ তলত দিলোঁ— "বুদ্ধি
আবৰিলে আতি/ মহা মূঢ় ভৈলোঁ
মাৰ অখণ্ড/ আনন্দ ৰূপক/ কিমতে
মি।। দীন দয়াশীল/ দিয়ো উপদেশ/
ণে ধৰোঁ। শ্ৰৱণ কীৰ্ত্তন/স স্মৰণ
ায় যিমতে কৰোঁ।। মিছা তৰ্কবাদে/
াৰে/ তাতে ভ্ৰমো মন্দমতি। তযু
খুজিয়া নাপাওঁ/ কৰা হৰি মোৰ
গুণ নাম/ মুখে নছাৰোক/ কৃপা
ণ। মাধৱ বামন/ গোবিন্দ বোলন্তে/
বা কৈসানি।। তুমি সত্য ব্ৰহ্ম/
প্ৰকাশে/ জগত ইটো অসন্ত।
দা/ তুমিয়ো প্ৰকাশা/ অন্তৰ্য্যামী
তেকেসে জ্ঞানী/ গণে অৱশেষি/
ালে হৰি। আৰে জগজীৱ/ তোমাৰ
া হৃদয়ত ধৰি।। যত তপ আছে/
াক/ পৰোক পৰ্ব্বতে উঠি। সমস্তে
নিয়া ফুৰোক/ বেদক পঢ়োক তুষ্টি।।
াছে/ সমস্ত যজোক/ কৰোক যোগ
ৰিৰ কীৰ্ত্তন/ নকৰি তথাপি/ নেৰয়
।। নাহি দেহেন্দ্ৰিয়/ সমস্ত কৰ্ত্তাৰ/
া অকলে। তুমিসি সৰ্ব্বজ্ঞ/ তুমি
তোমাক সেৱে সকলে।। যেন
জাক যোগাৰে/ সামৰাজে কৰভাৰ।
কৰি/ জীৱ ঈশ্বৰ/ তযু পাৰে
তোমাৰেসে মায়া/ কৰ্ম্মে বন্দী হুয়া/
খজোঁ মৰোঁ। দুখ সাগৰত/ ত্ৰাণ কৰা
াৰ চৰণে ধৰোঁ। তুমি অন্তৰ্য্যামী/
কৰ/ তুমি মহেশ্বৰদেৱ। তুমিসি
িংহ তোমাক/ মনে কৰো আমি
নাৰ চক্ৰৰ/ কৰৱতে চিৰে/ নেৰে
য়। তোমাৰ চৰণে/ পশিলো শৰণে/
কৃপাময়।। তুমি মহা গুৰু/ তোমাৰ
যদি লৱে বাস। তোমাৰ কৃপায়ে/
হৈব/ নালাগে জ্ঞান অভ্যাস।। তুমি
জানিয়া তোমাক/ চিত্তে ভজে যিটো
পুত্ৰ দাৰা/ বিষয় ভোগত/ নাহি তাৰ
তোমাৰ নামক/ মুখে ফুৰো গাই/
দপ ধৰি। শুনে মানে ধ্বনি/ পলায়
াকি বোলা হৰি হৰি।।" "তোমাৰ
যথাত ভকত থাকে/ সেহি পুণ্য
স্থান। তোমাৰ অমৃত কথা/ ধাৰায়ে
তোক যিটো কৰ্ণে কৰে পান। এৰায়
ণ/ কুৎসিত বিষয় সুখে/ তাসম্বাৰ
য়। একবাৰ মাত্ৰ তযু/ চৰণ চিন্তিলে

ওৰেষা খণ্ডত ইন্দ্ৰদ্যুম্নৰ স্তুতি— "মায়াতেসে দেখয় বিবিধ পৰিচ্ছেদ। স্বৰূপত তোমাৰ নাহিকে কিছু ভেদ।। চৈতন্য স্বৰূপে ব্যাপী এক নিৰঞ্জন। তোমাক বুলিবে দ্বৈত কোন অজ্ঞজন।। নিশ্চল নিৰ্ম্মল সূক্ষ্মৰূপ যিটো স্বামী। দেৱে নজানন্ত তাঙ্ক কেনে জানো আমি।।" "লভিলোহো জন্ম প্ৰভু অসংখ্য প্ৰমাণ। পঢ়িলোহো বেদশাস্ত্ৰ অনেক পুৰাণ।। অসন্তোষ সন্তোষক লভিলো অপাৰ। ক্ষয় বৃদ্ধি উদয়ক পাইলো বাৰেবাৰ।। সংযোগ বিয়োগ শত্ৰু মিত্ৰ বান্ধৱৰ। দেখিলো সংসাৰে পিতৃ মাতৃক বিস্তৰ।। সুখ দুখ অনুভৱ ভৈল অসংখ্যাত। পাইলো পুত্ৰ ভ্ৰাতৃ জ্ঞাতি অনেক ইহাত।। বিষ্ঠা মূত্ৰে পচিলো নাৰীৰ উদৰত। গৰ্ভবাস দুখ প্ৰভু পালো নানামত।। জানিলোহো দুখ শিশু যুবা বৃদ্ধকালে। মৰণ পীড়াক প্ৰভু জানিলোহো ভালে।। কৃমি কীট হস্তী ঘোৰা মৃগ পশু-পক্ষী। গৰু উট মহিষ পশুক যত দেখি।। দ্বিজ শূদ্ৰ ধনী দুখী তপস্বী যতেক। ৰাজা ৰাজভৃত্য অন্যো মনুষ্য অনেক।। সবাৰে গৃহত বাৰে বাৰে ভৈলো জাত। অনেকৰ ভৈলো প্ৰভু ভৃত্য অসংখ্যাত।। হুও কতো দৰিদ্ৰ ধনৰ অধিকাৰী। কতো মোক মাৰে কতো ময়ো আছো মাৰি।। মই আনি কাটো কতো মোক ধৰি কাটে।" "পিতৃ মাতৃ ভ্ৰাতৃ/ ভাৰ্য্যাৰ সংযোগে/ কতোহো মিলে সন্তোষ। তাহাৰ বিয়োগে/ কতো শোকে কান্দো/ পায়া মহা অসন্তোষ।। জল যন্ত্ৰ চক্ৰে/ জৰী বন্ধ হুয়া/ খণ্ড ঘট যেনমতে। কতো উদ্ধগতি/ কতো অধোগতি/ কতোহো থাকো মধ্যমতে।। কৰ্ম্মে বন্ধ হুয়া/ সংসাৰ চক্ৰত/ সেহিমতে ভগৱন্ত। ভ্ৰমো চিৰকাল/ কদাচিত মই/ দুখৰ নেদেখো অন্ত।। মোক শোক তৃষ্ণা/ আকুল কৰয়/ ভৈলো অতি অচেতন। কিবা কৰো আবে/ একোকে নাজানো, তোমাত লৈলোঁ শৰণ।। তোমাৰ ভকত/ মই হুওঁ যেবে/ জগন্নাথ কৃপা কৰা। সংসাৰ সাগৰে/ মজিলো মাধৱ/ আমাক প্ৰভু উদ্ধাৰা।। ..... যৈতে যৈতে গৈয়া/ জন্ম লভো মই/ আপোন কৰ্ম্মৰ গতি। তৈতে তৈতে হৰি/ তোমাৰ চৰণে/ থাকোক দৃঢ় ভকতি।। স্তুতি কৰিবাক/ নোৱাৰে তোমাক/ ব্ৰহ্মা আদি দেৱজাক। মনুষ্য বুদ্ধিয়ে/ কোন মতে মই/ কৰিবো স্তুতি তোমাক।। যিটো মূঢ়ভাৱে/ কৰিলোহো স্তুতি/ তাক ক্ষমিয়োক মোক। যদি অপৰাধ/ কৰে তথাপিতো/ ক্ষমা কৰে সাধুলোক।। হেন জানি প্ৰভু/ হুয়োক প্ৰসন্ন/ তোমাৰ ভকত আমি। ভক্তি ভাৱে যিটো/ কৰিলোঁহো স্তুতি/ সাঙ্গ হোক সবে স্বামী।।"

কেনে ওখ আৰু জটিল দাৰ্শনিক তত্ত্ব কেনে উজু ভাষাত প্ৰকাশ কৰা হৈছে। কেনে অন্তৰ্নিহিত গভীৰ ভাব শুৱলা কথাৰে বাহিৰৈলে উলিয়াই স্তুতিৰ নিজৰা বোৱাই দিয়া হৈছিল। শঙ্কৰদেৱৰ প্ৰতিভা প্ৰদীপ্ত হাতত পৰি দুৰূহ বিষয়ো কেনে সৰল আৰু সুললিত হয়। এনেজন প্ৰতিভাশালী

ভক্তিৰ পথক শ্ৰেষ্ঠতা দিয়া কথাটো শঙ্কৰৰ লেখনীয়ে কেনে সুন্দৰকৈ প্ৰকাশ কৰিছে। ঈশ্বৰক অকল জানিবলৈ গ'লেই নহয়, কাৰণ সেইটো এক ৰকম অসাধ্য, গতিকে সেই প্ৰয়াস নিষ্ফল; সেই দেখি তেওঁত বিশ্বাস স্থাপন কৰি কায় বাক্য মনে তেওঁক ভকতি কৰি সেৱা কৰাই শ্ৰেয়ঃ; কাৰণ ভকতিয়ে মুকুতি ৰসক স্ৰৱায়। বিশ্বাস কৰি ভক্তি কৰিহে ঈশ্বৰ-বস্তুক পোৱা যায়, জ্ঞানময় তৰ্কত নহয়। "বিশ্বাসে পাইবে বস্তু, তৰ্কে বহুদূৰ।"

হৰমোহনত ঋষি সকলে শঙ্কৰ বিপৰ্যয় অৱস্থা দেখি— "বিষ্ণু বিষ্ণু স্মৰি সবে চাপৰাইলা মাথ। কিনো বিপৰ্যয় ভোল ভৈল গৌৰীনাথ।" শঙ্কৰদেৱৰ শব্দ-যোজনা কেনে স্থানোপযোগী চোৱা। দ্বিতীয় তৃতীয় শ্ৰেণীৰ কবিয়ে ইমান গৌৰীনাথ শব্দটো ব্যৱহাৰ নকৰি কিজানি ভূতনাথ বা তেনে আন শব্দ ব্যৱহাৰ কৰিলেহেঁতেন; কিন্তু শঙ্কৰদেৱে জানে যে গৌৰীনাথ শব্দটোহে এই সময়ত (Expressive) অৰ্থ প্ৰকাশক।

"পুষ্পং প্ৰবালোপহিতং যদিস্যান্
মুক্তাফলং বা স্ফুটবিদ্ৰুমস্থম্।
ততোহনুকুৰ্য্যাদ্বিশদস্য অস্যাস্তাম্ৰৌষ্ঠ-
পৰ্য্যস্তৰুচঃ স্মিতস্য।।
....
সৰ্বোপনাদ্ৰব্য সমুচ্চয়েন
যথাপ্ৰদেশং ৱিনিবেশিতেন।
সানিৰ্ম্মিতা বিশ্বস্বদা প্ৰযত্নাদেকস্থ
সৌন্দৰ্য্যদিদৃক্ষয়েৰ।।"
— কালিদাস

এনে ৰূপৱতী গৌৰী ঘৰত থাকোঁতেও যে মহাদেৱে আন স্ত্ৰীৰ ৰূপ দেখি মুগ্ধ হৈছিল, এই কথা 'গৌৰীনাথ' শব্দটোৰে শঙ্কৰদেৱে সম্পূৰ্ণৰূপে বুজাই দিলে।

বিপ্ৰপুত্ৰ আনিবলৈ শ্ৰীকৃষ্ণই অৰ্জ্জুনেৰে সৈতে ৰথত উঠি যাওঁতে—

"ধৰিলে উত্তৰ দিশ পথ।
অৰ্জ্জুনে ডাকন্তে যান্ত ৰথ।।
সাতোখান পৃথিৱী এৰাইল।
গৈয়া সাতো সাগৰ চৰাইল।।
ধৰি মহা মনোজয় গতি।
গৈলা লোকালোকৰ সিভিতি।।
প্ৰৱেশিলা ঘোৰ অন্ধকাৰে।
ঘোৰা আৰ যাইবাক নাপাৰে।।
হেন দেখি যোগেশ্বৰ হৰি।
আগক হানিলা চক্ৰ ধৰি।।
মহা ৰশ্মি পুঞ্জে পোসৰাই।
আগত কিৰণে ফাৰি যায়।।"

লোকালোকৰ সিভিতি'ত থকা ঠাইৰ এই উৎকৃষ্ট বৰ্ণনাত ভাবাৰ্থ প্ৰকাশক শব্দযোজনা দেখিলে আচৰিত মানিব লাগে। লোকালোকৰ সিভিতিৰ ঘোৰ অন্ধকাৰত প্ৰৱেশ কৰিলত

অধিকাৰী কৃষ্ণ যেন, কৃষ্ণৱ বৈকুণ্ঠ
তাত ফুৰোঁতা চাৰিজন নিৰ্ম্মায়া ঋ
—"পঞ্চ পয়সীয়া শিশু শঙ্কাশ।
সবে দিগবাস।। আনন্দে লোকক চ
দিনেক দেখিল বৈকুণ্ঠপুৰী।। দেখিয়
চাৰি সিদ্ধ। দেখন্তে শিশু বয়সত
বৈকুণ্ঠপুৰীৰ প্ৰধান লক্ষণ কি? "
নিৰূপন। নাহি যাত কালৰ বিক্ৰম।
কেনে লোক থাকে? — "দূৰতে ধন্
যিটো চিন্তে হৃদি ৰূপ ধৰি।। নিত
মাত্ৰ কৰে। বৈকুণ্ঠত থাকে সি
বৈকুণ্ঠত বৈষ্ণৱসকলে যে হৰিগু
ভোমোৰা আৰু চৰাই আদিয়েও গায়
"ভ্ৰমৰ ৰাজে গাৱে হৰি গীত। য
তাতে দিয়ে চিত।। নকৰে আৰাৰ থা
কৃষ্ণৰ চৰিত্ৰ শুনে উৎসুকে।।
বেদশাস্ত্ৰগণ। কৰে বেঢ়ি মহিমা কীৰ্ত্ত
দুজনে এনে বৈকুণ্ঠৰ অনুপযুক্ত অ
বাবে ঋষি চাৰিজনে তেঁলোকক নি
কৈছিল— "বৈষ্ণৱ বোলা তোৰ
বৈকুণ্ঠবাসীৰ নুহি লক্ষণ। প্ৰশান্তপুৰুষ
তাহান্তো তোমৰা কৰা সংশয়। পাৰি
কৰস চটি। নুহিকে বৈষ্ণৱ দুয়ে
বৈকুণ্ঠৰো আন দুৰ্যশ বৰ।"
বৈকুণ্ঠৰ অধিপতি যদিও নিৰাক
তথাপি তেওঁ ভকতৰ অৰ্থে হে মূ
কৰে— "ধৰিছা মূৰ্ত্তি ভকতৰ পদে
ভকতেহে পায়, কৰ্ম্মীয়ে নাপায়। "স
যদি তুমি হৃদিগত। তথাপি কৰ্ম্মীৰ
বেকত।। ভকতেহে পাৱে
অন্তৰ্য্যামী।।' ঈশ্বৰৰ চৰণত শৰণ
স্বৰ্গসুখ যে নিবিচাৰেই মোক্ষ প্ৰসাদ
ভকতৰ হেঁপাহ মাত্ৰ ঈশ্বৰৰ নাম শ্ৰ
"তোমাৰ পাৰত লৈলে যিজ
তযু গুণ নাম কৰে শ্ৰৱণ কীৰ্ত্ত
মোক্ষ প্ৰসাদকো প্ৰভু তোমাত
ছাৰ স্বৰ্গীসুখ কোন তাসম্বাৰ
তযু গুণ নাম যদি কৰ্ণে থাকে
সদায় বদনে যদি বোলে ৰাম
চৰণকো চিন্তে চিত্তে বিঘ্নিকো
নাৰকী জন্মতো তেবে আমাৰ
এফাকি দুফাকি উজু কথাৰেই
কেনে গভীৰ তত্ত্ব সৰলকৈ প্ৰক
অসমীয়া ভাষাক মহাপুৰুষ শঙ্কৰদে
উন্নত ভাষাবোৰৰে সৈতে সমানে
পৰা কৰিলে।◆◆

পাদটীকা ঃ

১. দৈত্যাৰী ঠাকুৰ ঃ শ্ৰীশ্ৰীশঙ্কৰদে
চৰিত, অষ্টম অধ্যায়, পদ ১-৪। ২.
ঃ নামাপৰাধ, পদ-৩৪। ৩. কীৰ্ত্
নামাপৰাধ, পদ- ৭০। ৪. কীৰ্ত্তন-ঘোষ
মৰ্দ্দন, পদ- ৮৮-৮৯, ৯৫, ৯৮, ৯৮,
১৩১-১৩৩, ১৪৩-১৪৪।

কেন্দ্ৰীয় সেৱা বাহিনীৰ বেচৰকাৰী সংগঠন হযোগত যোৱা ১৪ জুন বিশ্ব ৰক্তদান দিৱস গুৱাহাটী চিকিৎসা ত এটি সামূহিক ৰক্তদান গতে ২২ জুন তাৰিখে কিৎসা মহাবিদ্যালয়তো ম কাৰ্যসূচী সম্পন্ন কৰা

ইই ২০০5 চনৰ পৰা াৰিখটো বিশ্ব ৰক্তদান পে পালন কৰি আহিছে। শ্ৰীমন্ত ৰজনাৰ পৱিত্ৰ মানৱ দৰদী আদৰ্শৰে পৰা আৰ্তজনৰ বাবে সেৱা আগবঢ়াই শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘৰ মানসপুত্ৰ স্বৰূপ নীয়ে যি সময়ত অসমত মানৱ ৰক্তৰ শ্ৰেণী অসাধু লোকে ব্যৱসায় কৰিব কইটামান টকাৰ বিনিময়ত দুৰাৰোগ্য নুহৰ মাজত সংক্ৰমিত কৰিবলৈ ৰা নাই তেনে সময়ত সেৱা বাহিনীয়ে ৰ প্ৰকৃত আদৰ্শৰে ৰক্তদানৰ দৰে চী ৰূপায়ন কৰি এক দৃষ্টান্তমূলক ধৰে।

কিৎসা মহাবিদ্যালয় ঃ ১৪জুনৰ পুৱা গুৱাহাটীত অৱস্থিত শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘৰ শাখা কাৰ্যালয় ৰূপনগৰ শঙ্কৰী সংস্কৃতি কেন্দ্ৰত সেৱা বাহিনীৰ দ্বাৰা পৰিচালিত এভাগি নাম-প্ৰসঙ্গৰে কাৰ্যসূচীৰ পাতনি মেলা হয়। ইয়াৰ পিছতে শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘৰ পদাধিকাৰ শ্ৰীযুত ৰজনীকান্ত দত্তবাপ আৰু প্ৰধান সম্পাদক শ্ৰীযুত বাবুল বৰাবাপৰ উপস্থিতিত প্ৰায় দুই শতাধিক সেৱক-সেৱিকা, ভকত-বৈষ্ণৱৰ সহযোগত— ৰক্ত দান মহান দান, ৰক্ত দান জীৱন দান, গুৰু শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰ জীৱন্ত ভাস্কৰ, এটোপাল ৰক্তৰে আনৰ জীৱন ৰক্ষা কৰক আদি শ্ল'গানেৰে এটি সমদল কৰি চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ত উপস্থিত হয়। পদাধিকাৰ বাপে ৰক্তদান কাৰ্যসূচী শুভাৰম্ভ কৰি শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ প্ৰকৃত আদৰ্শ বহন কৰাৰ লগতে সন্মুখত থাকি যুৱশক্তিক নেতৃত্ব প্ৰদান কৰিবৰ বাবে সকলো সেৱক-সেৱিকাক আহ্বান জনায়।

প্ৰধান সম্পাদক বাপে প্ৰতিজন সেৱকক এনেদৰে গুৰু আদৰ্শৰে আগবাঢ়ি যাবলৈ এক চমু প্ৰেৰণাদায়ক বক্তব্য প্ৰদান কৰে।

কেন্দ্ৰীয় সেৱা বাহিনীৰ সচিব তথা বেচৰকাৰী সংগঠন 'সেৱক'ৰ সম্পাদক শ্ৰীদীপজ্যোতি চহৰীয়াবাপ, গুৱাহাটী মহানগৰী জিলা শাখাৰ জিলাধিনায়ক, সঞ্চালনা সমিতিৰ সদস্যৰ লগতে সেৱক-সেৱিকাসকলে কাৰ্যসূচী ৰূপায়ন কৰিবলৈ অহা বিভিন্ন জিলা শাখাৰ সেৱকসকলক প্ৰতি সময়তে সেৱা আগবঢ়াই কেন্দ্ৰীয় সেৱা বাহিনীক কৃতাৰ্থ কৰে। লগতে আৰু আন

কাৰ্যসূচীভাগ সফল ৰূ অৰিহণা যোগাই। অ ২১খন জিলা শাখাৰ সেৱক-সেৱিকাই ৰক্ত

ডিব্ৰুগড় চিকিৎসা ম ঃ যোৱা ২২ জুন তাৰি চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় মণ্ডলৰ ৬খন জিলা ৫০ জন সেৱকে ৰক্ত পদাধিকাৰ শ্ৰীযুত ৰজ বাপে উদ্বোধন কৰা কাৰ্যসূচীভ সম্পাদক শ্ৰীযুত বাবুল বৰা বাপ সম্পাদক শ্ৰীআনন্দ কুমাৰ বৰা বা ডিব্ৰুগড় জিলা শাখাৰ মূলৰ হাজৰিকাবাপ, তিনিচুকীয়া ডিব্ৰ শিৱসাগৰ জিলা শাখাৰ সম্প অংশগ্ৰহণ কৰে। সমগ্ৰ কাৰ্যসূচীভাগ ডিব্ৰুগড় মণ্ডলৰ মাণ্ডলিক সমন্ব শইকীয়া বাপৰ লগতে শদিয়া, শিৱসাগৰ, চৰাইদেউ আৰু ডিব্ৰুগড় সেৱা বাহিনীৰ জিলাধিনায়ক, সঞ্চাল সদস্যসকল আৰু কেন্দ্ৰীয় সেৱা বা মুখ্যঅধিনায়ক বিপ্লৱজ্যোতি বৰাব ভূমিকা গ্ৰহণ কৰে।◆

মহীয়সীলৈ লেখা আহ্বান

খক-লেখিকা আৰু পাঠক-শ্ৰোতাৰ প্ৰতি সবিনয় নিৱেদন এই যে অহা ১—৩ ০১৩ত হ'বলগীয়া শিশু-আইমাতৃ সমাৰোহ বোকাখাতত অনুষ্ঠিত হ'ব। সেই অনুষ্ঠানতে নামৰ আইমাতৃসকলৰ বছেৰেকীয়া আলোচনীখন প্ৰকাশিত হ'ব। গতিকে 'মহীয়সী' খনলৈ আপোনালোকৰ পৰা লেখা আহ্বান কৰা হ'ল। লেখাসমূহ বৈষ্ণৱ সাহিত্য, পৰত প্ৰতিষ্ঠিত হ'লে ভাল। লেখাৰ কথাসমূহৰ ভাষা স্পষ্ট, কিতাপৰ নাম, পৃষ্ঠাৰ ৰ উদ্ধৃতি দিলে ভাল। বগা কাগজৰ একপিঠিত লেখাসমূহ লেখিব লাগিব। নিজৰ নাম, ৱকৈ দিব লাগিব। লেখাসমূহ ঘূৰাই পঠোৱা নহয়। সমিতিৰ অনুমোদন সাপেক্ষেহে ম কৰা হয়। সমূহ ধৰ্মপ্ৰাণ বাপ-আইসকলে তেখেতসকলৰ প্ৰবন্ধ তলত ঠিকনাত ৩০ ০১৩ তাৰিখৰ ভিতৰত পোৱাকৈ পঠাবলৈ অনুৰোধ কৰা হ'ল। সেৱাৰে- সম্পাদিকা

ঠিকনা ঃ

া 'মহীয়সী', ড° ইন্দিৰা শইকীয়া বৰা, শঙ্কৰী সংস্কৃতি কেন্দ্ৰ, ৰূপনগৰ, গুৱাহাটী-৩২

আলোচনা-চক্ৰ আৰু জাগৰণ সভা

ঃ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘৰ লখিমপুৰ জিলা শাখাৰ অন্তৰ্গত নাৰায়ণপুৰ আঞ্চলিক শু আৰু আই-মাতৃ কল্যাণ সমিতিয়ে জিলা শাখাৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি যোৱা ১৩ জুন, ৰিখে এদিনীয়াকৈ দুলিয়া হাৰমতী প্ৰাথমিক শাখাৰ নামঘৰত ৯খন প্ৰাথমিক শাখাৰ আলোচনা-চক্ৰ আৰু জাগৰণ সভাভাগি অনুষ্ঠিত হৈ যায়।

চনা-চক্ৰভাগি উদ্বোধন কৰে মূলৰ সদস্য শ্ৰীজীৱন ভূঞাবাপে। সভানেত্ৰী শ্ৰীবুলু দত্ত ৰ সঞ্চালনাত সম্পাদিকা বুলু বৰুৱা আইয়ে সভাৰ যাৱতীয় সকলো কাম পৰিচালনা ত্যৰ দিশত আঞ্চলিক শাখাৰ সাহিত্য শাখাৰ সম্পাদক শ্ৰীপ্ৰশান্তজ্যোতি বৰুৱাবাপে ৰ বিষয়ত বক্তব্য ৰাখে। ব্যাকৰণ তথা শব্দ উচ্চাৰণ বিষয়ত প্ৰাক্তন আঞ্চলিক শাখাৰ ীতোযেশ্বৰ দুৱৰা বাবে বক্তব্য ৰাখে। শিশু আৰু আই-মাতৃ কল্যাণ সমিতিৰ দায়িত্ব

শোকবাৰ্তা

বৰপেটা ঃ জিলা শাখাৰ অধীনস্থ বৰনগৰ আঞ্চলিক শাখাৰ বহুলামাৰী প্ৰাথমিকা যুৱসঙ্গী হৃদয় ৰায় ৩১/০৫/২০১৩ তাৰিখে নিশা মাতৃক আৰু সদ্য বিবাহিতা প হৃদৰোগত আক্ৰান্ত হৈ মৃত্যুক সাৱটি লয়। বাপজনাৰ মৃত্যুত জিলা শাখাৰ লগতে আৰু প্ৰাথমিক শাখাৰ সমূহ সঙ্গীৰ মাজত গভীৰ শোক ছাঁ পৰে আৰু শোক সন্তপ্ত প সমবেদনা জনোৱাৰ লগতে বাপজনাক সদ্গতিৰ কামনা কৰি ভগৱানৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা

পৰিৱেশ দিৱসত বৃক্ষৰোপণ